
Plats och tid	Sessionssalen, kommunhuset kl. 18:00-20:45
Beslutande ledamöter	Gunilla Svensson (S) (ordförande) Johanna Andersson (C) (vice ordförande) Hans-Bertil Sinclair (M) (2:e vice ordförande) Magnus Carlsson (S) Lennart Johansson (S) Mattias Lexenius (MP) Magnus Jorsell (M) Peter Kromnow (KD) Lars Roslund (L) ersätter Christian Hendlertz (SD)
Ej tjänstgörande ersättare	Anders Nilsson (S) Boris Svensson (S) Bo Malmberg (C)
Övriga närvarande	Agneta Hugander (Socialchef) Margaretha Stuesson (Avd.chef IFO/LSS) §§134-136 Gustav Engblom (Utvecklingsstrateg) §137 Göran Svensson (Konsult Planum AB) §§134-136
Utses att justera	Lars Roslund (L)
Justeringens plats och tid	Socialförvaltningen , 2017-08-31 14:30

Sekreterare

Susann Jönsson**Ordförande**

Gunilla Svensson (S)**Justera**

Lars Roslund (L)

ANSLAG/BEVIS Protokoll är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ Socialnämnden

Sammanträdesdatum 2017-08-30

**Datum för anslags
uppsättande** 2017-09-01

**Datum för anslags
nedtagande** 2017-09-26

**Förvaringsplats för
protokollet** Socialförvaltningen

Underskrift
Susann Jönsson

Innehållsförteckning

- § 134 Val av ledamöter till Socialutskottet
- § 135 Genomlysning av funktionshinderområdet inom Socialförvaltningen i Klippans kommun
- § 136 Utredning om förutsättningar att upphandla personlig assistans inom Klippans kommun
- § 137 Översyn av kommunens samtliga särskilda boenden
- § 138 Budgetuppföljning juni 2017
- § 139 Ansökan om extra resurser från kommungemensamma migrationsmedel för ombyggnation
- § 140 Delårsredovisning av internkontroll 2017
- § 141 Tilläggsavtal köp av socialjour
- § 142 Svar på motion angående införande av LOV inom vård- och omsorgsområdet
- § 143 Arbetsmiljöverkets föreläggande, 2017/008153
- § 144 Förvaltningsinformation
- § 145 Delegationsärende
- § 146 Informationsärende
- § 147 Borttagen på grund av Sekr.
- § 148 Borttagen på grund av Sekr.
- § 149 Borttagen på grund av Sekr.
- § 150 Borttagen på grund av Sekr.
- § 151 Borttagen på grund av Sekr.
- § 152 Borttagen på grund av Sekr.
- § 153 Borttagen på grund av Sekr.
- § 154 Borttagen på grund av Sekr.

§134**Val av ledamöter till Socialutskottet****Ärendet**

Paul Gustafsson (S) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot i socialutskottet.

Förslag lämnas att Lennart Johansson (S) väljs till ledamot i socialutskottet och Magnus Carlsson (S) väljs till ersättare i socialutskottet.

Beslut

Socialnämnden beslutar att välja Lennart Johansson (S) till ledamot i socialutskottet samt välja Magnus Carlsson (S) till ersättare i socialutskottet.

§ 135**Genomlysning av funktionshinderområdet inom Socialförvaltningen i Klippans kommun**

SN 2017.0585

Ärendet

Genomförd genomlysning av funktionshinderområdet i Klippans kommun har utförts av Planum Organisation AB under perioden maj- augusti 2017. Genomlysningens syfte har varit att ge en extern analys av nuläget för att på så sätt skapa en bas för fortsatt utvecklingsarbete.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse "Genomlysning av funktionshinderområdet Dnr SN.2017.0585-1.771
Bilaga SN §134/17

Slutrapport Genomlysning av funktionshinderområdet inom Socialförvaltningen i Klippans kommun, Dnr SN.2017.0585-2.771

Beslut

Socialnämnden godkänner framlagd slutrapport angående genomlysning inom funktionshinderomsorgen i Klippans kommun samt uppdrar åt förvaltningen att upprätta en handlingsplan som ska redovisas till Socialnämnden.

GENOMLYSNING AV FUNKTIONSHINDEROMRÅDET INOM SOCIALFÖRVALTNINGEN I KLIPPANS KOMMUN.

Slutrapport

GÖRAN SVENSSON PLANUM ORGANISATION AB

den 22 augusti 2017

GENOMLYSNING AV FUNKTIONSHINDEROMRÅDET INOM SOCIALFÖRVALTNINGEN I KLIPPANS KOMMUN.

Slutrapport

GENOMLYSNING AV FUNKTIONSHINDEROMRÅDET INOM SOCIALFÖRVALTNINGEN I KLIPPANS KOMMUN.0

1. BAKGRUND	2
1.1 UPPDRAGET	2
1.2 METOD	2
2. SOCIALFÖRVALTNINGEN - NULÄGE	3
2.1 ORGANISATION	3
2.2 KORTFATTAD SAMMANFATTNING AV INTERVJUER.....	4
2.3 NÅGRA GRUNDDATA OM VERKSAMHETEN	9
3. UTJÄMNINGSSYSTEM FÖR LSS	12
3.1 UTJÄMNING AV LSS-KOSTNADER, GRUNDERNA.....	12
3.2 UTFALLET FÖR KLIPPANS KOMMUN 2017.....	13
4. OMVÄRLD OCH JÄMFÖRELSE MED ANDRA KOMMUNER	19
4.1 OMVÄRLD.....	19
4.2 JÄMFÖRELSE MED ANDRA KOMMUNER	24
5. ANALYS OCH FÖRSLAG	26
5.1 ORGANISATION, LEDNING OCH STYRNING.....	26
5.2 MYNDIGHETSUTÖVNING	28
5.3 VERKSTÄLLIGHET	29
5.4 UTJÄMNINGSSYSTEMET.....	33
6. SLUTSATSER OCH FÖRSLAG	35
6.1 INRIKTNINGEN AV FÖRSLAGEN	35
6.2 HANDLINGSPLAN	35
7. INTERVJUFÖRTECKNING	39

1. Bakgrund

1.1 Uppdraget

Socialnämnden i Klippans kommun har beslutat genomföra en genomlysning av funktionshinderomsorgen inom lagstiftningsområdena socialtjänstlagen, i fortsättningen benämnd SoL och lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, benämnd LSS. Genomlysningen ska utgöra underlag för framtida diskussioner och ställningstaganden i socialnämnden. Genomlysningen ska innehålla en djupgående analys av myndighetsutövningen och verkställigheten samt en belysning av de organisatoriska och verksamhetsmässiga förutsättningarna att bedriva en effektiv och rättssäker verksamhet.

Genomlysningens syfte är att få en extern analys avseende nuläget för att på så sätt skapa en bas för fortsatt utvecklingsarbete. Genomlysningens perspektiv ska vara att av tillgängliga resurser få ut en verksamhet av så god kvalitet som möjligt. Genomlysningen ska, förutom att innehålla en analys, även utmytna i konkreta förslag till utveckling.

Uppdraget har utförts under perioden maj-augusti 2017 av Planum Organisation AB med Göran Svensson som ansvarig konsult.

1.2 Metod

Planum Organisation AB har samlat in och studerat den dokumentation som är relevant för uppdraget, som beslut om organisation, måldokument, utredningar, budget, tertial- och månadsrapporter, verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser, nyckeltal och statistik. Vissa jämförelser har också skett med andra kommuner i nordvästra Skåne.

Konsulten har genomfört intervjuer med förvaltningsledning, verksamhetsledning och övriga medarbetare i de aktuella enheterna inom funktionshinderområdet och IFO:s verksamheter för barn, ungdomar och vuxna samt representanter för representanter för särskola och brukarorganisationer samt fackliga organisationer. Under arbetet har en särskild boende- och bemanningsstudie genomförts. Dessutom har en fördjupad studie genomförts gällande kommunens arbetsformer och utfall i det statliga utjämningsystemet för LSS-området.

Som en del i dialogen under genomlysningen har konsulten genomfört ett arbetsseminarium med ledning och medarbetare inom funktionshinderområdet. Vid två tillfällen under uppdragsperioden har avstämning skett med uppdragsgivaren för uppdraget.

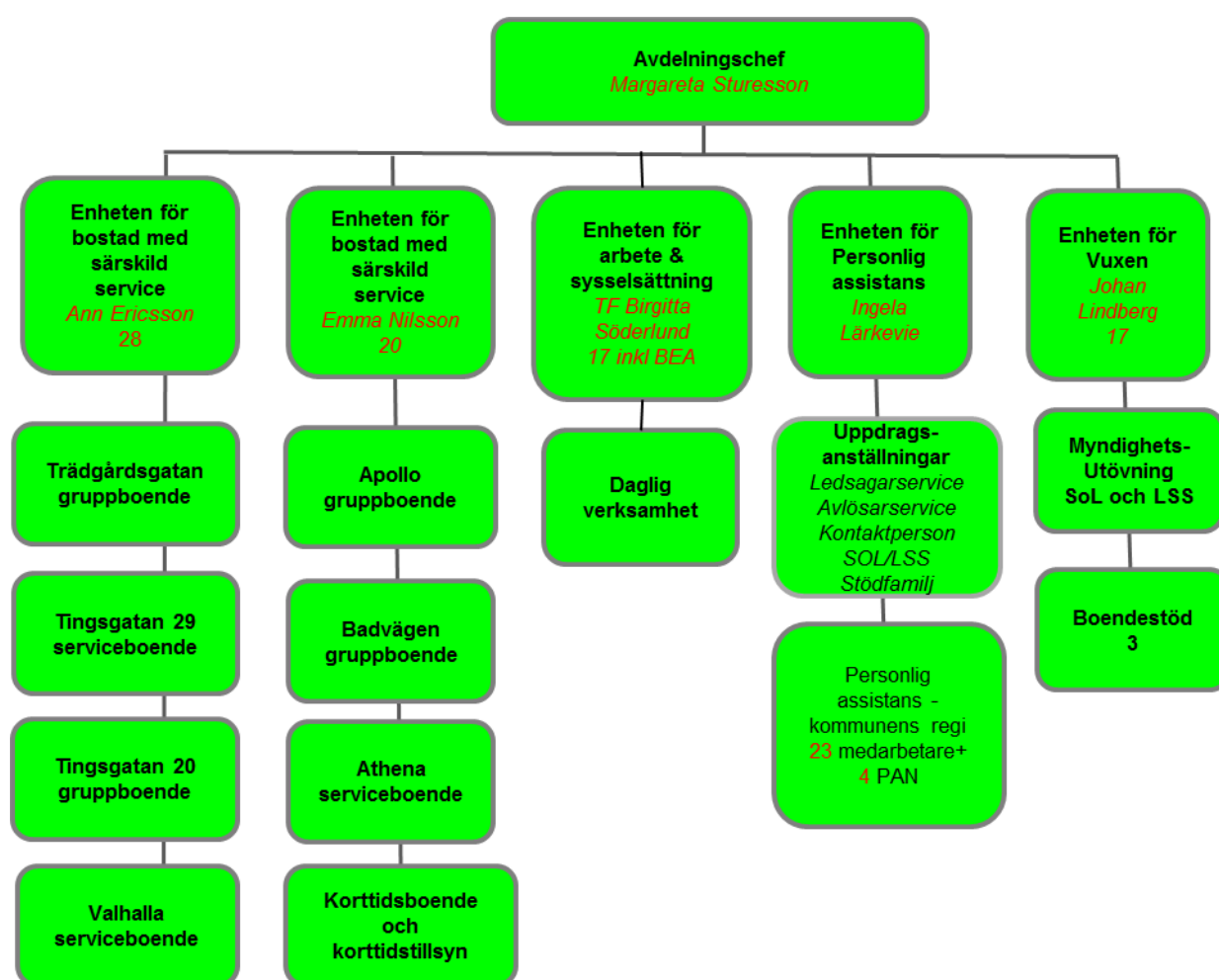
Uppdragsgivaren har också haft möjlighet att sakgranska rapporten inför slutrapporteringen.

2. Socialförvaltningen - nuläge

2.1 Organisation

Socialförvaltningen är indelad i två verksamhetsområden, Äldreomsorg och Individ- och familjeomsorg/funktionshinderverksamheten. Under socialchefen finns i ledningen två avdelningschefer. Individ- och familjeomsorgen/funktionshinderverksamheten är i sin tur indelad i sju enheter med olika funktionsansvar. Det finns en enhetschef som leder arbetet inom respektive enhet. Det är enhetscheferna som har det direkta ekonomi-, personal- och verksamhetsansvaret.

Figur 1: Organisationsplan för funktionshinderområdet inom avdelningen för individ- och familj och funktionshinder.

Den senaste organisatoriska förändringen genomfördes den 1 maj 2017 då ansvaret för myndighetsutövningen, handläggningen av ansökningar inom funktionshinderområdet sammanfördes med myndighetsutövningen för vuxna inom SoL-områdets socialpsykiatri och missbruk.

Utöver de här redovisade enheterna och verksamheterna ingår också IFO:s myndighetsutövning för barn och ungdomar samt stödverksamheter för barn, ungdomar och familjer i den samlade enheten individ- och familjeomsorg/funktionshinder.

2.2 Kortfattad sammanfattning av intervjuer

En viktig del i uppdragets genomförande har varit att göra ett relativt stort antal intervjuer med ledning och medarbetare inom verksamheterna inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning. Dessutom har även representanter för särskolan, enheten för arbetsmarknad och utveckling, brukarorganisationer och fackliga organisationer intervjuats.

Den bild av nuläget i verksamheten som framkom i intervjuerna har också redovisats för uppdragsgivaren och vid det arbetsseminarium som genomfördes den 14 juni 2017. Vid arbetsseminariet gjordes en avstämning av den bild som konsulten uppfattat, med ledning och medarbetare i den verksamhet som genomlysningen berör. Mot bakgrund av detta har nedanstående sammanfattningen av intervjuerna begränsats till de för genomlysningen viktigaste synpunkterna.

OBS! I sammanfattningen nedan anges de intervjuades synpunkter under några samlade rubriker.

Ledning och styrning

Förvaltningsledningens prioriterade inriktning kommer främst att vara att arbeta med boendeformerna och med "stöd i vardagslivet". Dessutom ska ett nytt verksamhetssystem upphandlas i höst. I boendet ska det ske en kartläggning, uppdelning gruppboende och serviceboende, åtgärdande av det som krävs för att klara Socialstyrelsens/IVO:s krav samt utreda det framtida behovet av boendeformer.

Resursen för stöd i vardagslivet/boendestöd enligt SoL är för liten i förhållande till besluten. Resursen är 3,0 tjänst men insatser för 5,5 tjänst utförs genom samarbete med behandlingsgruppen för missbruk. Avdelningen köper dessutom externt boendestöd från "Rälsen" en kooperativ verksamhet. Köpen kommer att avslutas den 1 september i år och de medel som frigörs omvandlas till två nya tjänster till stöd i vardagslivet. En träffpunkt planeras öppna i anslutning till boendestödet. Viss sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning erbjuds från den dagliga verksamheten, men kombinationen och verksamheten passar inte alla.

Representanterna från socialnämnden uppger att verksamhetsområdet funktionshinder har kommit i skymundan i nämndens arbete. De upplever att de inte idag har tillräcklig information, t.ex. om situationen inom dv eller planerna på start av en träffpunkt. Nämnden menar att tidigare chefer har byggt upp en bra verksamhet, t.ex. inom dv, men det har genomförts utan tanke på kostnaderna. Det gör att det blir mer kännbart nu när de måste bromsa kostnadsutvecklingen.

Nämnden anser också att det har varit en begreppsförvirring i Klippan när det gäller boendeformerna. De uppger att det gjordes en boendeutredning för två år sedan, men att det nu inte finns någon aktuell plan.

Myndighetsutövning LSS och SoL

Myndighetsutövningen/LSS-handläggningen flyttade organisatoriskt till IFO vuxenenheten den 1 maj 2017. Handläggarna anser att det ska bli bra eftersom de mer komplexa ärendena med olika diagnoser ökar. De största svårigheterna i arbetet idag är komplexa ärenden med unga i 20-årsåldern med olika diagnoser, inkl. psykiatri och missbruk och med bostadsproblem. Samverkan mellan handläggarna inom IFO barn, unga, familj och vuxna och funktionshinder behöver därför utvecklas.

LSS-handläggningen har varit mycket eftersatt, både till innehåll och resurs. Först nu, med tre handläggare på plats, finns förutsättningar att utföra arbetet korrekt. Det kommer sannolikt att ta hela 2017 att komma ikapp med ansökningar, utredningar, beslut som löpt ut och uppföljningar. Det brister i uppföljningen och det uppges finnas brukare utan behov av beslutade insatser. Det bedöms ha varit en alltför generös nivå i myndighetsutövningen tidigare på grund av tidsbrist i handläggningen.

Det finns lokala riktlinjer som är uppdaterade och aktuella. Handläggarna använder dem som stöd i "tankeprocessen" och de är ett bra stöd för nya handläggare. De har hittills inte använt någon generell utredningsmodell, men planerar införa IBIC under 2018. Delegationen upplevs fungera relativt väl. Mer omfattande beslut tas av enhetschef eller socialt utskott.

LSS-handläggarna har möten med cheferna i verkställigheten varannan vecka. Samverkan i de individuella ärendena kan utvecklas. Handläggarna anser att verkställigheten av insatserna fungerar väl i de flesta fall. Det har saknats boende med särskild service, vilket har gjort att de sökande inte fått rätt boendeform och stöd i enlighet med utredning och bedömning från handläggarna. I en del av trapphusboendena har stödet inte fungerat. Boendestödet har inte heller varit tillräckligt, sannolikt har för många fått beslut om bostad med särskild service utan att de haft/har behov av det. Det finns också några externt placerade i bostad med särskild service (4?). Ambitionen är att dessa om möjligt ska erbjudas boende i Klippan. Ansvar för de externt placerade ligger kvar hos handläggarna vilket anses inkonsekvent.

När det gäller personlig assistans menar handläggarna att det inkommer många ansökningar om tillfälliga utökningar från de privata assistansbolagen.

För handläggning inom SoL-området finns det fyra socialsekreterare som arbetar med ansökningar och anmälningar inom missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation, brottsoffer och bostäder med sociala kontrakt. Omfattningen av målgruppen uppges vara; Individuellt stöd i vardagen 47 personer, kontaktperson 18, sysselsättning 12, boende med socialt kontrakt 22.

SoL-handläggarna anser också att det finns behov att hitta former för samverkan med LSS. De gemensamma arbetsformerna behöver utvecklas så att klienterna inte hamnar i en "moment 22-situation". Organisationsförändringen och den förbättrade personalsituationen ger förutsättningar. LSS-handläggarna kommer in för sent i ärenden kring barn och unga som är aktuella inom IFO. Kan finnas 4-5 placerade barn och 1-2 familjehemsplacerade barn och unga med pk-tillhörighet. Det kommer anmälningar från LSS-handläggarna, då relativt många med LSS-insatser också har egna barn och föräldrarna har behov av stöd. SoL-handläggarna anser att det är för långa utredningstider i LSS-handläggningen. En pojke har varit SoL-placerad av IFO under ett års utredningstid. För vuxna personer sker placeringar ibland för att behandla ett missbruk, när orsaken kan vara funktionsnedsättning. Placering sker på symptom och inte orsak.

Det finns inte något boende inom socialpsykiatri. Sannolikt finns det ett kortsiktigt behov av 4-5 lägenheter och långsiktigt ytterligare lägenheter. Det finns nu en extern placering psyk, ca 3000 kr/dygn (motsv. drygt 1 miljon kr/år). Öppenvårdsinsatserna är otillräckliga och det saknas stöd kvällar och helg. Även om de fattar beslut går det utan resursförstärkning inte att verkställa mer. Regionens psykiatri har stora brister. Det är svårt att få till stånd vårdplaneringar. Det finns inte några rutiner. Klippan har ingen beredskap för den nya 3-dagarsregeln.

Verkställighet LSS

De verkställande enheterna har tidigare arbetat med förvaltningens värdegrund. Arbetet med värdegrundsambassadörer upplevs dock ha avstannat. Behovet av att arbeta med innehållet i verksamheterna ökar i takt med att målgruppen ändrar karaktär och får mer komplexa behov som verksamheten måste kunna hantera. Behovet av handledning ökar.

Verksamheten inom personlig assistans har genomgått ett utvecklingsarbete sedan 2014 då resultaten i en arbetsmiljöenkät var dåliga. Enhetschefen startade arbetsgrupper och ordnade utbildningar. För att hålla samman de olika arbetsgrupperna har de nu gemensamt APT för alla (1 tim info och 1 tim brukarmöte). De har planeringsdagar 2 ggr/år. Kvalitetsråd med ett skyddsombud från varje grupp. Det är idag en assistans.

FK har dragit in timmar. Hemtjänsten stöttar vid behov upp med dubbelbemanning. Största problemet i assistansen är vikariesituationen. Det inte några vikarier tillgängliga för assistansen i poolen och den kostar mycket. Utbildningskrav är undersköterske-utbildning plus personlig lämplighet. Rekryteringen till assistansen har till del innehållit omplaceringar från andra verksamheter.

Det är sju brukare som har kommunen som assistansanordnare. Tindra är största privata assistansanordnare. Har stor verksamhet och har mycket att locka brukare med. De har kontroll på utbetalningarna av sjukersättningar till de privata assistansanordnarna.

Det går fortfarande att hitta nya uppdragstagare som kontaktperson/kontaktfamilj, men verksamheten har ett behov av utveckling, vilket det inte finns tid och resurser för.

Alla boende har aktuella genomförandeplaner och cheferna arbetar för en individualisering av stödet. De boendes förmågor uppges ändå underskattas. Det finns behov av målgruppsanpassning av boendeenheterna. Det är blandade åldrar och diagnoser, vilket i många fall blir fel. Det finns en gruppboende som främst har äldre boende (5 pers.). Ett önskemål skulle också vara ett boende på "landet". Det finns en rutin inför inflyttning i boendena, men den används inte. Det brister därför i information till medarbetarna och kommunikation mellan cheferna vid inflyttning. Skapar missnöje hos anhöriga och gode män. Arbetsmiljöverket har synpunkter på ensamarbetet i boendegrupperna. Mycket hot och våld-incidenser. KIA-anmälningar och 6.6.a förekommer. För framtiden finns behov av 2-3 nya gruppboenden. Det är relativt många med gruppboendebeslut som inte fått det tillgodosett.

Det finns behov av att öka den ekonomiska medvetenheten i verksamheten. Det skulle underlättas av om det fanns en resursfördelningsmodell. Det finns inte någon logik i personaltätheten och eftersläpning när nya boende tillkommer. Medarbetarna är inte delaktiga i ekonomiarbetet, utöver att de får reda på plus och minus. De tillämpar "verksamhetsbaserat schema" och tagit bort önskeschema, vilket uppges varit kostsamt för kommunen. Det finns synpunkter om att önskeschema tog tid och energi från brukarna. Det råder missnöje med schemasystemet.

Det finns ca 20 beslut om korttidsboende och 13 om korttidstillsyn. Verksamheten där korttidsvistelse och korttidstillsyn verkställs ligger på Badvägen 11, samma byggnad och våningsplan som LSS-boendet Badvägen. Dit flyttade verksamheten 2013 för att det då fanns ett stort antal beslut att verkställa där besluten dessutom var väldigt omfattande. Tidigare fanns Korttiden i en vanlig lägenhet. Personalgruppen är välfungerande och väletablerad. Flera i personalgruppen arbetat på samma arbetsplats mellan 10-15 år. Kunskapen, erfarenheten och arbetsmoralen i Korttidens arbetsgrupp uppges vara hög.

Daglig verksamhet har nyligen genomfört en större förändring och centralisering av verksamheten, främst av ekonomiska skäl. Budgeten har minskats 2017, arbetar med förhöjd grundbemanning, tar inte in vikarier. Den dagliga verksamheten är öppet för brukare mellan 08.30-15.00, med det finns ev. planer på att förlänga tiden. Verksamheten har öppet hela sommaren. Bra för boendena som slipper bemanna upp över semestern.

Inriktningen är "alla kan" och att arbetstagarna helst ska arbeta utanför lokalerna på Bryggerigatan. Ca 55 arbetar inne idag. Det finns några som inte har LSS-beslut utan tillhör socialpsykiatri. Det finns även inom behov av kompetensutveckling i förhållande till medarbetarnas uppdrag. Det råder oklarhet kring chefsituationen på dv vilket skapar viss oro. Verksamheten på dv har en egen fb-sida.

Behovet av daglig verksamhet ökar. Det finns några få med beslut och speciella önskemål som inte kan verkställas. Synpunkter finns om att arbetslinjen var tydligare tidigare. Kontakten med AF kan förbättras. Det borde göras en ny bedömning av arbetsförmågan av LSS-handläggarna och AF. Det skulle kunna göra att några kan komma ut på den ordinarie arbetsmarknaden (med stöd).

Det finns synpunkter på att enhetscheferna agerar olika i förhållande till sina medarbetare och vad de tillåter eller inte. Mer enhetlighet och struktur efterfrågas. Det finns ett administrativt stöd till cheferna och verksamheten, men det räcker inte till och är sårbart.

Verkställighet SoL

Målgruppen för det vardagsnära stödet/boendestödet består av ca 60-70 % psykisk ohälsa, 20 % missbruk och 10 % LSS. Det vardagsnära stödet har hittills endast fungerat kontorstid. Kunskapen om funktionshinder behöver öka i det vardagsnära stödet. Mycket tid går i praktiken åt till stöd vid läkarbesök och andra myndighetskontakter. Sysselsättning i socialt syfte har hittills legat under arbetsmarknadsenheten. Viss samordning kan ske via daglig verksamhet. Sågen har också arbeten för målgrupperna inom socialpsykiatri och missbruk.

Särskoleformerna

Grundsärskolan omfattar ca 35 elever (ca 1/3 från andra kommuner). Uppdelning på träningsskola och elever i individuellt program. Gymnasiesärskolan omfattar 23 elever (ca 1/3 från andra kommuner). Det finns nio nationella program, varav två finns i Klippan idag, handelsprogrammet (adm., handel och varuhantering) och fordonsprogrammet, (fordonsvård och godshantering). Det har tidigare funnits fyra program. Det är ca 6-8 elever från Klippan som läser särgymnasium i andra kommuner. Särskild utveckling för vuxna (sär vux) har 11 elever alla från Klippan.

De som går nationella program ska helst ut på ordinarie arbetsmarknad med stöd av FK och AF. Det finns svårigheter att få ut eleverna på APL – praktik. SYV:arna arbetar med det. I åk 4 på gymnasiesärskolan sker samverkan mellan daglig verksamhet och SYV.

Socialförvaltningen och FK brukar delta vid föräldramöten och det sker individuella möten mellan elever och FK. SYV gör ofta uppföljning något år efter skolslut.

Ledningen från Särskolan skulle gärna vilja ha någon form av samverkan med ledningen för socialförvaltningen för att diskutera strukturella frågeställningar.

Arbetsmarknad och utveckling

Den nyligen genomförda organisationsförändringen medför att enheten ska ha tydligare arbetsmarknadsfokus, vilket innebär att de kommer att överföra de som ligger mycket långt från arbetsmarknaden till insatser från socialförvaltningen. Det är ca 80 deltagare idag och de planerar gå ner till ca 60 innan de kan öka igen. Även om de efter organisationsförändringen tillhör olika förvaltningar stämmer chefen för arbete och

Informationen till brukare och organisationer har varit bristfällig, t.ex. inför större förändringar i verksamheten. Det finns ett bra samarbete inom ramen för ”resurssamverkan”, AF, VÅC, socialförvaltningen och arbete och utveckling. Stora problemet är psykiatri och utredningar som inte blir gjorda. De privata företagen är mer positiva till samarbete och att ta emot praktikanter än vad de kommunala verksamheterna är.

Brucarorganisationerna

Informationen till brukare och organisationer har varit bristfällig, t.ex. inför större förändringar i verksamheten. Avdelningschefen har nu tagit initiativ till träffar vilket är efterfrågat och positivt. Brukarorganisationerna förmedlar att det annars varit mycket som är/har varit negativt den senaste tiden och som påverkat medlemmarna/brukarna. Flera byten av chefer och handläggare, mycket fokus på pengar, nerdragning av nivåer i besluten. Andra exempel som omnämns är att regler för ledsagare har ändrats. Nu måste den enskilde åka färdtjänst i stället för att åka med ledsagaren i dennes bil. Klippan är inte med i Skånetrafiken, utan har själv upphandlat färdtjänsten. Det gör att Klippans brukare inte har samma regler som kompisar i andra kommuner. Det är hård styrning av tiderna i korttidsboendet och inte efter brukarnas behov. De åker inte heller ut på aktiviteter i Klippan.

Den dagliga verksamheten har centraliserats och är inte lika mycket ute i samhället. Huset upplevs sätta begränsningar för verksamheten. Det finns en bra särskola i Klippan, med bra individuell träning och det riskerar tappas när det blir mer gruppaktiviteter i nya dv. Mer tekniska hjälpmedel i särskolan som saknas på dv. Det finns flera brukare som skulle kunna klara ett arbete på arbetsmarknaden, med olika stöd.

Det finns behov av flera boendeenheter i Klippan och blandningen är för stor i dagens boendegrupper. Boendestödet är inte utbyggt på kvällar och helger.

Det skulle behövas ett bättre anhörigstöd. Grannkommunerna har ett mer utbyggt anhörigstöd.

Fackliga organisationer

Vision upplever att LSS-området varit eftersatt tidigare. Otydligt övergripande ledarskap de senaste åren. Verksamheten är dock på rätt väg. Många ärenden är komplexa och det krävs allt mer kompetensutveckling. Det saknas individuella kompetensutvecklingsplaner. Hot och våld-situationer är relativt vanliga. De fackliga organisationerna önskar att ledningen är uppmärksam på att enheterna för cheferna inte bör innehålla för många medarbetare.

2.3 Några grunddata om verksamheten

I tabellen nedan presenteras några grunddata om verksamheten inom de aktuella verksamhetsområdena. I tabellerna nedan finns uppgifter om målgrupperna och ekonomisk utveckling.

Enligt den officiella statistiken från Socialstyrelsen fanns det 2016 (oktober) 152 personer som tillhörde någon av de tre personkretsarna inom LSS-lagstiftningen. Med Klippans invånartal som grund innebär det att 96 personer per 10 000 invånare tillhör LSS-personkretsar. Det är betydligt fler än både genomsnittet i riket (71) och i Skåne (65).

Tabell 1: Målgruppen för LSS-insatser 2016

LSS	Antal personer				Antal per 10 000 av befolkningen			
	Personkrets 1	Personkrets 2	Personkrets 3	Samtliga	Personkrets 1	Personkrets 2	Personkrets 3	Samtliga
	Riket	62 182	2 134	7 088	71 404	62	2	7
Skåne län	7 314	216	1 091	8 621	55	2	8	65
Klippan	152	x	x	165	88	x	x	96

I tabellen ovan finns det x i Klippans rutor för personkrets 2 och 3 vilket beror på att det är så få som tillhör dessa personkretsar att de inte redovisas i statistiken från Socialstyrelsen.

Det är inte alla personer med funktionsnedsättningar som tillhör LSS-personkretsar och de har utifrån sina behov rätt till insatser enligt Socialtjänstlagen, SoL.

Tabell 2: Målgruppen för SoL-insatser 2016

SoL-insatser 0-64 år	Hemtjänst	Särskilt boende	Boendestöd	Trygghetslarm	Matdistribution
	31-okt	31-okt	31-okt	31-okt	31-okt
Klippan	22	x	7	26	12
Åstorp	19	14	34	21	x

Gruppen personer med funktionsnedsättning som får insatser enligt SoL är mindre än de som får insatser enligt LSS. De flesta av de som får insatser enligt SoL är personer med socialpsykiatriska funktionsnedsättningar. Enligt uppgifter från socialsekreterarna i vuxenenheten saknas i tabellen de personer som erhåller boendestöd och ev. andra insatser från socialsekreterarna.

Kostnadsutvecklingen inom LSS-området har varit mycket omfattande ända sedan LSS infördes. Det gäller såväl i riket som helhet som i Klippan. I tabell 3 nedan redovisas utvecklingen inom de största verksamhetsområdena inom LSS-sidan.

Tabell 3: LSS-insatser, kostnadsutveckling 2011-2016

Verksamhetskod	LSS boende	Daglig verksamhet	Korttidsvistelse/ - tillsyn	Personlig assistans LASS	Personlig assistans LSS	Totalt personlig assistans	Total LSS per år
År	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
2011	20 448 769	5 391 647	3 431 655	3 465 741	9 726 382	13 192 123	55 656 315
2012	21 765 293	6 282 656	4 278 844	3 819 449	10 276 607	14 096 056	60 518 904
2013	21 774 582	7 017 071	4 694 495	4 706 303	12 169 451	16 875 754	67 237 656
2014	23 962 487	8 139 208	5 947 725	2 515 972	13 982 770	16 498 742	71 046 902
2015	23 896 109	8 793 936	4 655 565	19 271 587		19 271 587	75 888 784
2016	24 178 653	9 013 304	4 740 218	9 785 556	8 206 535	17 992 091	73 916 357

Kostnaderna för LSS-insatser i Klippan har ökat med cirka 33 procent mellan 2011 och 2016. De största kostnadsposterna är för boende med särskild service och personlig assistans. Störst procentuell kostnadsökning redovisar den dagliga verksamheten, där kostnaderna har ökat med cirka 67 procent.

Det har varit vissa redovisningsförändringar och svårigheter i kostnadsredovisningen vilket medför att kostnader för administration, externa placeringar och kostnader för uppdragstagare inte finns med i tabellen.

Tabell 4: Budget och budgetläge efter juni månad 2017.

Prognos Juni	Ack utfall jun	Ack budget jun	Avvikelse ack jun	Prognos helår
LSS				
Stab	-4 384	-4 236	-148	0
LSS-boende	-13 611	-13 502	-108	0
Korttid	-1 679	-1 803	123	0
Personlig assistans	-13 178	-12 992	-187	0
AC & DV	-4 515	-4 685	171	0
Totalt	-37 367	-37 218	-149	0

Efter första halvåret 2017 redovisar LSS-verksamheten inom funktionshinderomsorgen ett relativt gott ekonomiskt utfall i förhållande till budget. Det är en avvikelse som bör att kunna gå att justera innan årets slut.

3. Utjämningsystem för LSS

3.1 Utjämnning av LSS-kostnader, grunderna

Riksdagen beslutade att från och med 2004 införa ett utjämningsystem mellan kommunernas LSS-kostnader. Syftet med utjämnningen är att alla personer med funktionsnedsättningar och behov av stöd enligt LSS ska tillförsäkras lika förutsättningar oberoende av i vilken kommun de bor. Andelen personer med funktionsnedsättning i befolkningen kan variera relativt kraftigt mellan olika kommuner. Som tidigare nämnts har Klippans kommun en förhållandevis hög andel i befolkningen som har insatser enligt LSS-lagstiftningen.

Alla kommuner redovisar varje år den 1 oktober till Socialstyrelsen, hur många verkställda beslut man har per LSS-insats. Kommunerna redovisar också kostnaderna för LSS till det s.k. räkenskapsammandraget, RS. Statistiska Centralbyrån – SCB – beräknar sedan en genomsnittskostnad för några grupper av insatser (boende med särskild service för vuxna, korttidsvistelse och korttidshem, daglig verksamhet och personlig assistans). Baserat på ett urval av kommuner görs en fördelning av kostnaderna inom dessa grupper. Kostnaderna schabloniseras därefter för varje insatsområde för att räkna fram respektive kommuns grundläggande standardkostnad för LSS-verksamheten.

Kommunens LSS-kostnad, den s.k. grundläggande standardkostnaden, beräknas genom att den enskilda kommunens antal LSS-beslut multipliceras med genomsnittskostnaden per insats. När det gäller personlig assistans enligt LASS, där kommunen ska betala de första 20 timmarna per vecka, inhämtas uppgiften om kommunens totala kostnad till Försäkringskassan under året samt det antal LASS-beslut som är aktuella. Därefter multipliceras kommunens grundläggande standardkostnad med ett så kallat personalkostnadsindex, som baseras på de faktiska kostnader som kommunen har haft för sin LSS-verksamhet och ett justeringskostnadsindex som beräknas utifrån den kostnadsförändring som varit i jämförelse med året för inlämning av uppgifter till det år utjämnningen utfaller.

Det finns en eftersläpning i systemet på det sättet att utjämningsavgiften/–bidraget beräknas på uppgifter två år tidigare, det vill säga att utjämnningen för 2017 baseras på 2015 års uppgifter om beslutade insatser enligt LSS samt de kostnader som kommunen haft för LSS-verksamheten under det året, 2015. På grund av den tvååriga eftersläpningen beräknas en justeringsfaktor utifrån kostnadsökningar och andra faktorer. Justeringsfaktorn är den samma för samtliga kommuner.

För att säkerställa att Klippans kommun erhåller ”rätt” avgift eller bidrag från utjämningsystemet krävs att alla berörda chefer och övriga medarbetare på nyckelpositioner har en grundläggande kunskap om utjämningsystemets grunder och vad som påverkar utfallet.

3.2 Utfallet för Klippans kommun 2017

Klippan tillhör de kommuner som erhåller ett årligt bidrag från utjämningsystemet. För 2017 får Klippan ca 9,2 miljoner kronor. I tabell 5 redovisas beräkningen av utfallet.

Tabell 5: Beräkning av utfallet för Klippans kommun i LSS-utjämnings 2017.

Insats	Antal beslut 2015	Insatskostnad; Riksgenomsnitt (kronor)	Summa (kronor)
Personlig assistans LSS	10	380 000	3 800 000
Avgift till FK			8 874 000
Antal LASS-beslut	34	190 000	6 460 000
Ledsagarservice	31	67 177	2 082 487
Kontaktperson	61	26 871	1 639 131
Avlösarservice	8	67 177	537 416
Korttidsvistelse	19	268 707	5 105 433
Korttidstillsyn	7	147 789	1 034 523
Särskilt boende; Barn	0	1 084 787	0
Barn i familjehem	0	390 523	0
Särskilt boende; Vuxna	43	867 830	37 316 690
Daglig verksamhet	85	199 033	16 917 805
SUMMA			83 767 000
Standardkostnad			83 767 000
Personalkostnadsindex		1,043	87 369 000
Justeringsindex			87 435 000
Antal invånare 1 nov 2016		17 086	
Standardkostnad per invån; Riket		4 581	
Standardkostnad per invån; Klippan		5 117	
Skillnad Riket – Klippan per invånare		536	
Klippans antal invånare * skillnad mot riket = bidrag/avgift			9 163 500

Klippans kommun har inte alltid varit en kommun som fått bidrag från utjämningsystemet. Så sent som 2016 betalade Klippan en avgift på cirka 2,7 miljoner till andra kommuner via systemet. Orsaken till den, ur ekonomisk synvinkel, positiva utvecklingen är främst att antalet LSS-insatser ökade relativt kraftigt mellan 2014 och 2015 samt att personalkostnader och köp av insatser ökade kraftigt och därmed även personalkostnadsindex i beräkningen ökade kraftigt, ca 11 procent från 0,935 till 1,043. I tabellen nedan finns också det preliminära utfallet för bidrags/avgiftsåret 2018 med. Det pekar på att Klippan ska erhålla ett något lägre bidrag 2018 än 2017, men observera att det är en preliminär beräkning från SCB. Befolkningstalet den 1 november 2017 är t.ex. inte känt ännu. Befolkningstalet, 17 304 invånare, i tabellen gäller den 31 mars 2017.

Tabell 6: Utfallet för Klippans kommun åren 2011 till preliminärt utfall 2018.

Klippan	Folk- mängd den 1 november 2016 (Tabell 2)	Grund- läggande standard- kostnad 2015, tkr (Tabell 3)	Personal- kostnads- index (PK-IX) 2015	Standard- kostnad inklusive PK-IX 2015, tkr	Standardkostnad efter korrigerig och omräkning till 2017 års beräknade nivå Tkr Kronor per inv	Utvärtnings- bidrag(+/ -avgift(-) 2017, kronor per inv	Utvärtnings- bidrag 2017, kronor	Utvärtnings- avgift 2017, kronor	
Prel. 2018	17 304	88 130	1,031	90 862	92 092	5 322	458	7 925 648	0
2017	17 086	83 767	1,043	87 369	87 435	5 117	536	9 163 500	0
2016	16 902	76 129	0,935	71 181	70 066	4 145	-163	0	2 757 592
2015	16 746	72 866	0,984	71 700	71 417	4 265	27	453 384	0
2014	16 716	69 506	0,963	66 934	66 498	3 978	-91	0	1 526 304
2013	16 651	62 977	0,999	62 914	63 680	3 824	-154	0	2 571 099
2012	16 583	57 981	0,955	55 371	56 136	3 385	-435	0	7 214 932
2011	16 496	58 917	0,869	51 199	51 550	3 125	-526	0	8 671 276

I tabellen nedan redovisas utvecklingen av antalet LSS-insatser under åren 2009 till 2016 (bidrags/avgiftsåren 2011 till 2018). Av tabellen framgår att den största ökningen har tillkommit för insatserna kontaktperson, korttidsvistelse, korttidstillsyn och daglig verksamhet. Antalet med insatsen LSS-boende vuxna, som väger tungt i utjämningsystemet, ökade mellan 2014 och 2015.

Tabell 7: Utvecklingen av LSS-insatser i Klippans kommun

Klippan	Antal personer med beslut om insats enligt LSS (exkl. råd och stöd) efter typ av insats den 1 oktober resp. år.										Antal ¹ beslut om personlig assistans okt. 2015 (Källa: Fk)	Ersättn till Försäkrings- kassan 2015, tkr (Källa: RS)	Grund- läggande kostnad 2015, tkr
	Person- lig assi- stans	Led- sagar- service	Kon- takt- per- son	Av- lösar- service	Kort- tids- vis- telse	Kort- tids- till- syn	Boende			Daglig verksam- het, per- sonkrets 1 och 2			
	Barn i bo- stad med särskild service	Barn i familje- hem	Vuxna i bo- stad med särskild service										
2018	7	23	63	7	20	13	0	0	44	86	32	9 771	88 130
2017	10	31	61	8	19	7	0	0	43	85	34	8 874	83 767
2016	6	21	46	4	21	10	0	0	38	84	35	9 953	76 129
2015	7	27	49	5	22	6	0	0	37	77	35	9 213	72 866
2014	9	28	45	x	20	8	0	0	35	74	36	9 965	69 506
2013	7	22	38	x	17	8	0	0	35	64	35	9 613	62 977
2012	5	16	36	x	15	6	0	0	36	65	33	7 749	57 981
2011	7	19	35	x	14	8	0	0	39	68	27	7 370	58 917

I tabellen finns även insatserna med som ligger till grund för den preliminära beräkningen för utfallet 2018.

I Skåne är det totalt endast 6 av 33 kommuner som får bidrag från utjämningsystemet. Det är, som framgår av tabellen nedan, Klippan, Svalöv och Östra Göinge kommuner samt Eslöv, Hässleholm och Kristianstad. Det är stora skillnader i utfall även för kommunerna i samma storleksklass som Klippan. Det skiljer t.ex. cirka 40 miljoner kronor i utfallet mellan Klippan och Båstad och cirka 36 miljoner kronor mellan Klippan och Burlöv.

Tabell 8: Utfallet i utjämningsystemet för Klippan och ett antal andra Skånekommuner i motsvarande storlek som Klippan.

Län	Folk- mängd den 1 november 2016	Grund- läggande standard- kostnad 2015, tkr	Personal- kostnads- index (PK-IX) 2015	Standard- kostnad inklusive PK-IX 2015, tkr	Standardkostnad efter korrigering och omräkning till 2017 års beräknade nivå Tkr Kronor	Utjämnings- bidrag(+)/ -avgift(-) 2017, kronor per inv	Utjämnings- bidrag 2017, kronor	Utjämnings- avgift 2017, kronor
Skåne								
Bjuv	15 141	47 495	1,060	50 344	50 382	3 328	-1 253	0
Burlöv	17 635	59 947	0,891	53 413	53 453	3 031	-1 550	0
Båstad	14 564	36 093	0,967	34 902	34 928	2 398	-2 183	0
Hörby	15 261	57 629	1,022	58 897	58 941	3 862	-719	0
Höör	16 166	52 465	0,994	52 150	52 189	3 228	-1 353	0
Klippan	17 086	83 767	1,043	87 369	87 435	5 117	536	9 163 500
Osby	13 086	54 336	0,839	45 588	45 622	3 486	-1 095	0
Perstorp	7 210	20 392	0,929	18 944	18 958	2 629	-1 952	0
Skurup	15 399	43 853	0,943	41 353	41 384	2 687	-1 894	0
Svalöv	13 815	59 147	1,133	67 014	67 064	4 854	273	3 777 253
Tomelilla	13 271	53 695	1,008	54 125	54 165	4 081	-500	0
Åstorp	15 428	57 264	0,925	52 969	53 009	3 436	-1 145	0
Örkelljunga	9 921	37 389	0,940	35 145	35 172	3 545	-1 036	0
Östra Göinge	14 207	68 737	1,047	71 968	72 022	5 069	488	6 939 389

De slutsatser som kan dras av vilka faktorer som har avgörande betydelse för utjämningsystemet är:

- Antal producerade insatser
- Vilken typ av insatser som används
- Hur stor kostnaden är för genomförandet av olika insatser
- Antal invånare i kommunen
- Utvecklingen av insatser och kostnader i Riket som helhet

Ovanstående beräkningar visar på att det är ett komplext förhållande mellan kommunens beräknade standardkostnad för beslutade insatser och de kostnader som kommunen har för verksamheten. Till synes små justeringar kan i praktiken medföra stor skillnad i utfallet. Det är därför det är mycket viktigt att se till att alla kostnader för verksamheten redovisas på rätt sätt.

Till skillnad av den kommunalekonomiska utjämnningen, påverkas kommunens utfall i LSS-utjämnningen, endast genom antalet insatser och vilka kostnader kommunen har för LSS-verksamheten. Det betyder att kommunen också måste vara ytterst noggrann vid

redovisningen till Socialstyrelsen (antalet insatser) och SCB (Räkenskapssammandraget), så att alla uppgifter redovisas rätt.

Det råder viss oklarhet i beskrivningen av hur inlämningen av uppgifter till utjämningsystemet har skett över åren. Nyckelpersoner har varit förvaltningens utvecklingsansvarige och en systemadministratör som tagit fram uppgifter ur VIVA. Utifrån uppgifterna från Socialstyrelsen/Statisticon om föregående år inlämning har de med stöd av handläggare och när det behövs också enhetschefer kollat av om det har skett förändringar i form av avslutade eller nytillkomna personer och beslut. Myndighetsutövningen har varit eftersatt och inte i fas med vare sig utredningsarbetet, uppföljningen av beslut eller dokumentationen i verksamhetssystemet VIVA. För inlämningen av de årliga uppgifterna om antalet beslut den 1 oktober har det inneburit att hanteringen behövt ske med en stor grad av manuellt arbete. Det har inte gått att lite på att de uppgifter som funnits i verksamhetssystemet varit aktuella och korrekta.

Planum Organisation AB har fått ta del av de inlämnade uppgifterna gällande den 1 oktober 2015 och 2016. Efter en genomgång av underlagen har underlaget med ett antal frågeställningar överlämnas till LSS-handläggarna för en extra kontroll. Efter att en av LSS-handläggarna har gjort en första kontroll visar det sig att det sannolikt finns ett antal uppgifter i inlämningen som inte är korrekta. Det råder också osäkerhet kring hur många som totalt hade beslut om boende med särskild service för vuxna den 1 oktober 2016.

Efter att en LSS-handläggare gjort en genomgång av underlaget från den 1 oktober 2016 kan noteras att följande beslut saknas:

1 beslut om boende med särskild service

1 beslut om personlig assistans enl. LSS

2 beslut om kontaktperson

1 beslut om ledsagarservice

3 beslut om daglig verksamhet

Dessa saknade beslut motsvarar i utjämnningen en summa på cirka 2 miljoner kronor.

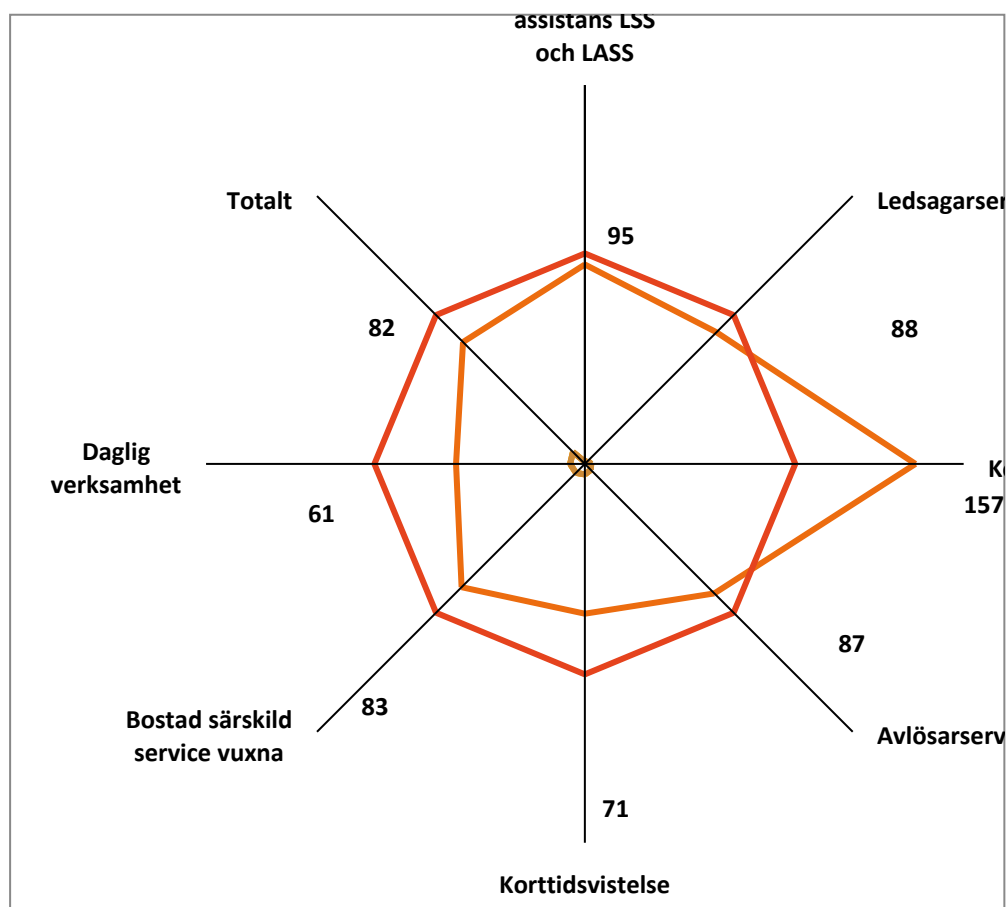
Dessutom råder det en osäkerhet kring hur många som egentligen har beslut om boende med särskild service. I underlaget från 1 oktober 2016 anges att det finns 44 personer med beslut. Enligt enhetscheferna finns det 45 bostäder i Klippan plus att det ska finnas några (4?) externa placeringar. LSS-handläggaren får vid en nu genomförd kontroll i verksamhetssystemet fram att det ska ha funnits 49 eller 50 personer med beslut i oktober 2016. Skillnaden mellan 44 och 49 beslut i inlämningen motsvarar i utjämnningen cirka 4,5 miljoner kronor.

Mot den här bakgrunden är det viktigt att förvaltningsledningen beslutar att hela underlaget för inlämningen den 1 oktober 2016 ska granskas på nytt. Det är också ett viktigt arbete för att samtidigt förbereda så det finns korrekta, aktuella uppgifter inför inlämningen av uppgifter den 1 oktober 2017. Skulle det visa sig att uppgifterna för 2016 är felaktiga så finns det fortfarande möjligheter att hos Socialstyrelsen begära att Klippans uppgifter korrigeras.

I den här studien har också en fördjupad undersökning av LSS-kostnaderna gjorts för Klippans kommun. Alla kommuner lämnar uppgifter om LSS-verksamheten till SCB för det så kallade Räkenskapsammandraget varje år. För varje LSS-insats lämnar också kommunen uppgifter om omfattning samt kostnader och intäkter fördelat på olika kostnadsslag. Med hjälp av de uppgifter som kommunen har lämnat kan jämförelser göras mellan de faktiska kostnaderna för insatserna i Klippan och de för riket genomsnittliga standardkostnaderna i utjämningsystemet.

Till den här studien har uppgifter om Klippans LSS-kostnader inhämtats för 2016. Kostnaderna har sedan jämförts procentuellt med riksgenomsnittets kostnader för varje LSS-insats. Jämförelsen redovisas i nedanstående diagram.

Figur 1: Klippans procentuella nettokostnader per LSS-insats under 2016 i förhållande till rikets genomsnittskostnad. Riket = 100 procent

Jämförelsen med de riksgenomsnittliga kostnaderna i utjämningsystemet visar att Klippans kommun generellt har relativt låga kostnader för att genomföra besluten såväl totalt som i de flesta insatsformerna. Kostnaden för kontaktpersonsverksamheten avviker dock från mönstret. Här har Klippan 57 procent högre kostnader än riket.

4. Omvärld och jämförelser med andra kommuner

4.1 Omvärld

Funktionshinderområdets förutsättningar påverkas av ett ständigt flöde av utredningar och beslut på statlig nivå. Ända sedan beslut fattades om LSS-lagstiftningen 1993 har lagstiftningsområdet varit föremål omfattande diskussioner kring målgrupps- och kostnadsutvecklingen som sedan belysts i olika statliga utredningar. I avsnittet nedan redovisas kortfattat några pågående utredningar och arbeten på statlig nivå som kan komma att få påverkan på utvecklingen, direkt eller indirekt, på verksamheten inom funktionshinderområdet i landets kommuner.

Översyn av socialtjänstlagen

En särskild utredare ska göra en översyn av socialtjänstlagen (2001:453) och vissa av socialtjänstens uppgifter. I uppdraget ingår att föreslå åtgärder som kan bidra till en förutsägbar, likvärdig, jämlik, jämställd och rättssäker tillgång till socialtjänsten och dess insatser. Översynen ska resultera i en lagstiftning som främjar effektiva och kunskapsbaserade insatser av god kvalitet inom befintliga ramar. Lagstiftningen ska ge utrymme att ta tillvara medarbetarnas kompetens för att utveckla verksamheten och att fokusera på kärnverksamheten. De förslag som utredaren lämnar ska bidra till ökad kvalitet utan att leda till ökade kostnader för stat eller kommun.

Syftet med uppdraget är att utforma en socialtjänst som bidrar till social hållbarhet med individen i fokus och som med ett förebyggande perspektiv ger människor lika möjligheter och rättigheter. Vidare ska socialtjänsten erbjuda behovsanpassade insatser med ett förebyggande och evidensbaserat perspektiv.

Utredaren ska bl.a. se över och lämna förslag beträffande:

- socialtjänstlagens struktur och konstruktion,
- tillgången till en jämlik, jämställd och likvärdig socialtjänst,
- en hållbar socialtjänst som främjar långsiktigt strukturellt förebyggande arbete och bidrar till hållbarhet samt minskar behovet av individuella insatser,
- socialtjänstens uppdrag,
- socialtjänstlagens indelning i olika grupper,
- en kompetens- och kunskapsbaserad socialtjänst,
- möjligheten för kommuner att tillgängliggöra insatser samtidigt som en jämlik, likvärdig och rättssäker socialtjänst säkerställs,
- möjligheten att förenkla handläggningen utan att rättssäkerheten och kvaliteten i vården och omsorgen riskeras, samt analysera konsekvenserna av en förenkling och redogöra för fördelar och nackdelar av en ändring.

De grundläggande mål, principer och värderingar som präglade 1980 års socialtjänstreform och som präglar dagens socialtjänstlag ska ligga fast och kunna hävdas vid genomförandet

av socialtjänstens insatser. Utredaren ska föreslå en lag som understödjer tillgången till en rättssäker och effektiv socialtjänst.

I direktiven till utredningen anges inte så mycket som specifikt handlar om funktionshinderområdet. Socialtjänstlagen är ändå grunden i lagstiftningen så förändringar där kommer sannolikt även att påverka förutsättningarna för arbetet inom funktionshinderområdet och med tanke på direktiven inte minst handläggningsarbetet.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2018.

Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen

En särskild utredare har fått uppdrag att se över assistansersättningen i socialförsäkringsbalken, SFB, och delar av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Syftet med uppdraget är enligt utredningsdirektiven att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans och att få till stånd mer ändamålsenliga insatser i LSS samt att lagstiftningen ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet.

Vidare anges i direktiven att insatserna i LSS behöver moderniseras och bättre anpassas till de behov som kvinnor och män, flickor och pojkar med omfattande funktionsnedsättningar har. Kostnadsutvecklingen inom assistansersättningen måste brytas och insatser som kan utgöra alternativ till personlig assistans måste därför utvecklas. Regelverket som styr personlig assistans och ersättningen för sådan behöver bli väsentligt tydligare i alla sina delar. Det avser bl.a. definitioner, innehåll, kontroller, insyn och tillsyn. Ersättningsystemet måste vara ekonomiskt hållbart. Incitamenten för att driva upp antalet timmar behöver motverkas liksom incitamenten för övervältring av kostnader mellan stat och kommun. Huvudmannaskapet, målgruppen samt insatsernas innehåll och utformning inom ramen för såväl assistansersättningen som LSS behöver därför ses över. Detta ska göras genom en grundläggande översyn av incitament och förutsättningar för val av personlig assistans, nödvändiga förändringar i regelverket samt genom förstärkt kvalitet och träffsäkerhet i insatser i LSS.

Förstärkt kvalitet, träffsäkerhet, helhetsyn och mångfald i de stödinsatser som LSS omfattar ska finansieras med besparingar inom assistansersättningen. Målet är att de personer som ingår i lagens personkrets ska få del av funktionella insatser utifrån sitt behov samtidigt som kostnadsutvecklingen för hela det offentliga åtagandet på området ska vara långsiktigt hållbar. Med hänsyn till kraftiga kostnadsökningar inom assistansersättningen behöver även ytterligare besparingar göras.

Genomgående perspektiv i utredningen ska vara

– analys av kostnadsutvecklingen inom både assistansersättningen och LSS inklusive orsakerna till denna utveckling,

- en genomgående analys av lagstiftningens träffsäkerhet vad gäller flickors och pojkars, kvinnors och mäns behov av och tillgång till insatser inom lagstiftningen,
- analys av hur insatser bör vara utformade för att bidra till och inte motverka delaktighet, självständighet och utveckling,
- analys av hur teknik och hjälpmedel på ett utökat sätt ska kunna bidra till lagstiftningens mål samt till att stärka kvalitet i insatser,
- analys av hur lagstiftningen i ökad utsträckning kan bidra till att underlätta möjligheterna till studier, arbete eller annan sysselsättning,
- analys av hur barn- och ungdomsperspektivet kan stärkas i lagstiftningen, och analys av orsaken till skillnader mellan flickor och pojkar, kvinnor och män när det gäller kvalitet i, tillgång till och omfattning av insatser.

Utredaren ska också göra en översyn av både det delade huvudmannskapet för personlig assistans och de konsekvenser som det har fått för andra insatser inom funktionshinderområdet som kommunerna svarar för. Vidare skriver regeringen i direktiven att syften och mål i LSS är otydliga, att personkretsbestämmelsen behöver ses över samt att insatserna i LSS brister i anpassning till målgruppens behov och utgör inte heller i tillräcklig utsträckning alternativ till personlig assistans

Utredaren ska slutligen också analysera vilka effekter som utredarens förslag får på utjämningsystemet och överväga om det med anledning av de förslag som utredaren lämnar fortsatt behövs ett särskilt utjämningsystem för LSS-insatser, och vid behov föreslå förändringar i utjämningsystemet för LSS-insatser eller i det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2018.

Proposition 2016/17:188 Nationellt mål och inriktning för funktionshinderspolitiken

Den 11 maj 2017 överlämnade regeringen en proposition om funktionshinderspolitiken för beslut i Riksdagen. I propositionen föreslår regeringen ett förslag till nytt övergripande mål för funktionshinderspolitiken.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Detta nya mål ska ersätta de nuvarande nationella målen för funktionshinderspolitiken. Regeringen föreslår att genomförandet av arbetet med funktionshinderspolitiken ska inriktas mot de fyra områdena:

- principen om universell utformning,
- befintliga brister i tillgängligheten,
- individuella stöd och lösningar för individens självständighet, och
- att förebygga och motverka diskriminering.

Dessa fyra områden är ömsesidigt beroende av varandra. Syftet är att de tillsammans ska bidra till ett tillgängligt och jämlikt samhälle oavsett funktionsförmåga.

Regeringen presenterar i propositionen ett antal åtgärder som syftar till att bidra till det nya nationella målet för funktionshinderspolitiken. Åtgärderna återfinns till stor del inom områden som arbetsmarknad, utbildning, transport, diskriminering och tillgänglighet. Som exempel kan nämnas uppdrag inom följande rubriker:

- Översyn av termen nedsatt arbetsförmåga
- Samspelet mellan arbetsmarknadspolitiken och aktivitetsersättningen
- Flexiblare insatser (exempelvis flexjobb) för att förbättra möjligheten för personer med funktionsnedsättning att få behålla ett arbete
- Tillgängliga lärmiljöer
- Övergång från gymnasiesärskola till arbetsliv
- Stöd till föräldrar som har barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Kunskapspridning av goda exempel inom högskola och universitet
- Ökad kunskap om användarnas behov på it-området
- Uppdrag om kvalitet i färdtjänsten
- Uppdrag om tillgänglighet och användbarhet inom transportsystemet
- Boende i gruppboende eller i bostad med särskild service enligt LSS (hur boende ska undgå att få merkostnader på grund av sin funktionsnedsättning)
- Översyn av reglerna för enkelt avhjälpna hinder
- Översiktsplanering och funktionshinder
- Åtgärder för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning
- Ökade kunskaper om mänskliga rättigheter och funktionshinder i kommuner och landsting.

Rent konkret består förslagen främst i olika uppdrag till statliga myndigheter att utreda och komma med förslag inom många olika områden.

Utredning om s.k. flexjobb för förbättrade möjligheter till arbete för personer med funktionsnedsättning.

Många personer med nedsatt arbetsförmåga till följd av funktionsnedsättning eller sjukdom har svårt att få en fast förankring på arbetsmarknaden. Arbetslösheten bland personer med

funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga är högre än i befolkningen totalt. Regeringen har därför tillsatt en utredning om det finns behov av flexibla insatser för att förbättra möjligheterna att komma i arbete eller behålla ett arbete. Det är särskilt viktigt att analysera förutsättningarna för unga inom målgruppen. Utredaren ska bland annat:

- kartlägga och analysera målgruppens förutsättningar på arbetsmarknaden, särskilt för de unga,
- kartlägga och analysera hur incitamentsstrukturerna och andra insatser för att ta eller behålla ett arbete fungerar för målgruppen,
- kartlägga hur jämförbara insatser till arbete för målgruppen ser ut i ett antal jämförbara länder, exempelvis de danska flexjobben.
- vid behov överväga och föreslå förändringar som behövs för att förbättra möjligheterna för målgruppen att få eller behålla ett arbete.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2018.

Välfärdsutredningen

Den 9 maj 2017 överlämnade Välfärdsutredningen sitt slutbetänkande. Välfärdsutredningens uppdrag har varit att analysera hur kvalitetsmått kan användas strategiskt i välfärden, ge förslag på hur register kan förbättras inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst. Dessutom har utredningen sett över hur den ekonomiska insynen i privat utförd välfärd med offentlig finansiering kan utvecklas.

Slutbetänkandet från Välfärdsutredningen innehåller en mängd konkreta förslag. Bland annat vill utredningen att en sekretessbrytande bestämmelse införs för att underlätta kommuners och landstings möjlighet till uppföljning av välfärdsverksamhet som bedrivs av privata utförare samt att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ges bättre förutsättningar för att tillhandahålla kompletta register. Välfärdsutredningen gör även bedömningen att det är särskilt komplext att definiera och mäta kvalitet i välfärden, bl.a. eftersom viktiga kvaliteter i välfärdssektorn skapas i mötet mellan personal och barn och vuxna som behöver insatser från hälso- och sjukvård, socialtjänst eller som går i skolan. Att på ett rättvisande sätt mäta kvaliteten i dessa möten är svårt. Det är enligt utredaren därför inte möjligt att ersätta en vinstbegränsning med utökade kvalitetskrav. Det är svårt att fånga alla aspekter av kvalitet i lagstiftning och avtal. Sådana krav riskerar att bli allt för detaljerade och medför en stor administrativ börda för professionerna

Vidare anser utredaren att välfärden bör samordnas runt individen. Samverkan över huvudmanna- utförar- och specialiseringsgränser behöver förbättras. It-system och regleringar bör stödja individcentrering. Vid konkurrensutsättning bör konsekvenserna för den enskilda individen och möjligheten att hålla ihop individens insatser beaktas.

Kommuner och landsting måste ta sitt ansvar som huvudmän. Det går inte att enbart förlita sig på brukarens val för att kontrollera kvaliteten. Att utforma bra och tydliga krav och ha en

fungerande uppföljning är centralt för huvudmännen. Överväg noggrant när lagen om valfrihetssystem ska användas

4.2 Jämförelser med andra kommuner

Databasen Kolada på SKL erbjuder möjlighet att göra statistiska jämförelser med andra kommuner. Det finns i databasen en mängd olika uppgifter om funktionshinderverksamhetens ekonomi, omfattning och kvalitet. I avsnittet nedan ges ett mindre urval av jämförelser med några av Klippans grannkommuner.

Tabell 9: Kostnad funktionsnedsättning kr/kommuninvånare 2014-2016

Källa: SKL, Kolada		2014	2015	2016
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), kr/inv	Bjuv	5 941	6 527	6 237
	Höör	5 679	6 240	5 921
	Klippan	5 759	7 347	6 751
	Perstorp	4 360	4 264	4 355
	Svalöv	6 658	7 750	7 707
	Åstorp	4 493	4 878	5 224
	Örkelljunga	6 328	6 046	6 157

I förhållande till grannkommunerna har Klippan relativt höga kostnader per kommuninvånare för omsorgerna om personer med funktionsnedsättning enligt SoL, LSS och SFB. Endast Svalövs kommun har högre kostnader per invånare.

Tabell 10: Några kostnadsått för boende med särskild service LSS, daglig verksamhet och hemtjänst SoL kr/brukare 2014-2016

Källa: SKL, Kolada		2014	2015	2016
Kostnad exkl lokalkostnader boende enligt LSS kr/brukare	Bjuv	764 368	944 278	988 471
	Höör	928 290	689 176	1 027 217
	Klippan	664 368	931 279	886 614
	Perstorp	667 200	645 700	817 800
	Svalöv	846 457	970 515	1 187 138
	Åstorp	650 529	660 974	692 690
	Örkelljunga	499 800	666 533	800 824
Källa: SKL, Kolada		2014	2015	2016
Kostnad funktionsnedsättning LSS daglig verksamhet, kr/brukare	Bjuv	178 976	163 217	160 765
	Höör	127 175	129 932	167 922
	Klippan	165 726	169 694	162 058
	Perstorp	78 794	96 645	101 343
	Svalöv	131 936	150 857	149 000
	Åstorp	165 933	174 867	179 822
	Örkelljunga	139 093	124 340	129 587
Källa: SKL, Kolada		2014	2015	2016
Kostnad hemtjänst i ordinärt boende för personer med funktionsnedsättning, kr/brukare	Bjuv	47 455	97 739	70 269
	Höör	95 929	264 125	98 320
	Klippan	26	132 553	78 947
	Perstorp	439 000	326 467	369 733
	Svalöv	0	0	63 625
	Åstorp	160 219	202 333	193 133
	Örkelljunga	0	4 000	0

I ovanstående tabell med verksamhetskostnader fördelade per brukare uppvisar Klippans kommun relativt genomsnittliga kostnader i jämförelse med grannkommunerna.

Tabell 11: Personer med boende resp. daglig verksamhet av totala antalet personer med insatser enligt LSS 2014-2016

Källa: SKL, Kolada		2014	2015	2016
Personer med boende enligt LSS, andel (%) av totalt antal personer med insatser enligt LSS	Bjuv	27,9	23,1	20,7
	Höör	31,6	35,8	29,5
	Klippan	27,5	26,4	26,7
	Perstorp	20,0	19,2	17,9
	Svalöv	29,9	28,2	27,1
	Åstorp	41,0	43,8	44,7
	Örkelljunga	23,8	23,4	25,8
Personer med daglig verksamhet, andel (%) av totalt antal personer med insatser enligt LSS (%)	Bjuv	61,8	59,0	62,2
	Höör	58,2	62,1	65,4
	Klippan	60,9	52,1	52,1
	Perstorp	68,0	59,6	62,5
	Svalöv	40,2	41,9	48,6
	Åstorp	54,2	50,6	47,9
	Örkelljunga	68,3	73,4	69,7

Klippans kommun har en relativt genomsnittlig andel med boende med särskild service och en relativt låg andel med daglig verksamhet i jämförelse med grannkommunerna.

Tabell 12: Några kvalitetsmått 2014-2016

Källa: SKL, Kolada		2014	2015	2016
Boendeplatser enl. LSS § 9.9 där den boende har möjlighet till internetuppkoppling i det egna rummet/lägenheten, andel (%)	Bjuv	41	38	100
	Höör	0	0	0
	Klippan	23	23	88
	Perstorp			
	Svalöv	0	55	76
	Åstorp	62	67	65
	Örkelljunga			0
Boendeplatser enl. LSS § 9.9 där hot eller våld mot brukare <u>inte</u> förekommit på boendet under de sex senaste månaderna, andel (%)	Bjuv	41	100	26
	Höör	100	100	71
	Klippan		65	0
	Perstorp			
	Svalöv	0	48	100
	Åstorp	27	56	43
	Örkelljunga			88

Det finns i databasen Kolada ett stort antal kvalitetsmått. Tyvärr saknas fortfarande en hel del kommuner i jämförelsen och måtten förefaller inte heller vara kvalitetssäkrade. Därför ska ovanstående två mått mer ses som ett exempel på typer av mått som ska följas. Oroande är här uppgiften om situationen våld och hot inom gruppboende och serviceboende. Uppgifterna behöver dock kvalitetssäkras innan slutsatser kan dras.

5. Analys och förslag

5.1 Organisation, ledning och styrning

Den relativt nya förvaltnings- och avdelningsledningen har en plan för åtgärder som kortsiktigt behöver vidtas inom funktionshinderområdet. Planen innehåller främst en utveckling och förstärkning av det vardagsnära stödet. Hittills har boendestödet endast varit tillgängligt vardagar på kontorstid, men behovet är idag stort och inte minst finns behov av insatser på kvällstid och även under helgerna. Till det vardagsnära stödet planeras även för en träffpunkt. Ledningen prioriterar också åtgärder inom boende med särskild service. Här ska de först genomföra en kartläggning av boende och behov av åtgärder för att nå Socialstyrelsens/IVO:s krav samt behov av särskilt boende för framtiden inkl. behovet av psykiatriboende. Det finns också behov av en uppdelning och definiering av vilka boende som är gruppboenden och vilka som fyller kraven som serviceboende. Mot bakgrund av vad som framkommit under arbetet med genomlysningen förefaller det riktigt att kortsiktigt fullfölja ledningens prioriterade inriktning.

Myndighetsutövningen har tidigare varit mycket eftersatt, men nu har gruppen utökats till tre ordinarie LSS-handläggare vilket ger goda förutsättningar för att dels komma ikapp med utredningar och beslut samt att ha en bra uppföljning av alla redan beslutade och verkställda insatser. Dessutom kan den nya organisationen och sammanslagningen mellan myndighet LSS och vuxenheten skapa förutsättning för en bra samverkan för att rätt insatser för hela brukarkollektivet. Av intervjuerna framgår det att målgrupperna inom funktionshinderområdet är under stark förändring. Flera av de nya målgrupperna/diagnosgrupperna ligger i gråzonen mellan LSS och SoL-lagstiftningarna. LSS-handläggarna och socialsekreterarna har idag sina kontor i två olika hus vilket inte ger möjlighet till spontana diskussioner och kontakter. Det vore bra om det gick att vidta åtgärder i IFO:s lokaler så att LSS-handläggarna kunde flytta dit. Möjligheter skulle kunna skapas om det, som föreslagits i genomlysningen av IFO, skapas en särskild öppenvårdsenhet inom IFO som kan placeras i andra lokaler än de för myndighetsutövningen.

Det finns behov av en tydligare, faktabaserad och skarpare rullande behovsplanering. Det räcker inte med den nu planerade kartläggningen inom boendet. Det är både för framtida brukare och för kommunens ekonomi viktigt att behov och resurser inom samtliga insatsformer ligger i fas. Planen som bör uppdateras och presenteras årligen måste också innehålla en tydlig redovisning av samtliga lokalbehov, ev. i ett separat dokument. Behoven av boende och andra insatser bör vara en naturlig del i kommunens övergripande fysiska och ekonomiska planering. Det är också viktigt att socialnämnden kontinuerligt informeras om behovsutveckling, inriktning och planerade åtgärder.

Det finns behov av att stärka styrning och uppföljning av verksamhet, resultat och effektivitet inom funktionshinderområdet. Även om verksamhetsområdet i stort har haft ekonomisk balans, finns en osäkerhet om vad som är verksamhetens kostnadsnivå och hur rimlig budgeten är mellan olika verksamheter och enheter. En god grund för att stärka

styrningen kan vara att införa en resursfördelningsmodell byggd på omsorgstyngd, prestationer och pris. Resursfördelningssystemet skulle kunna omfatta personlig assistans, boendestöd, boende och daglig verksamhet. Det är idag många kommuner som har olika former av resursfördelningsmodeller som man kan ta del av för att hitta en modell som passar i Klippan.

Utan en bra uppföljning saknas faktabaserat underlag för analys och utveckling i förhållande till målgruppernas behov och för effektiviteten i de olika insatsområdena. Genomlysningen visar att förvaltningen i vissa delar har ett bra underlag att bygga en uppföljning på, men det finns behov av att utveckla en målgruppsinriktad och skarpare uppföljning för kontroll av resultat och faktabaserad grund för analys och utveckling inom samtliga verksamhetsdelar. En bra uppföljning skapar ett intressant underlag också för medarbetarnas engagemang i att utvärdera och utveckla innehållet i verksamheten. Ta vara också bättre vara på informationen i verksamhetssystemet och gör månatliga utdrag och analyser av uppgifter. Skapa därför en resultatnriktad och nivåindelad plan för verksamhetsuppföljning. Uppföljningen ska mer inriktas på vilka resultat som verksamheten uppnår, än vilka insatser och aktiviteter som genomförts.

Det finns i databasen Kolada ett stort antal kvalitetsmått. Tyvärr saknas fortfarande en hel del kommuner i jämförelsen och måtten förefaller inte heller vara kvalitetssäkrade. Förvaltningen bör därför se över rutinerna för inlämning och kvalitetssäkring av de uppgifter som inlämnas till Socialstyrelsen och SCB.

Ett strategiskt viktigt utvecklingsområde är kompetensutveckling. Som tidigare konstaterats är målgrupperna inom funktionshinderområdet under förändring med nya diagnosgrupper och brukare med andra krav. Under genomlysningen har det dessutom framkommit att man i delar av verksamheten saknar ny kunskap, inte riktigt når fram till alla med dagens utbud av metoder och insatser t.ex. i boendena där det förekommer en del hot och våldssituationer samt inom daglig verksamhet där personer med behov inte vill delta eller inte ens ha insatsen. Det behöver därför tas fram en kompetensutvecklingsplan, övergripande, per enhet och individ. Som grund för planerna bör det genomföras en kartläggning av kompetensläget och de nuvarande och framtida behoven.

Se över möjlighet att förbättra den löpande kontakten med särskolan och enheten för arbetsmarknad och utveckling (nu inom barn och utbildningsnämnden) för strukturella diskussioner mellan ledningarna på övergripande nivå och för enskilda delar som t.ex. daglig verksamhet och socialpsykiatri. Av omvärldsanalysen i tidigare avsnitt framgår att man på statlig nivå kraftfullt betonar de funktionshindrades rätt och möjligheter att komma ut på den ordinarie arbetsmarknaden, med eller utan olika former av generella och individuella stödinsatser.

Brukarorganisationerna har många synpunkter som framförs under genomförandet av intervjuerna. Det har under en tid inte funnits någon regelbunden dialog med

brukarorganisationerna, vilket är lagstadgat. Brukarorganisationerna är en resurs i utvecklingen av verksamheten. Bygg därför upp en bättre dialog genom planlagda möten. En stor resurs är naturligtvis också brukarna själva. Det utvecklas nya metoder att nå fram till personer med mer omfattande intellektuella och kommunikativa funktionshinder. Inom gruppen med psykiska funktionsnedsättningar borde det kunna utvecklas någon form av regelbundna möten för att utveckla och ta nytta av ett utvecklat brukarinflytande. Brukarinflytande borde vara ett fokusområde för den samlade funktionshinderverksamheten framöver.

5.2 Myndighetsutövning

Som tidigare nämnts har myndighetsutövningen inom LSS-sidan varit eftersatt, med bara en handläggare som grund. Nu har resurserna förstärkt och handläggarna börjar komma med uppföljningar och beslut. Det finns nu tre LSS-handläggare och fyra socialsekreterare för SoL-insatser inom socialpsykiatri och missbruk med gemensam tillhörighet inom vuxenenheten. Säkerställ att det även finns en löpande redovisning till förvaltningsledning och nämnd kring ärendeutveckling (inkommande, pågående och avslutade ärenden) handläggningssituationen med handläggningstider, beslut och uppföljningar.

Den gemensamma myndighetsorganisationen bör underlätta en gemensam genomgång av de gråzonsärenden som finns mellan LSS och enheten för barn och unga. Det uppges finnas ett antal placerade barn som tillhör personkretsar enligt LSS. IFO-enheterna uppger också att det i vissa fall har varit mycket långa handläggningstider. Bland annat finns det ett placeringsärende med hög dygnskostnad och över ett års utredningstid från LSS-handläggarna.

Enligt intervjuerna så finns tillämpas det inte någon gemensam utredningsmetod inom LSS-handläggningen. Inom SoL-handläggningen används ASI. ASI-intervjun är en standardiserad bedömningsmetod för utredning och uppföljning. Instrumentet används främst för vuxna personer med missbruks- eller missbruksrelaterade problem. Socialstyrelsen lanserar nu främst Individens behov i centrum, IBIC, som är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt för vuxna personer oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Den organisatoriska förändring som genomfördes i maj 2017 skulle kunna stärkas genom att en gemensam utredningsmodell införs.

Kopplingen mellan myndighetsutövningen och verkställigheten kan stärkas. T.ex. ligger det inte i rutinerna att myndigheten underrättas om upprättade och aktualiserade genomförandeplaner, vilket är en kvittens på att uppdragen är rätt verkställda i förhållande till besluten och genomförandeplanerna är ett bra underlag vid uppföljningen av de individuella besluten.

Det uppges under intervjuerna att sökande inte alltid fått rätt boendeform och stöd i enlighet med utredning och bedömning från handläggarna. I dagens riktlinjer för beslut om boende med särskild service anges att:

- *”Bostad med särskild service för vuxna beslutas utan precisering om vilken boendeform det gäller. Behovet av boendeform ska tydligt framgå i utredningen och bedömningen.”*
- *”Då beslut är fattat överlämnas utredning och beslut över till enhetschef på verkställighet. Enhetschefen ansvarar för att utifrån den enskildes behov, och LSS-handläggarens beslut, hitta ett lämpligt boende.”*

Överväg att ändra i riktlinjerna så att LSS-handläggarna ska ange i beslutet vilken typ av särskilt boende som den enskilde har behov av.

5.3 Verkställighet

Det är viktigt att det är möjligt att erbjuda personer med olika behov inom funktionshinderområdet ”rätt” insats i förhållande till vars och ens behov. Är erbjudandet inom verkställighetsenheterna inte i fas med behoven kan det innebära att sökande kan få en insats som ligger på för hög omhändertagandenivå, t.ex. erbjudande om gruppboende när det skulle kunna ha räckt med stöd från ett utbyggt boendestöd. Under intervjuerna framförs det från flera håll synpunkter på att inte alla har insats på rätt nivå. Prioritera därför arbetet med att utveckla det vardagsnära stödet/boendestödet oberoende av typ av funktionsnedsättning att omfatta också såväl kvällar som helger. Dagens boendestöd har inte tillräckliga resurser. Resurser tas idag från behandlingsgruppen för missbrukare, vilket inte varit tanken. Skilj därför verksamheten i det vardagsnära stödet från behandlingsinsatserna för missbruk.

Som tidigare har nämnts har det varit en del oklarheter när det gäller vilka boendeenheter som ska klassas som gruppboende respektive serviceboende. Kommunerna måste anmäla till IVO, Inspektionen för vård och omsorg, när boendeenheter tillkommer eller avvecklas. IVO har ett aktuellt register över all vård- och omsorgsverksamhet, såväl kommunal som privat. Uppgifterna för Klippans stämmer idag inte mellan uppgifterna på kommunens hemsida, vad enhetscheferna har angivet i den boende- och bemanningsstudie som har skett i denna genomlysning och vad som står i IVO:s omsorgsregister.

Tabell 13: Begrepp inom boende med särskild service.

Enhet	Hemsidan	Bemanningsstudien	IVO:s register
Valhalla	Serviceboende	Anges ej	Serviceboende
Athena	Saknas	Serviceboende	Saknas
Tingsgatan 29	Serviceboende	Gruppboende	Lägenheter
Trädgårdsgatan	Grupp- och serviceboende	Gruppboende	Gruppboende
Apollo	Gruppboende	Gruppboende	Gruppboende
Tingsgatan 20C	Gruppboende	Gruppboende	Gruppboende
Badvägen	Gruppboende	Gruppboende	Serviceboende

I den kartläggning som initierats av förvaltningsledningen ska det också kartläggas vilka eventuella åtgärder som kan krävas för att de olika boendeenheterna fullt ut ska följa lagstiftningens krav på boenden med särskild service.

Det finns behov av större målgruppsanpassning i boendegrupperna. I dag har de boende i samma många olika diagnoser och varierande åldrar. Det är en effekt av att planeringen och framförhållningen inte varit så god. När ett behov har aktualiserats har den sökande erbjudits boende i den boendeenhet där och när en lägenhet blivit ledig. En bättre målgruppsanpassning i grupperna kan medföra att tillvaron för både de enskilda och för medarbetarna kan bli bättre. Det ger större förutsättningar att ha medarbetargrupper med kompetens att möta de boendes behov på rätt sätt. Det borde innebära att det blir ett minskat antal situationer med hot och våld. Den genomförda boendestudien visar att det finns relativt många äldre i boendegrupperna. Av uppställningen nedan framgår de boendes ålder inom respektive enhet.

Tabell 14: Ålderssammansättning inom boendeenheterna, aug. 2017.

Enhet	Antal boende
Valhalla, serviceboende	24, 41, 44, 46, 58, ?.
Athena, serviceboende	21, 26, 29, 45, 59, 66, 68.
Tingsgatan 29, serviceboende	22, 31, 31, 33, 40, 42, 49, 51.
Trädgårdsgatan, gruppboende	40, 41, 45, 62, 65, 82.
Apollo, gruppboende	55, 69, 70, 76, 78.
Tingsgatan 20C, gruppboende	52, 60, 63, 64, 72.
Badvägen, gruppboende	22, 31, 32, 32, 33, 55, 57, 61, 64.

Det kan finnas behov av ett gruppboende för äldre personer som utöver sitt funktionshinder också har ett mer omfattande behov av medicinska insatser. Det kan också påverka och ge möjligheter för en förändrad/förbättrad sammansättning av övriga boendegrupper.

Socialekreterarna i vuxenenheten har i juni 2017 genomfört en inventering av behovet av psykiatriboende. Sammanlagt bedöms 14 personer vara i behov av psykiatriboende utifrån deras funktionsnedsättning. Några av dessa personer har även en beroendeproblematik. En

person är idag placerad externt på ett vårdhem utifrån sin psykiska hälsa till en kostnad på cirka 1 miljon kronor om året. En är placerad utifrån LVM och ytterligare en kommer troligen i förlängningen placeras i ett externt psykiatriboende om regionen går in och tar halva kostnaden. Några har dessutom stora fysiska besvär utöver sin psykiska funktionsnedsättning. De flesta av de 14 personerna har idag insatser i form av, individuellt stöd i vardagen, flera gånger i veckan och har ibland fler insatser i kombination. Någon har också hemtjänstinsatser. Socialsekreterarna gör bedömningen att samtliga av dessa 14 skulle få ett bättre och skäligare liv om de hade fått möjligheten till att bo i ett psykiatriboende med professionell personal, gemenskap och känsla av att tillhöra.

Det är svårt för Planum Organisation AB att bedöma hur stort behovet av boende är. Behovet av psykiatriboende kan också påverkas om det sker en utbyggnad av det vardagsnära stödet/boendestödet att omfatta såväl kvällar som helger. Men sannolikt finns det behov av boende för ett mindre psykiatriboende, kanske 4-5 lägenheter plus en eller två korttidslägenheter för behov av stöd och trygghet i akuta situationer.

Inom ramen för genomlysningen har också en studie av bemanningen genomförts inom samtliga boendeenheter. Enhetscheferna med ansvar för boende har med hjälp av sina medarbetare beskrivit hur boende- och bemanningstätheten har varit under dygnets alla timmar en vecka i juni 2017. Begreppet schematimmar som används i tabellen nedan är ett mått för att beskriva personaltätheten genom att summera hur många medarbetare på en enhet som arbetat på enheten klockan 07.00, klockan 08.00 osv. över hela dygnet under en vecka inkl. helg. Begreppet "bedömd förändrings/effektiviseringspotential" är konsultens bedömning av hur väl personaltätheten stämmer överens med hur många boende som finns i boendet vid varje timme under veckan.

Tabell 15: Bemanningstäthet och potential inom boendeenheterna, juni 2017

Enhet	Antal boende	"Schematimmar"	Schematimmar per boende	Bedömd förändrings/effektiviseringspotential, per vecka totalt
Valhalla, serviceboende	6	262	43,7	28
Athena, serviceboende	7	242,5	34,6	37
Tingsgatan 29, serviceboende	7	204	29,1	16
Trädgårdsgatan, gruppboende	6	262	43,7	12
Apollo, gruppboende	5	271,5	54,3	25
Tingsgatan 20C, gruppboende	5	276	55,2	15
Badvägen, gruppboende	9	405	45	24
Summa	45			157

Enligt uppgift från såväl enhetscheferna som medarbetarna finns det ingen aktuell fördelningsgrund för resurserna mellan boendeenheterna. Det är därmed inte säkert att antal schematimmar totalt per enhet speglar omsorgstygden och de boendes behov. Den bedömda sammanlagda "potentialen" är 157 timmar vilket i stort motsvarar fyra

heltidstjänster. "Potentialen" innehåller tid som antingen kan användas bättre genom omfördelning inom eller mellan enheterna eller för att täcka tillkommande behov. Avdelningschefen och enhetscheferna bör gå igenom resultatet av bemanningsstudien och göra en bedömning av behovet av förändring. Införandet av ett resursfördelningssystem skulle också kunna bidra till att säkerställa att det finns en motiverad "rätt" fördelning av de tillgängliga personalresurserna.

Störst potential att effektivisera bemanningen ligger sannolikt i om fler än i dagsläget erbjuds attraktiva sysselsättningsalternativ under vardagarna. Bedömningen ovan har dock utgått från den situation som råder idag, med flera icke-pensionärer som är hemma dagtid. Det gäller framförallt för Badvägen men också Athena, Valhalla och Tingsgatan 29.

Under intervjuerna har det också framkommit att det finns relativt många personer i boendena hela dagarna när de skulle kunna vara i någon form av arbete/sysselsättning eller ha daglig verksamhet. Enhetscheferna uppger att det finns flera unga personer som inte vill delta i daglig verksamhet utan hellre är hemma utan aktiviteter. Det är sannolikt inte långsiktigt inte en bra situation för dem. Det bör genomföras en utredning om detta i samråd mellan LSS-handläggare, enhetscheferna och de boende. För framtiden är det viktigt att erbjudandet inom daglig verksamhet förändras i takt med att målgrupperna och behoven förändras. Förutom att ett arbete skulle kunna få en positiv påverkan i de enskildas liv, skulle åtgärder också kunna påverka personalbehovet i boendena. Dessutom kan det påverka utfallet i utjämningsystemet om antalet med beslut om daglig verksamhet ökar.

För den grupp inom funktionshinderområdet som inte tillhör LSS personkrets 1 eller 2 finns också ett behov av arbete eller adekvat sysselsättning. I barn- och utbildningsenheten finns nu en nybildad enhet för arbetsmarknad och utveckling. Enhetschefen för vuxenenheten har en regelbunden samverkan varje vecka med enhetschefen för arbetsmarknad och utveckling. Den nya enheten ska ha tydligt arbetsmarknadsfokus (mer än fokus på sysselsättning). Det kan kortsiktigt medföra att det finns personer, främst inom socialpsykiatri eller andra grupper aktuella inom socialförvaltningen vars behov av sysselsättning kan behöva fångas upp med andra insatser inom vuxenenheten. Den planerade träffpunkten kan här bli en viktig resurs. Samtidigt är arbete en prioriterad fråga från statligt håll. Därför är det viktigt att enheten för arbetsmarknad och utveckling har underlag så att de kan ligga på, angående insatser hos Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Statens nuvarande prioritering kan öppna möjligheter om det finns bra individuella utredningar och sammanställda kartläggningar av behoven.

Den personliga assistansen har svårt att hitta vikarier till verksamheten i de olika arbetsgrupperna. LSS-poolen har inte kunnat tillgodose behovet av vikarier utan enhetschefen och assistenten får lägga mycket tid på att söka vikarier och att introducera hos brukarna. En av grunderna för den personliga assistansen är möjligheterna för brukarna att välja assistenter. Det ställer större krav i vikarieanskaffningen, men det är ändå rimligt att begära att LSS-poolen borde ha och ta ansvaret för vikarieanskaffning även till assistansen.

Inom korttidsvistelse och korttidstillsyn har det under 2016 skett stora neddragningar som anpassning till ett kraftigt minskande behov och beslut. Få nya beslut sägs vara på väg in. Utmaningarna framöver är att hitta effektivitet och flexibilitet, då verksamheten kräver stor bemanning för korttidstillsyn på lov och ledigheter och mindre då det mest är korttidsvistelse som verkställs. Sannolikt kommer behovet i verksamheten att öka. Ett alternativ är att se om verksamheten skulle kunna utvecklas i samverkan med individ- och familjeomsorgen och skolan. Korttidsverksamheten skulle kunna bli en viktig resurs i arbetet med stöd för barn och familjer med LSS-tillhörighet.

5.4 Utjämningsystemet

Planum Organisation AB har genomfört en analys av Klippans kommuns utfall i det statliga utjämningsystemet för LSS samt den handläggning och de uppgifter som ligger till grund för systemet och som påverkar utfallet.

Det har skett stora personella och organisatoriska förändringar inom handläggningen och nuvarande medarbetare har inte tagit del av det underlag som lämnats in till Socialstyrelsen den 1 oktober 2016. Det är viktigt att handläggarna har god kunskap om utjämningsystemet och att det finns tydliga rutiner som dels säkerställer arbetsprocesserna för inlämning till utjämningsystemet. Myndighetsutövningen har varit eftersatt och inte i fas med vare sig utredningsarbetet, uppföljningen av beslut eller dokumentationen i verksamhetssystemet VIVA. För inlämningen av de årliga uppgifterna om antalet beslut den 1 oktober har det inneburit att hanteringen behövt ske med en stor grad av manuellt arbete. Det har inte gått att lite på att de uppgifter som funnits i verksamhetssystemet varit aktuella och korrekta. Upprätta därför en processbeskrivning och rutin som tydliggör ansvar och tider. Dels måste dokumentationen i verksamhetssystemet vara aktuell både på myndighetssidan och inom verkställigheten för att det inte ska krävas mer handpåläggning än nödvändigt när underlaget kommer i september/oktober.

Den genomgång av underlaget för inlämning av uppgifter till Socialstyrelsen den 1 oktober 2016 visar att det finns ett antal beslut som saknas i redovisningen. Det är också oklart hur många beslut om boende med särskild service som egentligen finns. Olika uppgifter finns från olika källor. De uppgifter det råder oklarheter om betingar ett värde på cirka 6-7 miljoner kronor i underlaget för beräkning av utfallet för Klippan 2018. Mot den bakgrunden är det viktigt att det sker en förnyad total genomgång av uppgifterna från den 1 oktober 2016. Kommunen kan sedan begära till Socialstyrelsen/SCB korrigerar uppgifterna.

Gör en riktad genomgång av gråzonsärenden LSS/IFO. Säkerställ formerna för samverkan mellan handläggarna inom funktionshinder och socialsekreterarna i ärenden som gäller placering i familjehem och där den placerade kan tillhöra personkrets. Det behöver ske en prioritering av LSS-handläggarna ang. ett ärende där har ett barn varit placerat av IFO över ett års tid till en hög kostnad i avvaktan på LSS-handläggarnas utredning. Det är inte rätt hushållning av kommunens resurser och inte heller ur den sökandes synvinkel acceptabelt med en så lång utredningstid. Att sökanden dessutom får beslut enligt rätt lagrum kan

betyda ett bättre stöd för den enskilde samt om rätt beslut är ett LSS-beslut så påverkas också kommunens utfall i utjämningsen på ett positivt sätt.

Gör ytterligare kontroller för att säkerställa att LSS-kostnaderna är rätt redovisade, fördelade och korrekt redovisade i RS.

Långsiktigt är det av vikt att det finns en följsam planering och framförhållning som gör att behoven av insatser kan verkställas inom rätt lagrum. Kravet på framförhållning gäller framförallt för boendeplaneringen där det tar lång tid från planering till färdigställande.

6. Slutsatser och förslag

6.1 Inriktningen av förslagen

Genomlysningens syfte är att få en extern analys avseende nuläget för att på så sätt skapa en bas för fortsatt utvecklingsarbete. Genomlysningens perspektiv ska vara att av tillgängliga resurser få ut en verksamhet av så god kvalitet som möjligt. Genomlysningen skulle, förutom att innehålla en analys, även utmytna i konkreta förslag till utveckling. I handlingsplanen nedan ges förslag som främst syftar till att:

- Utveckla ledning och styrning av funktionshinderverksamheten
- Utveckla arbetet inom den sammanslagna myndighetsverksamheten
- Öka effektiviteten inom verkställigheten av beslut om boende och daglig verksamhet
- Säkerställa kunskap och "rätt" utfall i det statliga utjämningsystemet för LSS-insatser.
- Vara underlag för ställningstagande angående upphandling av kommunens ansvar som anordnare personlig assistans.

Planum Organisation AB överlämnar slutrapporten till socialnämnden och förvaltningen som har att fatta beslut kring genomlysningens handlingsplan. Besluta gärna också att genomförandet löpande ska avrapporteras i nämnden plus att det ska ske en samlad uppföljning 1:a halvåret 2019.

6.2 Handlingsplan

Mot bakgrund av de synpunkter som förmedlats i intervjuer, boende-och bemanningsstudien, utredning om upphandling av personlig assistans, analysen och den genomförda workshopen i kombination med konsultens erfarenhet från andra kommuner lämnas följande förslag till åtgärder i en handlingsplan.

Prioritering och tidsplanering av förslagen samt vem som ska ansvara för genomförandet av respektive förslag bör beslutas av förvaltningsledningen.

Nr	Förslag	Kommentar	Vem ansvarar	Tidplan (klart när)
1.	Genomför den planerade kartläggningen av boende med särskild service.	Omfattar kartläggning, definition av begreppen, åtgärder enligt lagstiftningens krav och det framtida behovet.		
2.	Överväg med kartläggningen som grund möjligheterna till en målgruppsanpassning av boendegrupperna.	Ev. kan ett särskilt boende för äldre boende med omfattande omvårdnadsbehov öppna möjligheter att förändra i övriga grupper.		

Nr	Förslag	Kommentar	Vem ansvarar	Tidplan (klart när)
3.	Starta planeringen för ett boende för personer med psykiska funktionsnedsättningar.	En lämplig omfattning kan vara ett boende för 4-5 boende plus 1-2 korttidslägenheter.		
4.	Genomför den planerade resursförstärkningen och utvecklingen av det vardagsnära stödet/boendestödet samt start av en träffpunkt.	Behovet är stort och stödet behöver vara tillgängligt även kvällar och helger.		
5.	Utveckla arbete i den nya gemensamma myndighetsenheten för vuxna.	Se över möjligheter att flytta LSS-handläggarna till vuxenenhetens lokaler.		
6.	Säkerställ former för löpande redovisning av ärendesituation och handläggningstider inom LSS-handläggningen.	Myndighetsutövningen är en strategisk ledningsresurs som måste vara i takt med behov.		
7.	Inför en gemensam utredningsmodell i den nya myndighetsverksamheten för funktionshinder.	Samarbetet kan stärkas om det finns en gemensam utredningsmodell.		
8.	Genomför en inventering av gråzonsärenden mellan LSS och enheten för barn och unga.	Det är viktigt för att det ska bli rätt beslut om insats och har betydelse för utjämningsystemet.		
9.	Se över rutinen för upprättande av genomförandeplaner.	LSS-handläggarna bör underrättas om när genomförandeplaner upprättats eller ändrats efter uppföljning.		
10.	Överväg att ändra i riktlinjerna om beslut om form av boende med särskild service.	Det bör vara handläggarna som beslutar om vilken boendeform som den enskilde ska erbjudas.		
11.	Utveckla en tydlig faktabaserad årlig långsiktig behovsplanering inom boende och andra insatser.	En god planering av alla insatser är viktig, men boendebehovet är mest kostsamt och tar längre tid att verkställa. Säkerställ att behovsplaneringen		

Nr	Förslag	Kommentar	Vem ansvarar	Tidplan (klart när)
		kopplas till kommunens övergripande fysiska planering.		
12.	Inför en resursfördelningsmodell byggt på omsorgstyngd.	Modellen bör omfatta boende, daglig verksamhet, personlig assistans och boendestöd.		
13.	Utveckla en resultatnriktad och nivåindelad uppföljningsplan.	Ger bra underlag för analys och utveckling samt kan skapa engagemang i medarbetargrupperna.		
14.	Säkerställ inlämningen av verksamhetsstatistik till Socialstyrelsen och SCB.	Ett bra underlag ger bättre möjlighet till analys och jämförelser med andra kommuner.		
15.	Upprätta en kartläggning och strategisk planering för kompetensutveckling.	I takt med att målgruppen förändras ökar behovet av ny kompetens. Systemet ska innehålla planering för olika nivåer, övergripande, per enhet och individuellt.		
16.	Gå igenom resultatet av bemanningsstudien och överväg behovet av förändring.	Ge uppdrag till avdelningschef och enhetschefer.		
17.	Plan för utveckling av daglig verksamhet	Det är relativt många som inte går till daglig verksamhet utan sitter hemma i lägenheterna.		
18.	Gör en samlad utredning av behovet för de "unga" som inte deltar i daglig verksamhet eller har annat arbete.	Uppdraget bör ges till handläggarna och chef för daglig verksamhet.		
19.	Utveckla brukarinflytande i utvecklingen av verksamheten.	Inför regelbundna möten med brukarorganisationerna. Ta del av de metoder för brukarinflytande som finns i andra kommuner och utveckla en modell		

Nr	Förslag	Kommentar	Vem ansvarar	Tidplan (klart när)
		för Klippan.		
20.	Inför regelbundna kontakter på ledningsnivå med särskolan.	Kontakter finns mellan daglig verksamhet och särskolan, men de bör kompletteras med kontakter med förvaltnings- och avdelningsnivå.		
23.	Tydliggör bemanningspoolens uppdrag att ordna med vikarieanskaffning för personlig assistans.	Åtgärden är för att avlasta enhetschef ansvaret.		
24.	Utred möjligheter att utveckla korttidsvistelse och korttidstillsyn i samverkan med IFO och förskola/skola.	Behovet av den traditionella "korttiden" har minskat. Sannolikt finns ändå det behov av korttidsavlastning och korttidsboende för barn och unga med LSS-tillhörighet och insatser inom IFO:s barn/unga och familj.		
25.	Upprätta en processbeskrivning och rutin för arbetet med inlämningen till utjämningsystemet	Det har varit oklarhet i ansvaret för inlämningen och det har skett personella förändringar. Det ska vara klart vilka aktiviteter som ska ske under september-oktober för att säkerställa rätt underlag.		
26.	Avdelningschef eller förvaltningschef ska ge klartecken till inlämning av uppgifterna till utjämningsystemet	En korrekt inlämning av uppgifter har stor ekonomisk betydelse och det bör säkerställas genom beslut på chefsnivå.		

7. Intervjuförteckning

Marina Bilic	Catrin Ragnvid
Gert-Ove Cristensen	Hanna Rosengren
Ann-Sofie Dahlberg	Veronica Rydén
Pernille Ekberg	Sara Sellerfors
Maria Elmstedt	Hans-Bertil Sinclair
Karin Engqvist	Lisa Skoglund
Anne Eriksson	Margareta Stuesson
Malin Hagberg	Gunilla Svensson
Helene Haraldsson	Birgitta Söderlund
Eva Isaksson-Ståhl	Jan Tingecz
Matilda Kilponen	Isabell Thurban
Marie Kryhl	Maria Wernhult
Lena Landin	Åsa?
Johan Lindberg	
Anne Lundqvist	
Ingela Lärkevie	
Irene Magnusson	
Bo Malmberg	
Lina Mellbris	
Sita Menberg	
Linda Möllerstedt	
Emma Nilsson	
Håkan Persson	
Terese Persson	
Marie Pålsson	

§ 136**Utredning om förutsättningar att upphandla personlig assistans inom Klippans kommun**

SN 2017.0584

Ärendet

På uppdrag av Socialnämnden har Planum Organisation AB utrett möjligheter och konsekvenser av att upphandla utförandet av personlig assistans i kommunen.

Beslutsunderlag

Bilaga SN §135/17

Utredning om förutsättningar att upphandla personlig assistans inom Klippans kommun,
Dnr SN.2017.0584-2.790

Beslut

Socialnämnden godkänner framlagd utredning om förutsättningar att upphandla personlig assistans inom Klippans kommun.

UTREDNING OM FÖRUTSÄTTNINGAR ATT UPPHANDLA PERSONLIG ASSISTANS INOM KLIPPANS KOMMUN.

Slutrapport

GÖRAN SVENSSON PLANUM ORGANISATION AB

den 22 augusti 2017

UTREDNING OM FÖRUTSÄTTNINGAR ATT UPPHANDLA PERSONLIG ASSISTANS INOM KLIPPANS KOMMUN.

Slutrapport

UTREDNING OM FÖRUTSÄTTNINGAR ATT UPPHANDLA PERSONLIG ASSISTANS INOM KLIPPANS KOMMUN.	0
1. BAKGRUND	2
1.1 UPPDRAGET	2
1.2 METOD	2
2. SOCIALFÖRVALTNINGEN - NULÄGE	3
2.1 LAGSTIFTNING.....	3
2.2 OMFATTNINGEN AV PERSONLIG ASSISTANS I KLIPPANS KOMMUN	5
2.3 MOTIV FÖR ATT UPPHANDLA PERSONLIG ASSISTANS	5
2.3 ANDRA KOMMUNER.....	9
3. FÖRUTSÄTTNINGAR I EN EVENTUELL UPPHANDLING.....	12
4. KONSEKVENSER AV UPPHANDLINGEN	14

1. Bakgrund

1.1 Uppdraget

Socialnämnden i Klippans kommun har beslutat att utreda möjligheter och konsekvenser av att LOU-upphandla den personliga assistansen. Utredningen avser att klargöra förutsättningarna inför beslut om att eventuellt upphandla den verksamhet som omfattar personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken (SFB) som utförs av kommunens enhet för personlig assistans och insatser som utförs enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Utredningen har utförts under perioden maj-augusti 2017 av Planum Organisation AB med Göran Svensson som ansvarig konsult.

1.2 Metod

Planum Organisation AB har samlat in och studerat den dokumentation som är relevant för uppdraget, som organisation, måldokument, tidigare utredningar, ekonomiska beräkningar, budget, nyckeltal och statistik. Vissa jämförelser har också skett med andra kommuner i Skåne som genomfört upphandling av personlig assistans. Material i form av underlag från den statliga upphandlingsmyndigheten och förfrågningsunderlag från andra kommuner har också studerats.

Konsulten har genomfört intervjuer med förvaltningsledning och verksamhetsledning och några medarbetare i den aktuella enheten för personlig assistans. Vid två tillfällen under uppdragsperioden har avstämning skett med uppdragsgivaren för uppdraget. Uppdragsgivaren har också haft möjlighet att sakgranska rapporten inför slutrapporteringen.

2. Socialförvaltningen - nuläge

2.1 Lagstiftning

Personlig assistans är ett begrepp som infördes i samband med att lagen och stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS, infördes 1993. Kommunen har enligt LSS § 9:2 ansvar för personlig assistans enligt LSS och staten har via försäkringskassan ett finansieringsansvar för mer omfattande insatser, över 20 timmar per vecka. Sedan den 1 januari 2011 regleras rätten till assistansersättning och personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken 2010:110. I utredningen nedan används begreppen personlig assistans enligt SFB och LSS. Insatser enligt SFB innehåller inga bestämmelser om syften, mål och kvalitet. I dessa delar bygger SFB på vad som anges i LSS.

Av §§ 5-7 LSS framgår att verksamheten ska främja jämlika levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Målet är att den enskilde ska kunna leva som andra. All verksamhet ska grundas på respekt för den enskildes integritet och självbestämmande. Den enskilde ska i största möjliga utsträckning ha inflytande och medbestämmande över de insatser som ges, det ska finnas personal som behövs för att ge ett gott stöd, god service och omvårdnad. Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor och de ska anpassas och utformas på ett sådant sätt att insatserna stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Personlig assistans ska vara en insats som ger personen inflytande över sin egen situation. Personlig assistans förutsätter ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal assistenter. Inflytande och självbestämmande över sin egen livssituation är viktiga grundläggande principer för utformandet av insatsen personlig assistans. En personlig assistent kan inte tillgodose flera personers behov samtidigt under en och samma tidsperiod.

Rätt till insatser enligt 4 kap 1 § SoL (socialtjänstlagen) har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt. Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. En person som har insatser i form av personlig assistans enligt LSS och SFB kan också i vissa fall ha kompletterande insatser enligt SoL. Det handlar oftast uppgifter av servicekaraktär och personlig omvårdnad.

LSS- och SFB-lagstiftningarna anger att den assistansberättigade har rätt att välja vem som skall utföra den beviljade assistansen. Han eller hon kan välja att själv vara arbetsgivare och anställa sina assistenter, anlita en förening, kooperativ eller företag som anordnare eller begära att kommunen ska anordna assistansen. Om den enskilde inte själv önskar ordna sin personliga assistans är kommunen skyldig att i samråd med den enskilde anordna assistans i kommunens egen regi eller genom uppdrag till kooperativ, företag eller annan. Till skillnad från de anordnare som den assistansberättigade kan välja och där kommunen för

närvarande inte kan reglera utförandets kvalitet kommer det kommunala alternativet att vara föremål för reglering genom avtal och kvalitetsuppföljning.

Kommunen garanterar därmed att den av kommunen upphandlade assistansutföraren kvalitetssäkras och att kommunen har insyn i företagets verksamhet samt påverkansmöjligheter för att åstadkomma högsta möjliga kvalitet för de personer som väljer kommunen som assistansanordnare.

Rätt till assistansersättning enligt SFB finns kvar när den enskilde fyller 65 år om insatsen har beviljats innan han eller hon har fyllt 65 år. Insatsen får inte utökas efter det att den assistansberättigade fyllt 65 år. Utökad hjälp får ges med insats enligt SoL.

Om kommunen väljer att inte själv vara assistansanordnare kan en upphandling av annan anordnare ske enligt genom upphandling enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, eller genom upphandling enligt lagen om valfrihetssystem, LOV. I en upphandling enligt LOU upphandlas vård- och omsorgstjänster i enlighet med 15 kap. LOU. I en LOU-upphandling antas en eller flera leverantörer i pris- och/eller kvalitetskonkurrens. Upphandling enligt LOU innebär att avtalstiden är fast. Under avtalstiden kan inte nya leverantörer tillkomma och möjligheterna att justera förfrågningsunderlaget och dess villkor under avtalstiden är starkt begränsade. Ett ramavtal är när en eller flera leverantörer ingått avtal med syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod. Avtalstiden ska då inte överstiga 4 år, om det inte finns särskilda skäl

I ett valfrihetssystem enligt LOV godkänns samtliga leverantörer som uppfyller kraven som kommunen ställt och nya leverantörer kan godkännas löpande så länge valfrihetssystemet är i drift. Det är inte möjligt att begränsa antalet leverantörer i ett valfrihetssystem, till skillnad från ramavtal där kommunen kan bestämma hur många leverantörer som maximalt ska finnas på ramavtalet. Ersättningen är i förväg fastställd av kommunen och ska gälla för samtliga godkända leverantörer. Förfrågningsunderlaget och dess villkor kan justeras under avtalstiden. Efter en upphandling enligt LOV väljer den enskilde leverantör utifrån den kunskap om respektive verksamhet som kommunen informerar om och utifrån den information som leverantörerna ger. Vill den enskilde inte välja leverantör fördelar kommunen uppdragen enligt en turordningslista till de godkända företagen.

Skillnaden mellan de olika upphandlingsformerna skulle förenklat kunna redovisas enligt följande uppställning.

Upphandling enligt LOU	Upphandling enligt LOV
En utförare/leverantör	Flera utförare/leverantörer
Ett upphandlingstillfälle	Löpande godkännande av leverantörer
Fast avtalstid	Löpande avtal med uppsägningstid
Verksamhetsövergång för personal	Inget lagstadgat övertagande av personal
Leverantören får kommunala alla uppdrag	Leverantörerna tilldelas efter turordning

Kommunen kan i båda upphandlingsformerna ställa kvalitetskrav på leverantören och kostnadsmissigt är det inte någon större kostnadsskillnad beroende på upphandlingsform. Kortsiktigt kan det eventuellt uppstå vissa kostnader för avveckling av personal i LOV-formen. I LOV-formen måste kommunen hela tiden ha en organisation för att godkänna leverantörer som vill få uppdrag från kommunen som assistansanordnare.

2.2 Omfattningen av personlig assistans i Klippans kommun

Det finns idag 42 brukare som har personlig assistans. 34 har privata assistansanordnare och 8 har valt kommunen. De flesta väljer privata anordnare, kommunen fick senaste nya uppdraget för två år sedan. Enligt IVO:s omsorgsregister finns det fyra privata assistansanordnare med tillstånd att bedriva verksamhet; AB Cunameira, Ljungbyhed, CL Care, Ljungbyhed, Kooperativet Rälseen, Klippan och Tindra Personlig assistans AB, Klippan. Tindra uppges ha ca 75 % av uppdragen.

I tabellen nedan visas omfattningen på den personliga assistansen i Klippans kommun i juni 2017. Uppgifterna kan snabbt bli inaktuella då nya brukare kan tillkomma eller att bedömningen av behoven i de olika ärendena förändras genom beslut av Försäkringskassan eller av socialförvaltningens LSS-handläggare.

Tabell 1: Omfattningen av personlig assistans i Klippans kommun juni 2017.

Form	Intern LSS	Intern SFB	Extern LSS	Extern SFB
Antal brukare	3	5	5	26
Timmar/månad	1 091	2 300	1 814	13 487
Kostnadsvolym				
enligt FK-ersättning	3 809 772	8 031 600	6 334 488	47 096 604

Den kostnad som redovisas i tabellen är inte en exakt kostnadsberäkning utan ett sätt att visa den ungefärliga storleken på verksamheten utifrån de timmar som totalt beviljats för personlig assistans. Det är den interna delen, d.v.s. som i denna utredning kan vara föremål för diskussion om upphandling. Den interna delen har kostnader på knappt 12 miljoner kronor. Kostnadsvolymer i den externa delen, d.v.s. de del som redan idag utförs av privata företag är större och uppgår till cirka 43 miljoner kronor.

Kommunen har 24 tillsvidareanställda personliga assistenter och 5 med PAN-anställningar. En enhetschef leder verksamheten och två administratörer ger stöd plus handhar ca 150 uppdragstagare.

2.3 Motiv för att upphandla personlig assistans

Kostnaden för LSS-lagstiftningen i stort, men för personlig assistans i synnerhet, har ökat kraftigt sedan lagstiftningen infördes. Det finns inte något annat statligt och kommunalt

område som har haft en liknande kostnadsutveckling. Socialstyrelsen har analyserat assistansersättningens kostnadsutveckling. Analysen visar att kostnadsökningen till stor del beror på att antalet personer som får assistansersättning ökat, liksom antalet assistanstimmar per månad. Lagändringar och timersättningen har haft mindre påverkan. Genomsnittskostnaden per person för personlig assistans enligt SFB uppgår till cirka 1 200 000 kronor per år. Kommunernas och statens samlade utgifter för stöd och service enligt LSS och SFB är över 40 miljarder kronor. Ett första motiv till att upphandla utförandet grundas därför i en vilja att få större grepp om kostnaderna och därigenom möjlighet att sänka de kommunala kostnaderna.

Det har i många kommuner visat sig vara svårt att med de förutsättningar som finns för kommunal verksamhet att klara genomförandet av den personliga assistansen inom ramen för den ersättning (för år 2017 är beloppet 291 kr per timme, förhöjd ersättning max 326 kr) som erhålls från Försäkringskassan. Många kommuner har höga överkostnader. Varje tillkommande ärende personlig assistans kommunen utför medför ofta omfattande kommunala kostnader även om Försäkringskassan bekostar merparten av kostnaderna.

Ett annat skäl för upphandlingen är att kommunen i princip inte har någon inverkan på assistansens utformning och omfattning. Det är den enskilde funktionshindrade som "äger" sitt ärende och sin ersättning. Kommunen är en ren utförare av vad Försäkringskassan beslutat, både vad gäller insatsens innehåll, omfattningen och kostnad. Upphandlingen syftar till att genom konkurrensutsättning finna den mest lämpade utföraren av verksamheten.

Det är ännu inte så många kommuner (uppskattningsvis ett drygt tjugotal, men har inte tillgång till en aktuell lista, det var 18 kommuner år 2014) som valt att upphandla utförandet av kommunens ansvar som assistansanordnare. Det är dock mycket vanligt att privata assistansanordnare verkar inom en kommuns geografiska område, så också i Klippan där ca 30 brukare valt privata assistansanordnare. Av de med assistansersättning från Försäkringskassan i landet i stort hade (dec 2016) 23,5 % sin assistans i kommunal regi, 65,9 % anlidade ett assistansföretag, 7,3 % ett assistanskooperativ och cirka 3,3 % var egna arbetsgivare för sina assistenter. Av de med kommunalt beviljad assistans hade (okt 2015) 43 % sin assistans i kommunal regi, 50 % anlidade ett assistansföretag, sex % ett assistanskooperativ och 1 % var egna arbetsgivare för sina assistenter. Andelen ärenden som utförs av privata assistansanordnare ökar kontinuerligt och den kommunala andelen minskar i samma utsträckning. Den 13 september 2016 fanns det 1118 assistansanordnare med tillstånd från IVO, Inspektionen för vård och omsorg. I Klippans kommun finns det idag fyra företag med tillstånd från IVO att bedriva personlig assistans.

De flesta anordnare har endast några få brukare, men det finns också ett antal stora företag som dominerar marknaden. Enskilda assistansanordnare organiseras i huvudsak av tre

arbetsgivarorganisationer: KFO, Vårdföretagarna, Almega och Kommunala Företagens Samorganisation (KFS).

En fråga som ofta ställs i samband med diskussionen om höga kommunala kostnader för personlig assistans är varför de privata assistansanordnarna kan klara att genomföra verksamheten inom ramen för Försäkringskassans ersättning och varför i så fall inte kommunen kan arbeta på motsvarande sätt? De förklaringar som finns att finna visar att förutsättningarna kan skilja mellan kommunerna och de privata företagen när det gäller:

- Kommunens ansvar för de 20 första timmarna i alla assistansärenden oberoende av vem som är utförare
- Kommunens ansvar för sjuklöneinträde hos de privata företagen
- Arbetsrätt PAN/HÖK olika uppsägningstider
- Kollektivavtal, jourersättning, semester m.m.
- Kommunen som varumärke
- Skillnader i planering och flexibilitet i utnyttjandet av personalen.
- Större administrativ överbyggnad

Kommunen har en "ryggsäck" genom att man alltid ansvarar för de 20 första timmarna i varje ärende. För 2016 uppgår den kostnaden till cirka 303 000 kr i varje ärende som har varit aktuellt under hela året.

Kommunen har enligt lag ett kostnadsansvar för de ev. merkostnader ett assistansföretag kan få i samband med att deras assistenter är sjuka.

Skillnaderna i förutsättningar är också av arbetsrättslig natur, t.ex. i vilken utsträckning som anställningarna regleras enligt PAN (överenskommelse om personlig assistent och anhörigvårdare) eller HÖK (huvudöverenskommelse om lön och anställningsvillkor). Större delen av kommunens personliga assistenter är anställda enligt HÖK och i företagen är de flesta anställda enligt andra kollektivavtal.

Den enskilt största skillnaden är jourersättning. De olika kollektivavtalen som tillämpas kan ge stora skillnader i ersättning för den enskilda assistenten och därmed också kostnader för assistansanordnarna. I enligt med det kommunala avtalet betalar kommunen för jour en vardagsnatt ut fyra timmar full lön och 4 timmar med jourersättning. Assistansföretagen betalar oftast ut åtta timmar med jourersättning.

De privata assistansanordnarna har i allmänhet kortare uppsägningstider, kortare semester och andra villkor i förhållande till sin personal. Vid avslut av insatsen t.ex. när någon avlider tar Försäkringskassan bort ersättning omgående, medan kommunen kan ha kvar personalkostnaden för en större personalgrupp under en längre avvecklingstid/uppsägningstid, inte sällan sex månader. De flesta privata företag har kollektivavtal som med uppsägning inom två veckor när någon avlider.

Kommunens kostnader för sitt "varumärke", att vara en god offentlig arbetsgivare kan ge extra kostnader. Att ge en god arbetsmiljö, möjligheter till friskvårdsaktiviteter och regelbundna tider för arbetsplatsträffar kan ge högre kostnader. Kommunerna har ofta högre kostnader för dubbelbemanning eller nattbemanning utöver beslutet från Försäkringskassan. Kraven att sätta in dubbelbemanning av arbetsmiljöskäl är sannolikt mer uttalade i kommunen. Det kan också vara så att högre kvalitetskrav ställs i kommunen t.ex. gällande utbildning och kompetens och att det finns andra kollektivavtal/överenskommelser med de fackliga organisationerna.

Kostnadsskillnader kan också uppkomma om kommunen inte tillräckligt snabbt ansökt eller erhållit beslut om förhöjd timersättning. De privata företagen är oftast noggranna med att bevaka sina möjliga intäkter. Kommunen har också enligt LSS en skyldighet att ersätta alla de privata assistansanordnarna för de extra kostnader de kan belastas för vid ordinarie personlig assistents sjukdom. De privata företagen hävdar att de har en bättre kontroll per ärende och en planering i tid och kostnad per funktionshindrad som kan ge en större effektivitet.

Slutligen har assistansföretagen en mindre administrativ överbyggnad, allt från chefer, samordnare och administrativa funktioner för löner och ekonomihantering. Sammantaget ger dessa punkter en avsevärd ekonomisk skillnad eftersom volymen personlig assistans är stor och hittills har ökat år för år.

Under de senaste åren har Försäkringskassan avsevärt skärpt sin bedömning av vad som enligt lagen ska beräknas ingå i de s.k. grundläggande behoven, vilka är de som strikt bedöms i beräkningen av timmar i ett ärende. Om de grundläggande behoven överstiger 20 timmar per vecka övertar Försäkringskassan kostnadsansvaret från kommunen för de överstigande timmarna. De har även förändrat hur de bedömer övriga behov, vilket leder till att brukarna behöver lika mycket hjälp som tidigare, men de beviljar inte assistansersättning i samma utsträckning som tidigare. Den striktare bedömningen har gjort att en större del av kostnadsansvaret hamnat på kommunerna.

I nedanstående tabell redovisas en beräkning av vad kommunen har för kostnader för den personliga assistansen i de åtta aktuella ärenden där kommunen idag är assistansanordnare. I tabellen görs också en beräkning av en eventuell kostnadsskillnad om kommunen väljer att upphandla den del där kommunen har ansvar som assistansanordnare.

Tabell 2: Jämförelse av kommunens kostnader mellan kommunen som assistansanordnare och ett privat företag. Underlag budget 2017.

Kommunens som anordnare									
Ärende	A01	A02	A03 (LSS)	A06 (LSS)	A07	A08	A09	A10 (LSS)	Totalt
Antal beslutade timmar	602	689	518	445	173	228	608	128	3391
Intäkt från Fk	2102184	2405988	0	0	604116	796176	2123136	0	8031600
Kostnad till Fk	303804	303804	0	0	303804	303804	303804	0	1519020
Personalkostnader och övrigt	2137860	2441930	1838520	1580763	616350	808190	2153330	454300	12031243
Fördelad OH-kostnad	182690	209092	157198	135045	52501	69192	184511	38844	1029073
Totalt	522170	548838	1995718	1715808	368539	385010	518509	493144	6547736
Företag som anordnare									
Ärende	A01	A02	A03 (LSS)	A06 (LSS)	A07	A08	A09	A10 (LSS)	Totalt
Antal beslutade timmar	602	689	518	445	173	228	608	128	3391
Intäkt från Fk	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kostnad till Fk	303804	303804	0	0	303804	303804	303804	0	1519020
Personalkostnader och övrigt			1808856	1553940				446976	3809772
Sjuklön	43344	49608			12456	16416	43776		165600
Fördelad OH-kostnad	35785	40956	30791	26452	10284	13553	36141	7609	201571
Totalt	382933	394368	1839647	1580392	326544	333773	383721	454585	5695963
Skilnad	-139237	-154470	-156071	-135416	-41995	-51237	-134788	-38560	-851773

Av tabellen framgår att kommunen skulle kunna minska kostnaderna med i storleksordningen 850 000 kr om man väljer att lägga ut utförandet på annan assistansanordnare. Skillnaden handlar främst om en minskad kostnad för ledning och administrativ personal (i beräkningen ovan delar av kostnader för enhetschef, bemanningsenhet, administrativ assistent och ekonom). Möjligen skulle det också gå att upphandla personlig assistans till ett något lägre timpris än personlig assistans enligt SFB. Det skulle kunna minska kostnaderna ytterligare 250-500 000 kr. Observera att förutsättningarna i beräkningen kan ändras från dag till dag genom att beslut omprövas eller att någon brukare tillkommer eller väljer annan anordnare än kommunen.

2.3 Andra kommuner

Det är idag uppskattningsvis ett tjugotal kommuner som har upphandlat utförandet av kommunens insatser som anordnare av personlig assistans enligt SFB och LSS. Det är dock allt fler kommuner som har beslutat att upphandla en stor del av kommunens LSS-insatser inklusive den personliga assistansen. Förändringen sker såväl i stora som små kommuner.

Tabell 3: Situationen i Skånes kommuner avseende upphandling av kommunens ansvar som anordnare av personlig assistans augusti 2017.

Form för verkställighet av personlig assistans					Form för verkställighet av personlig assistans				
Kommun	Egen regi	LOV	LOU	Utförare	Kommun	Egen regi	LOV	LOU	Utförare
Bjuv	Egen regi				Malmö	Egen regi			
Bromölla	Egen regi				Osby	Egen regi			
Burlöv	Egen regi				Perstorp	Egen regi			
Båstad	Egen regi				Simrishamn		LOV		
Eslöv	Egen regi				Sjöbo		LOV		
Helsingborg	Egen regi				Skurup	Egen regi			
Hässleholm	Egen regi				Staffanstorps			LOU	Poolarna AB
Höganäs	Eget bolag			Höganäs Omsorg AB	Svalöv	Egen regi			
Hörby	Egen regi				Svedala			LOU	Kompis Assistans
Höör	Egen regi				Tomelilla			LOU	Unicare
Klippan	Egen regi				Trelleborg	Egen regi			
Kristianstad	Egen regi				Vellinge		LOV		
Kävlinge	Egen regi				Ystad			LOU	VH-assistans
Landskrona	Egen regi				Åstorp	Egen regi			
Lomma	Egen regi				Ängelholm	Egen regi			
Lund		LOV			Örkelljunga	Egen regi			
					Östra Göinge	Egen regi			

Som framgår av tabellen är det åtta kommuner som lagt ut kommunens personliga assistans på annan utförare. Upphandlingen har i lika många fall skett genom LOU eller LOV. Höganäs kommun har valt en annan modell och har bolagiserat den egna vård- och omsorgsverksamheten inkl. den personliga assistansen med ett bolag som heter Höganäs Omsorg AB.

Några erfarenheter från andra kommuner

Motiven att upphandla assistansen varierar. Ibland har det varit ideologiskt betingat och i andra fall har det varit betingat av stora ekonomiska underskott. I något fall ha man haft problem i organisationen kring personlig assistans. Organisationen har inte arbetat med önskvärd effektivitet och man har velat göra en förändring.

Naturligtvis uppstår problem av olika slag när en organisationsförändring ska genomföras. Problemställningar som inte alltid är lätta att förutse, men som genom diskussion med upphandlad assistansanordnare, brukare, brukarrepresentanter, fack etc. har gått att lösa. I något fall har inrangeringstiden (överföringstiden och villkoren) blivit längre än planerat med påföljd att överföringen till den privata utföraren försenades.

För brukarna har övergången i stort fungerat bra. För brukarna har effekten i något fall blivit att de fått möta helt ny personal. Några brukare valde i samband med övergången att "starta

eget” eller byta till annan anordnare. De som har valt att vara kvar har förvaltningen uppfattat vara nöjda med den nya upphandlade assistansanordnaren.

Vid utredning och beslut upphandling har det ofta varit viss mediabevakning på grund av förändringarna och att medarbetarna inte sällan varit oroliga för att få försämrade villkor.

För personalen som har gått över till den nya anordnaren har det inneburit schemaförändringar, att de har fått ett nytt högre heltidsmått, ett annat jouravtal och semester enligt semesterlagen 25 dagar. Det stora flertalet av personalen har följt med över till den privata anordnaren. En del av personalen sökte andra arbeten inom kommunen, någon grupp blev övertaliga och fick hanteras som en personalpool. Övertaligheten berodde bl.a. på att vissa brukare valde andra assistansanordnare och då ville inte alternativt fick inte personalen erbjuda om att gå över till den anordnaren.

Ekonomiskt uppger några kommuner som haft stora överkostnader att de kunnat sänka sina kostnader med relativt stora belopp men för mindre kommuner som haft en bra kostnadsnivå tidigare blir skillnaden ekonomiskt inte så stor. Någon kommun uppger att det har det blivit lättare att få en överblick över totalkostnaden för personlig assistans. De ”dolda” kostnader som tidigare fanns har kommit ”upp till ytan”, vilket innebär att den ekonomiska förbättringen på kort sikt kanske inte blivit vad man först kunde tro, men som nu är greppbar, kontrollerbar samt beräkningsbar.

Den viktigaste erfarenheten från den genomförda processen är att information till brukare och deras anhöriga samt gode män måste vara omfattande, ges i många olika sammanhang, och återupprepas flera gånger under processtiden. Det spelar ingen roll hur mycket man informerar, det finns alltid de som har ytterligare frågor eller inte uppfattat den information som getts. Det är också viktigt att informationen förs fram på samma sätt varje gång så att det inte uppfattas som att uppdraget eller förutsättningarna förändrats.

En annan lärdom vid upphandling av personlig assistans är framför allt hur utvärdering av de olika anbuderna ska ske. De kommuner som gjort upphandling har i många fall haft problem med att upphandlingen överklagas till Länsrätt och Förvaltningsrätt p.g.a. att anbudsgivare som inte erhållit uppdraget ansett att kommunen gjort fel i sitt utvärderingsarbete.

3. Förutsättningar i en eventuell upphandling

Om socialnämnden beslutar att upphandla utförandet av personlig assistans är det en lång rad ställningstaganden som måste fattas i samband med att förfrågningsunderlag för upphandlingen ska upprättas. Hur förfrågningsunderlaget ska utformas beror till viss del på om upphandlingen ska ske enligt LOU eller LOV. Vilka dessa ställningstaganden är framgår allra bäst om man tar del av förfrågningsunderlag från de kommuner som redan genomfört en upphandling av personlig assistans. Även den statliga upphandlingsmyndigheten ger i en rapport rekommendationer för upphandlingar inom funktionshinderområdet.

I tabellen nedan ges exempel på innehållet i två förfrågningsunderlag, ett för LOU och ett för LOV. LOU-exemplet är hämtat från Nybro kommun och LOV-exemplet från Sjöbo.

LOU-upphandling	LOV-upphandling
1. Administrativa föreskrifter inkl. avtalsform och avtalsperiod.	Allmän information inkl. beskrivning av uppdraget, nuvarande omfattning, definitioner m.m.
2. Kontroll av leverantörs lämplighet inkl. ekonomisk ställning, företagets kapacitet att leverera tjänsten, krav på ledningssystem, krav på tillstånd från IVO, och sociala skäl (Etik, barnkonvention, justa anställningsvillkor för medarbetare).	Administrativa föreskrifter inkl. upphandlingsförfarande, avtalstid tillsvidare, uppsägningsavtal, om förfrågningsunderlaget och hur det ska skickas in.
3. Kravspecifikation inkl. mål och inriktning, verksamhetsövergång/övertagande av personal, plan för övertagande, krav på tjänstens utförande, samarbete mellan beställare och utförare, personal, rekrytering, registerkontroll, lokaler, genomförandeplan, rapporteringsskyldighet, krav på dokumentation, verksamhetssystem, kvalitetsarbete, möjligheter till uppföljning, klagomålshantering, hälso- och sjukvård, kostnadsansvar för utskrivningsklara, och former för ersättning till utföraren.	Anbudsföreskrifter inkl. ansökans utformning, ansökningstid, handläggningen och handläggningstid, kvalificeringen, underrättelse om beslut m.m.
4. Utvärderingskriterier inkl. krav för kvalificering och anbudsutvärdering efter ett antal kriterier och bedömning av mervärden.	Krav på sökande (kvalificeringskrav) inkl. skatter och avgifter, krav på ekonomisk ställning, tillstånd från IVO, yrkesmässig kapacitet och förmåga, försäkringar, kvalitetsledningssystem,

	miljöledningssystem, sociala krav.
5. Avtalsvillkor inkl. omfattning och ekonomiska villkor.	
6. Kontaktuppgifter.	Uppdragsbeskrivning – krav på utföraren inkl. Hälso- och sjukvårdsinsatser, kapacitetstak, ickevalsalternativ, ersättning, personal, dokumentationskrav, avvikelshantering, klagomåls- och synpunktshantering, uppföljning.

Den statliga upphandlingsmyndigheten skriver i en rapport några rader om vad en kommun särskilt bör uppmärksamma vid en upphandling av personlig assistans:

”En del kommuner har valt att upphandla den personliga assistansen i stället för att ha den i egen regi. I upphandling av personlig assistans bör kommunen ställa krav på att den enskilde ges frihet att själv bestämma i vilka situationer och vid vilka tillfällen hjälpen ska ges. Det är vidare viktigt att stödet ges av ett begränsat antal personer. För att säkerställa detta bör kommunen ställa krav på samt, om önskvärt, be anbudsgivaren beskriva hur det kommer att uppnås. Kommunen kan även ange ett tak på hur många assistenter som ska arbeta hos den enskilde eller ett kontinuitetskrav under en viss tid.”

4. Konsekvenser av upphandlingen

För brukaren

Brukaren ska helst inte märka av förändringen i vardagen. Utgångspunkten är att alla brukare ska behålla sina assistenter som har följt med till den nya arbetsgivaren. Vid en LOV-upphandling följer inte medarbetarna automatiskt med till den nya anordnaren. Den funktionshindrade och deras eventuella anhöriga/ställföreträdare måste ges en individuell information om de förestående och senare beslutade förändringarna. Förändringen påverkar inte antal timmar de är beviljade, utan besluten från Försäkringskassan och ev. kommunen står fast. Brukarens inflytande och styrning av assistenternas arbete ska vara oförändrat.

Rent administrativt måste nya avtal skrivas mellan den funktionshindrade och den nya assistansanordnaren samt Försäkringskassan.

Om arbetstagarna väljer att inte följa med till den upphandlade arbetsgivaren kommer det troligtvis att ge vissa konsekvenser för den berörde funktionshindrade. I så fall kommer den nya anordnaren att tillsätta nya personliga assistenter som ersättning för de som slutar. Det finns naturligtvis precis som nu möjligheter för den enskilde funktionshindrade att byta assistansanordnare, vilket kan komma att ske i en förändringssituation.

För socialtjänsten och socialnämnden

Kommunen är ansvarig för att de brukare som väljer kommunen som anordnare för verksamheten får sitt beslut och insatser verkställda, oavsett om kommunen väljer att själv tillhandahålla tjänsterna i egen regi eller genom en extern utförare efter upphandling. Det innebär bl.a. att kommunen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de föreskrifter som gäller för verksamheten och i enlighet vad som föreskrivs i avtalet med kommunen. Kommunen har därmed en skyldighet att se till att det är möjligt att kontrollera och följa upp den verksamhet som upphandlats och bedrivs av den externa utföraren.

Administration och arbetsledning följer inte automatiskt med i upphandlingen. Därmed behöver en diskussion om möjligheter att bereda dessa annat arbete i kommunen, så att en övertalighetssituation undviks. En förändring utan framförhållning kan innebära onödiga kostnader för kommunen.

LSS-handläggningen ska inte påverkas av förändringen.

Det måste finnas resurser för uppföljning, tillsyn, kvalitetskontroll och avtalsuppföljning,

Den privata anordnaren ska anslutas till kommunens verksamhetssystem vilket kan komma att ge visst arbete med utbildning och teknik.

Ekonomi

En stor del av spareffekten uppstår genom att kostnaderna för enhetsledning och del av administration kan begränsas.

Viss spareffekt kan eventuellt uppnås genom att kommunen i upphandlingen sätter ett maximalt pris som motsvarar ersättningen från Försäkringskassan. På så sätt säkerställer kommunen att det inte uppkommer några överkostnader utöver nivån på SFB-ersättningen. Ersättningen för SFB-insatserna avses regleras helt mellan den upphandlade assistansanordnaren och Försäkringskassan. För vissa tillkommande timmar enligt SoL kan eventuellt en lägre ersättningsnivå per timme tillämpas.

För kommunen – effekter på LSS-utjämningen

En upphandling av den personliga assistansen kan eventuellt också få vissa effekter på kommunens utfall i "Utjämningen av LSS-kostnader mellan kommuner". Klippan kommun får enligt SCB:s beräkning ett bidrag för utjämningsåret 2017 med 9,2 miljoner kronor.

De två delar som har störst betydelse för utfallet i utjämningsystemet är standardkostnaden, som bygger på antal verkställda beslut och det så kallade personalkostnadsindexet. Standardkostnaden påverkas inte av ett ev. upphandlingsbeslut, men personalkostnadsindexet kan göra det, med vissa negativa konsekvenser för Klippan kommun vid en ev. upphandling.

För utjämningsåret 2018 har Klippan kommun preliminärt fått ett värde på personalkostnadsindex med 1,031. Om kommunen beslutar sig för att upphandla all personlig assistans och vi beräknar som det gjorts redan under 2016, som är underlag inför utjämningsåret 2018, så innebär det en sänkning av personalkostnadsindex från 1,031 till 1,009, vilket i sin tur skulle innebära en minskning av bidraget från utjämningsystemet med cirka 2 miljoner kronor. Skillnaden förklaras främst med att den egna lönekostnadsvolymen minskar i beräkningen.

Det har inte någon betydelse för beräkningen av personalkostnadsindex om kommunen väljer att låta ersättningen för insatserna (291 kr x timantalet) gå via Försäkringskassan eller kommunen till en ev. upphandlad assistansanordnare.

Personal – verksamhetsövergång LAS § 6B

När en upphandling enligt LOU omfattar en hel arbetsgrupp i likhet med den nu planerade så tillämpas LAS § 6B för övergången från kommunen till en ny arbetsgivare. Medarbetarna skall noga informeras om verksamhet hos den nya arbetsgivaren. Medarbetarna skall ges ett tydligt skriftligt erbjudande om att följa med över till den nya arbetsgivaren. De har också rätt att vägra följa med över. Svarar medarbetaren inte på erbjudandet övergår anställningsavtalet med automatik till den nya arbetsgivaren.

Grundprincipen är att avtal och förmåner gäller ett år hos den nya arbetsgivaren eller till dess avtalstiden löper ut om detta är kortare. Hur de olika förmånerna ska hanteras sker i en inrangeringsförhandling med den nya arbetsgivaren enligt fastställd checklista.

För den som väljer att inte följa med över gäller att inte några uppsägningar får ske med anledning av övergången, däremot kan fortfarande uppsägningar ske vid arbetsbrist och organisationsförändringar. Om LSS helt upphör så kan alltså arbetsbristuppsägningar ske. Om medarbetare sägs upp p.g.a. arbetsbrist inom ett år efter övergången gäller **inte** avgångsersättning enligt AGS.

Det är svårt att med tydlighet beskriva de konsekvenser som kan uppkomma för personalen innan det är klart vilket företag som kommer att ta över personalen. Företagen tillämpar olika kollektivavtal beroende på vilken arbetsgivarorganisation de har avtal med. Klart är också att det kan ge både positiva och negativa konsekvenser som dessutom kan uppfattas olika från person till person.

I avsnittet nedan redovisas de områden som mest troligt kommer att skilja i förhållande till de avtal som kommunen tillämpar. Följande punkter belyser troligtvis de viktigaste delarna i jämförelsen av kollektivavtal.

Jourersättning - är den punkten som mest lyfts fram och som sannolikt för den personliga assistenten kan ha störst betydelse. Vissa anställningsformer och kollektivavtal ger betydligt lägre jourersättning som i vissa fall kan betyda tusenlappar i minskad lön per månad.

Kortare uppsägningstider - de som anställs enligt PAN-avtal eller andra avtal som Omega och KFO har ofta betydligt kortare uppsägningstider när ett ärende kan avslutas och företaget inte kan bereda fortsatt anställning. Uppsägningstiden kan i många fall vara två veckor. I kommunen är uppsägningstiden mellan 1-6 månader beroende på anställningsår.

Semester – i grunden finns semesterlagen med 25 dagar som tillämpas av alla. Vissa kollektivavtal (däribland det kommunala) ger ytterligare semesterdagar i takt med stigande ålder på medarbetaren.

På den positiva sidan finns att många assistansbolag idag har tydliga kvalitetssystem, har egna kompetensutvecklingsprogram med goda möjligheter till kompetensutveckling och möjligheter till utveckling inom företagen. Friheten för medarbetarna och ansvaret beskrivs ofta som större. Det som vissa kan bedöma som en brist på reglering hos de privata arbetsgivarna, bedömer andra medarbetare som en större flexibilitet som ger en enkelhet i arbetet. Beslutsvägarna är ofta korta. De privata företagen kan ha möjlighet till andra förmåner som kommunerna inte tillämpar.

Konsekvenser för arbetsledning och administrativ personal måste också belysas. Vid en verksamhetsövergång undantas vanligtvis arbetsledning och administrativ personal från den automatiska övergången.

En förändring som den nu planerade skapar oro och många frågeställningar hos personalen. Det är viktigt att medarbetare får så tidig och tydlig information som möjligt, även om det är många frågor som inte går att besvara förrän beslut är fattat och den nya eventuella arbetsgivaren är känd.

Därför måste information komma från arbetsgivaren med jämna mellanrum under processen. Varje medarbetare måste också ha möjlighet att individuellt ställa sina frågor till sin chef. Frågan bör tas upp vid kommande arbetsplatsträffar.

Det är viktigt att också uppmärksamma situationen för chefer och administrativ personal.

Sammanfattningsvis

Sammanfattningsvis visar utredningen att om kommunen väljer att inte själv vara assistansanordnare kan en upphandling av annan anordnare ske enligt genom upphandling enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, eller genom upphandling enligt lagen om valfrihetssystem, LOV. I Skåne finns det idag sju kommuner som valt att upphandla personlig assistans. Nämnden bör innan beslut diskutera följande principiella ställningstaganden:

- Ska verksamheten upphandlas och vilka är nämndens motiv att upphandla?
- Vilken hänsyn ska tas till eventuella ekonomiska effekter?
- Om nämnden väljer att upphandla, vilken upphandlingsform ska väljas LOU eller LOV?
- Hur ska brukare och deras företrädare informeras?
- Hur ska medarbetare informeras om möjliga konsekvenser av valt upphandlingsalternativ?
- Vilka villkor och krav ska ställas i förfrågningsunderlaget och hur ska utvärdering av anbud ske.
- Tidsperspektiv i beslut och upphandling.

§ 137

Översyn av kommunens samtliga särskilda boenden

SN 2017.0589

Ärendet

Socialförvaltningen har inom ramen för en översyn av kommunens samtliga särskilda boenden gjort en behovs- respektive beståndsinventering som redovisas i bifogad nulägesrapport. Vad gäller vård- och omsorgsboenden har en rak behovsframskrivning tagits fram. Framtagen behovsframskrivningen indikerar behovet av en utbyggnad om sammanlagt 33 lägenheter i vård- och omsorgsboende fram till 2026 för att antalet tillgängliga platser ska balansera förväntat behov.

I översynen av kommunens samtliga särskilda boenden har också ett resonemang om trygghetsbostäder inkluderats. Baserat på omfattande studier som genomförts på nationell nivå kan en utbyggnad om 100 trygghetsbostäder förväntas ge ett minskat behov om åtta platser på vård- och omsorgsboende. Socialförvaltningen ser ett behov av en strategi för trygghetsbostäder i kommunen som involverar flera delar av kommunkoncernen – framför allt Socialförvaltningen, Kommunlednings- förvaltningen, Tekniska förvaltningen samt Treklövern.

Vad gäller boenden för personer med funktionsnedsättning ser förvaltningen ett behov av ytterligare fem lägenheter i bostad med särskild service enligt LSS för att kunna verkställa två ej verkställda beslut samt för att kunna planera hem tre brukare vars beslut verkställts i annan kommun.

Därutöver ser förvaltningen ett behov av att öppna ett boende på fyra lägenheter med inriktningen socialpsykiatri och att det till ett sådant boende kopplas fyra platser avsedda för korttids- och avlösningsvistelse.

Sett till framtida behov av bostäder med särskild service har förvaltningens LSS-handläggare identifierat fem vuxna brukare som skulle kunna bli aktuella för bostad med särskild service om de framöver skulle ansöka om insatsen. Likaså har sjutton barn och ungdomar identifierats som skulle kunna komma ifråga för insatsen bostad med särskild service när de flyttar hemifrån. Den identifierade målgruppen omfattar således 23 personer och det är viktigt att förvaltningen framöver kontinuerligt följer målgruppens behov samt önskemål om framtida boende.

En förändring som genomförts inom Socialförvaltningen och som på sikt kan förväntas tillgodose behov, som historiskt sett tillgodosetts genom insatsen bostad med särskild service, är utökningen och den nya organiseringen av insatsen stöd i vardagslivet som ges till brukare i ordinärt boende.

Till ärendet bifogad nulägesrapport är en del av Klippans kommuns översyn av samtliga särskilda boendeformer som kommunen beviljar enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Nulägesrapporten syftar till att tjäna som beslutsunderlag i en långsiktig planering av hur kommunen ska tillgodose sina brukares behov av särskilda boendeformer för äldre och personer med funktionsnedsättning. Dokumentet beskriver nuvarande respektive kommande förväntade behov av särskilda boendeformer i Klippans kommun samt hur nuvarande bestånd av särskilda boendeformer svarar mot dessa behov.

Nulägesrapporten presenterar inte konkreta utbyggnadsförslag i de fall nuvarande bestånd inte fullt ut tillgodoser nuvarande och/eller kommande förväntade behov av särskilda boendeformer. Dokumentet syftar istället till att tjäna som underlag till beslut om ambitionsnivå för kommunens särskilda boendeformer - vad gäller antal lägenheter, inriktningar samt i viss mån gestaltning och placering.

Förvaltningens förslag är att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att utifrån de uppgifter som presenteras i bifogad nulägesrapport ta fram en ambitionsnivå för kommunens särskilda boenden och att den specificerade ambitionsnivån går för beslut i Socialnämnden den 25 oktober.

Den antagna ambitionsnivån är sedan avsedd att användas vid framtagande och utvärdering av möjliga utbyggnadsförslag för kommunens särskilda

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse "Översyn av kommunens samtliga särskilda boenden", Dnr SN.2017.0589-1.771

Bilaga SN §136/17

"Översyn av kommunens samtliga särskilda boenden - Nulägesrapport Dnr SN.2017.0589-2.771"

Beslut

Socialnämnden godkänner bifogad nulägesrapport samt att ge förvaltningen i uppdrag att till nämndssammanträdet 25 oktober presentera en ambitionsnivå som utgår ifrån den beskrivning av behov och bestånd som presenterats i till ärendet bifogad nulägesrapport.

Översyn av kommunens samtliga särskilda boenden - Nulägesrapport

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Bakgrund	6
3. Definitioner	7
4. Boenden för äldre.....	8
4.1 Nuvarande bestånd	8
4.2 Nuvarande behov	9
4.2.1 Behov av lägenheter med demensinriktning.....	11
4.3 Behov av vård- och omsorgsboenden i jämförelse med andra kommuner	12
4.4 Behovsframskrivning	13
4.5 Trygghetsbostäder.....	15
4.6 Sammanvägd bedömning av behov och bestånd avseende boenden för äldre.....	18
5. Boenden för personer med funktionsnedsättning	20
5.1 Nuvarande bestånd	22
5.1.1 Eventuella förändringar i nuvarande bestånd till följd av otillräckligt brandskydd.....	24
5.2 Nuvarande och framtida behov.....	24
5.2.1 Behov av lägenheter med inriktning socialpsykiatri.....	25
5.3 Sammanvägd bedömning av behov och bestånd avseende boende för personer med funktionsnedsättning	25
6. Nästa steg i processen.....	27
Bilaga 1 – Beräkning för behovsframskrivning av vård- och omsorgsboende.....	29
Bilaga 2 – Inventering av nuvarande och kommande behov av bostäder med särskild service enligt LSS	31

1. Sammanfattning

Boenden för äldre

Klippans kommun har 127 platser på sina vård- och omsorgsboenden vilket motsvarar 125 lägenheter varav två är avsedda för parboende. Under 2016 hade i genomsnitt 133 brukare beslut om vård- och omsorgsboende i Klippans kommun. Antalet brukare med beslut varierade från som lägst 127 brukare i januari till 143 brukare i oktober. Detta innebar att Klippans kommun hade förutsättningar att verkställa beslut om vård- och omsorgsboende inom tre månader under större delen av 2016, men att det skulle krävs ytterligare nio platser för att Socialförvaltningen skulle haft förutsättningar att verkställa alla beslut inom tre månader under hela året. Ytterligare nio platser skulle dock innebära en överkapacitet under januari, februari, mars samt juli, vilket beror på att behovet av platser inte är konstant utan variera under året.

Sett till hur stor andel av den äldre befolkningen som bor på vård- och omsorgsboende i Klippans kommun i jämförelse med den genomsnittliga andelen äldre som bor på vård- och omsorgsboende i riket så bor en liten andel av den äldre befolkningen i Klippan på vård- och omsorgsboende. Skulle Klippans äldre bo på vård- och omsorgsboende i samma utsträckning som äldre i genomsnitt för riket gör skulle Klippan behövt 164 platser istället för 127 platser. Görts motsvarande jämförelse mellan Klippan och jämnstora Skånekommuner skulle Klippan behövt 135 platser istället för 127 platser. Anledningen till att Klippan har så liten andel av sina äldre på vård- och omsorgsboende antas vara att kommunen läge arbetat för att äldre ska kunna bo kvar i sina ordinarie bostäder med stöd från hemtjänsten samt växel- och avlösningstvistelse på korttidsboende.

En rak behovsframskrivning, som bygger på i vilken utsträckning Klippans äldre befolkning beviljades vård- och omsorgsboende under 2016 och som i övrigt bara justeras för förväntad befolkningsökning bland Klippans äldre, pekar på ett behov av 160 platser på vård- och omsorgsboende år 2026. Det vill säga att det krävs en utbyggnad med 33 lägenheter för att precis balansera beståndet på vård- och omsorgsboenden med förväntat genomsnittligt behov år 2026. Baserat på den raka behovsframskrivningen kommer Socialförvaltningen från och med 2019 få problem att verkställa beslut om vård- och omsorgsboende inom tre månader under större delen av året om inte ytterligare lägenheter tillkommer till beståndet.

Det är vanligt med så kallat ”blandat boende” på Klippans vård- och omsorgsboenden där brukare med respektive utan demensdiagnos bor tillsammans på samma avdelning. De vård- och omsorgsboenden som idag har demensinriktning är Bågen och Syréngården som tillsammans har 26 lägenheter, vilket kan jämföras med att sammanlagt 54 brukare med demensdiagnos bodde på kommunens boenden i juni 2017.

Bågen och Åbyhem är de två vård- och omsorgsboenden som Socialförvaltningen vill lyfta fram som särskilt svåra att bemanna utifrån ett driftsekonomiskt perspektiv på grund av Bågens småskalighet respektive Åbyhems utformning. Båda boendena ligger i Klippans tätort.

Klippans tätort är också, baserat på var andelen invånare i åldern 80 år och äldre bor, den del av Klippans kommun där det finns ett relativt underskott på vård- och omsorgsboenden. På samma sätt finns det ett relativt överskott på vård- och omsorgsboenden i Östra Ljungby medan andelen vård- och omsorgsboenden i Ljungbyhed i stort sett motsvarar hur stor andel av Klippans befolkning i åldern 80 år och äldre som bor i Ljungbyhed.

Baserat på omfattande studier som genomförts på nationell nivå kan en utbyggnad om 100 trygghetsbostäder förväntas ge ett minskat behov om åtta platser på vård- och omsorgsboende på sikt, men då kommer samtidigt behovet av hemtjänst troligtvis att öka då brukarnas behov tillgodoses på trygghetsboende istället för på vård- och omsorgsboende. Socialförvaltningen ser ett behov av en strategi för trygghetsbostäder i kommunen som involverar flera delar av kommunkoncernen – framför allt Socialförvaltningen, Kommunledningsförvaltningen, Tekniska förvaltningen samt Treklövern. Vidare att en målsättning tas fram avseende förväntade effekter av att tillskapa trygghetsbostäder och att olika ansvarsområden tilldelas respektive berörd verksamhet i kommunkoncernen i en strategi för tillskapande av trygghetsbostäder. Strategin bör sedan kopplas till kommunens övergripande bostadsförsörjningsprogram i vilken Socialförvaltningens framtida planering för vård- och omsorgsboenden ingår.

Boenden för personer med funktionsnedsättning

Klippans kommun har 50 lägenheter i bostäder för särskild service, vilket innebär att Klippan

har flest bostäder med särskild service enligt LSS av alla Skånekommuner med 15 000-20 000 invånare. Anledningen till att Klippan har så många bostäder med särskild service enligt LSS kan bero på att Klippan inte har något socialpsykiatriboende, vilket ett par av de andra jämnstora Skånekommunerna har. Det kan också bero på att Klippan har en gymnasiesärskola och att elever med personkretstillhörighet enligt LSS från andra kommuner stannar kvar i Klippan efter avslutad skolgång. Det kan också bero på att Klippan historiskt sett beviljat bostad med särskild service istället för att tillgodose brukarnas behov i det egna hemmet med andra insatser.

Rapportens bedömning av nuvarande behov av boenden för personer med funktionsnedsättning är att Socialförvaltningen behöver ytterligare fem lägenheter i bostad med särskild service för att kunna verkställa två ej verkställda beslut om gruppboende samt för att kunna planera hem tre brukare som placerats i andra kommuner. Socialförvaltningen har också identifierat ett behov av ett boende med inriktning socialpsykiatri som både innehåller fyra lägenheter för permanentboende samt fyra platser för avlösning- och korttidsverksamhet.

En faktor som på ett västenligt sätt kan komma att förändra den nuvarande behovsbilden är om Socialförvaltningen kommer att tvingas stänga hela eller delar av boendet på Valhallagatan 3 C på grund av otillräckligt brandskydd. Vid en nyligen genomförd inspektion av Räddningstjänsten har nämligen kritik framförts angående otillräckligt brandskydd för samtliga sex lägenheter på Valhallagatan 3 C. Räddningstjänstens invändning är att bostäder med särskild service enligt LSS ska ha två utrymningsvägar varav den ena utrymningsvägen ej får vara fönster eller balkong. I det aktuella fallet har Räddningstjänsten meddelat att en ansökan om föreläggande om åtgärder kommer att inlämnas för avgörande i förvaltningsrätten. Utslaget angående föreläggandet om åtgärder kan också komma att påverka utformningen av ytterligare två boenden (Tingsgatan 29 respektive Trädgårdsgatan 1 E.) Trädgårdsgatan 1 E är det en lägenhet av sammanlagt sju lägenheter och på Tingsgatan 29 är det alla åtta lägenheterna som inte uppfyller kravet på två av varandra oberoende utrymningsvägar.

Sett till framtida behov av bostäder med särskild service enligt LSS har en inventering gjorts av förvaltningens LSS- handläggare. Fem vuxna brukare som om de skulle ansöka om bostad

med särskild service enligt LSS skulle kunna komma ifråga för insatsen har identifierats. Likaså har sjutton barn och ungdomar identifierats som skulle kunna komma ifråga för insatsen bostad med särskild service när de flyttar hemifrån.

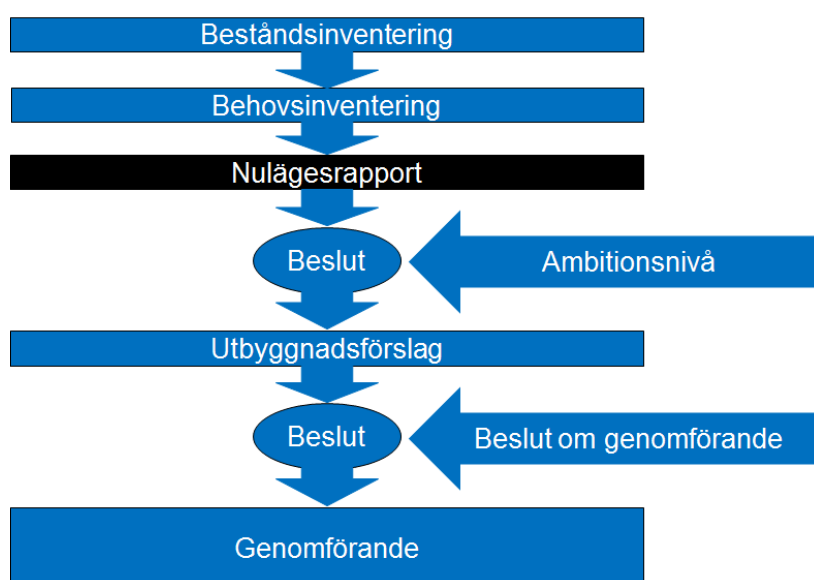
En förändring som genomförts och som kan antas minska det kommande behovet av bostäder med särskild service enligt LSS är utbyggnaden av kommunens stöd i den ordinarie bostaden genom andra insatser. Även om utökningen av stödet förväntas minska behovet av bostäder med särskild service enligt LSS på sikt är det också viktigt att följa hur målgruppens behov och önskemål om boende utvecklas över tid för att kunna planera framtida eventuella utbyggnader eller andra lösningar med god framförhållning.

2. Bakgrund

Denna nulägesrapport är en del av Klippans kommuns översyn av samtliga särskilda boendeformer som kommunen beviljar enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Socialtjänstlagen (SoL). Nulägesrapporten syftar till att tjäna som beslutsunderlag i en långsiktig planering av hur kommunen ska tillgodose sina brukares behov av särskilda boendeformer för äldre och personer med funktionsnedsättning. Detta dokument beskriver nuvarande respektive kommande förväntade behov av särskilda boendeformer i Klippans kommun samt hur nuvarande bestånd av särskilda boendeformer svarar mot dessa behov.

Dokumentet presenterar inte konkreta utbyggnadsförslag i de fall nuvarande bestånd inte fullt ut tillgodoser nuvarande och/eller kommande förväntade behov av särskilda boendeformer. Dokumentet syftar istället till att tjäna som underlag till beslut om ambitionsnivå för kommunens särskilda boendeformer - vad gäller antal lägenheter, inriktningar samt i viss mån gestaltning och placering.

Figur 1: Nulägesrapportens syfte i processen med översynen av kommunens samtliga särskilda boendeformer

Beskrivning: Nulägesrapporten föregås av behovs- och beståndsinventering och syftar till att tjäna som beslutsunderlag till en politiskt förankrad ambitionsnivå avseende kommunens särskilda boendeformer. Ambitionsnivån är sedan avsedd att användas vid utformning av möjliga utbyggnadsförslag för kommunens särskilda boendeformer. Utbyggnadsförslagen utgör sedan underlag inför beslut om genomförande av förändringar i kommunens bestånd av särskilda boendeformer.

3. Definitioner

Särskilda boendeformer är ett samlingsnamn för de boenden som kommunen beviljar enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Särskilt boende för äldre beviljas i form av *vård- och omsorgsboende* enligt 4 kap 1 § SoL och *demensboenden* är vård- och omsorgsboenden som anpassats för demensvård.

För äldre finns det olika sorters mellanboendeformer som inte beviljas genom biståndsbeslut av kommunen utan som äldre själva söker sig till på den reguljära bostadsmarknaden.

Seniorbostäder definieras av Boverket som boenden för personer som fyllt 55 år.

Trygghetsbostäder definieras av Boverket som boenden för personer som fyllt 70 år där det finns gemensamhetslokaler och tillgång till personal.

I ”Förordning 2016:848 om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer” används begreppet *bostäder för äldre* istället för *senior- och trygghetsbostäder*. I samma förordning beskrivs hur statligt stöd kan utgå till den som tillhandahåller hyresrätter till de som fyllt 65 år, där det finns gemensamhetslokaler och tillgång till personal eller service.

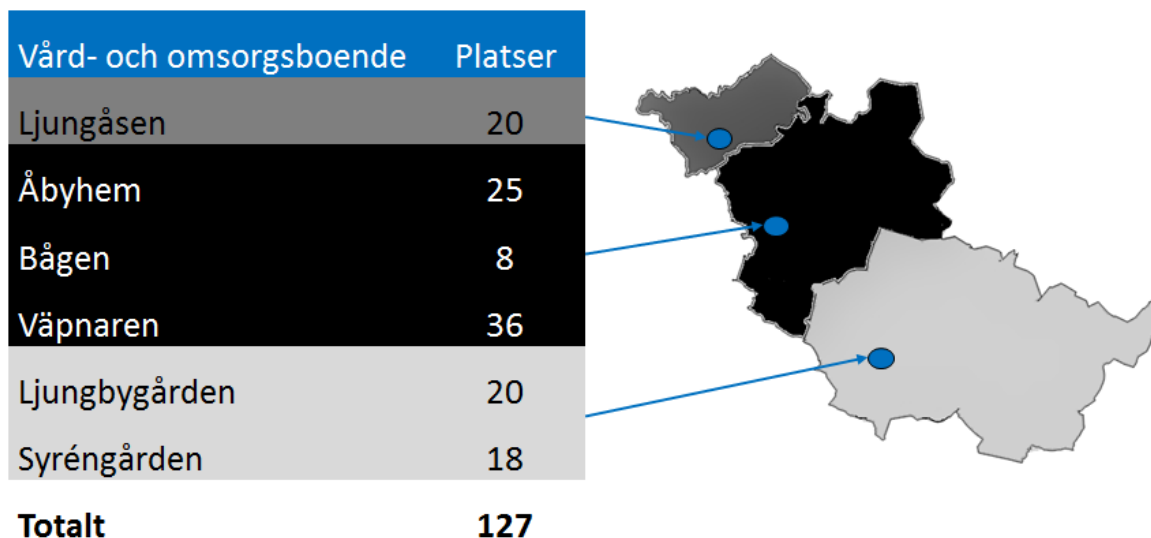
Bostad med särskild service för vuxna kan beviljas i form av *gruppboende, serviceboende* eller annan särskilt anpassad bostad enligt LSS 9 § 9. Bostad med särskild service för barn kan beviljas i form av *Boende för barn och unga* enligt LSS 9 § 8.

För personer med psykiska funktionsnedsättningar, som inte omfattas av LSS eller i de fall där en gruppboende inte är den bästa lösningen för en brukare med personkretstillhörighet enligt LSS, finns också möjligheten att beviljas särskilt boende enligt 4 kap 1 § SoL i form av *Socialpsykiatriboende*.

4. Boenden för äldre

4.1 Nuvarande bestånd

Figur 2: Vård- och omsorgsboenden i Klippans kommun

Beskrivning: Figuren redovisar antal platser på vård- och omsorgsboenden i Klippans kommun. Antalet lägenheter på respektive boende är det samma som antalet platser förutom på Ljungåsen där två av boendets arton lägenheter är parlägenheter vilket ger sammanlagt 20 platser.

Klippans kommun har sammanlagt 127 platser fördelade på sex vård- och omsorgsboenden i kommunen. 20 av platserna återfinns på Ljungåsen i Östra Ljungby. 69 av platserna återfinns i Klippans tätort på Åbyhem, Bågen samt Väpnaren. I Ljungbyhed finns sammanlagt 38 platser på de båda boendena Ljungbygården och Syréngården. På Åbyhem finns också ytterligare nio platser som används för avlastning, korttids- och växelvård.

Tabell 1: Fördelning av kommunens vård- och omsorgsboenden i förhållande till var kommunens 80-åringar och äldre bor

	Ö. Ljungby	Klippan	Ljungbyhed	Totalt
Antal platser	20	69	38	127
Andel platser	16 %	54 %	30 %	100 %
Antal 80+	87	636	276	999
Andel 80+	9 %	64 %	27 %	100 %

Beskrivning: Tabellen beskriver antal och andel platser respektive antal och andel 80-åringar och äldre fördelat på de geografiska områden Östra Ljungby, Klippan och Ljungbyhed.

Baserat på var andelen invånare i åldern 80 år och äldre bor i jämförelse med var Klippans vård- och omsorgsboenden ligger finns det ett relativt underskott på vård- och

omsorgsboenden i Klippans tätort. På samma sätt finns det ett relativt överskott på vård- och omsorgsboenden i Östra Ljungby medan andelen vård- och omsorgsboenden i Ljungbyhed i stort sett motsvarar hur stor andel av Klippans befolkning i åldern 80 år och äldre som bor i Ljungbyhed.

Bågen och Syréngården är de boenden i Klippans kommun som har inriktning för personer med demensdiagnos vilket innebär att 26 av Klippans total 127 platser (ca 20 %) har demensinriktning.

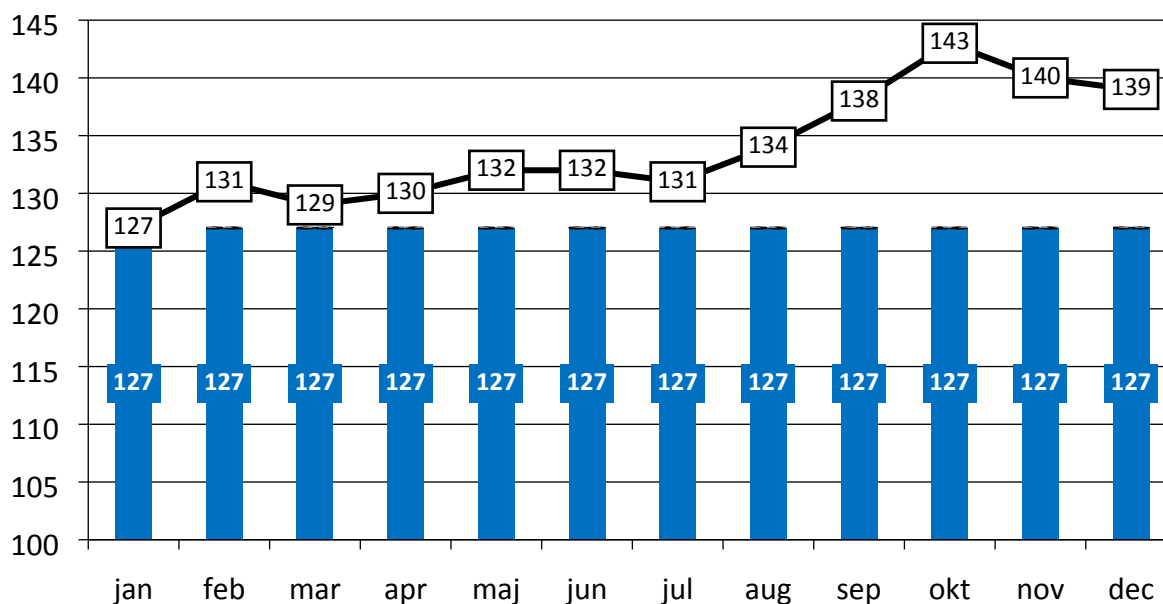
Två av lägenheterna på Ljungåsen har möjlighet att användas för par där båda har beslut om vård- och omsorgsboende och som önskar bo tillsammans. I övrigt kan kommunen erbjuda boende i två skilda lägenheter på samma boende till par som önskar att bo tillsammans. I de fall bara den ena parten i ett par har beslut om vård- och omsorgsboende kan han/hon beviljas rätt till medboende och i dessa fall erbjuds paret i första hand att bo i samma lägenhet.

Sett till boendenas gestaltning och standard är det Bågen och Åbyhem som Socialförvaltningen vill lyfta som särskilt problematiska. Vad gäller Bågen är det boendets småskalighet som gör verksamhetens driftsekonomi särskilt besvärlig. Åbyhem är också problematiskt utifrån driftsekonomi, men snarare utifrån boendets gestaltning där avdelningar ligger skilda från och ovanpå varandra. Åbyhems lokaler är också slitna och håller ytskiktsmässigt en lägre standard. Utöver Bågen och Åbyhem finns det behov av om att se över tak och badrum på Syréngården som utgör en risk för framtida fuktskador.

4.2 Nuvarande behov

Sett till helåret 2016 var i genomsnitt 133 brukare beviljade vård- och omsorgsboende, men som framgår av diagram 1 ovan är behovet av vård- och omsorgsboenden inte konstant under ett års tid utan varierar från månad till månad. Under förra året varierade antalet brukare med beslut om vård- och omsorgsboende från som lägst 127 brukare i januari till 143 brukare i oktober, det vill säga att antalet brukare i behov av vård- och omsorgsboende var sexton stycken fler i oktober än i januari.

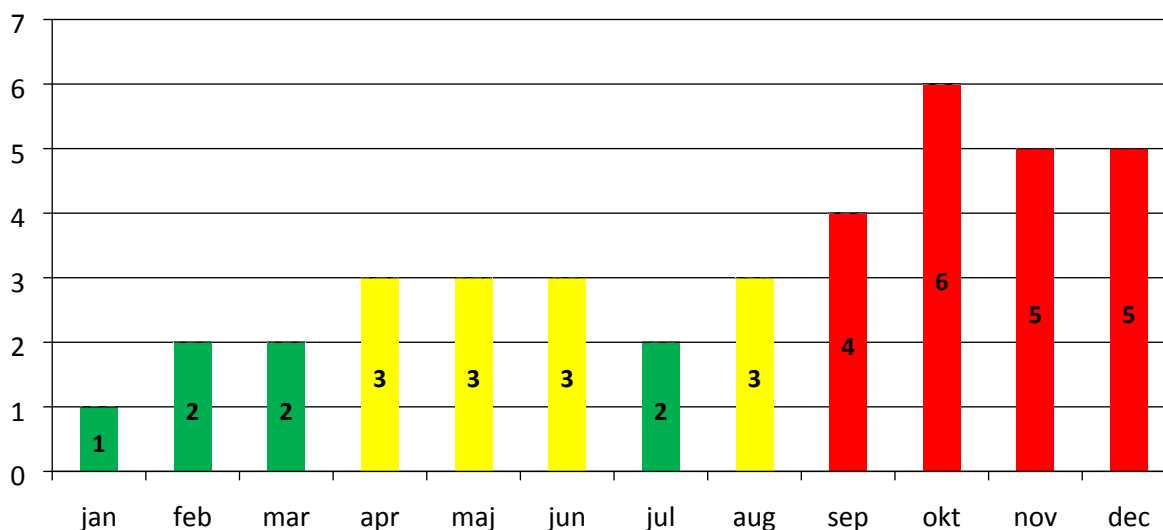
Diagram 1: Antal brukare med beslut om vård- och omsorgsboende jämfört med antal platser i Klippans kommun under 2016

Beskrivning: Svart heldragen linje med brytpunkter visar antalet brukare med beslut om vård- och omsorgsboende per den 15:e varje månad under 2016. Blåa staplar visar totalt antal platser i kommunen under 2016. Uppgifterna om antalet brukare med beslut är hämtat ur Socialförvaltningens verksamhetssystem.

Beslut om vård- och omsorgsboende ska verkställas omedelbart i enlighet med 16 kap. 3 § SoL. Kommunen är också skyldig enligt 16 kap. 6 g-f § SoL att rapportera beslut om vård- och omsorgsboende som ej kunnat verkställas inom tre månader till kommunens revisorer samt Inspektionen för vård- och omsorg (IVO). Om IVO finner att kommunen inte kunnat verkställa beslut om vård- och omsorgsboende inom skälig tid ansöker IVO om utdömmande av särskild avgift hos förvaltningsrätten. Den särskilda avgiften ska motsvara kommunens kostnader för att verkställa beslutet plus 25 %.

I praktiken finns det flera faktorer som påverkar tiden det tar att verkställa ett beslut, men sett till omsättningen bland brukarna med beslut om vård- och omsorgsboende i Klippans kommun på ett helt år kan kommunen i genomsnitt verkställa tre beslut per månad.

Diagram 2 Statistisk väntetid avrundat i hela månader per månad under 2016

Beskrivning: Diagrammet beskriver hur lång tid i månader det statistiskt sett krävdes för att verkställa alla beslut som var ej verkställda per den 15:e varje månad under 2016. Grön färg indikerar en statistisk väntetid som är kortare än 3 månader, gul färg indikerar en statistisk väntetid som är ca 3 månader och röd färg indikerar en statistisk väntetid som är längre än 3 månader.

Den statistiska väntetiden beräknas genom att se till den totala omsättningen bland brukare med vård- och omsorgsboende från början av 2016 till slutet av 2016, vilken var ca 30 %. 30 % av 127 platser fördelat på 12 månader är ca 3 platser per månad. Den statistiska väntetiden beräknas således genom att antal brukare med ej verkställt beslut per månad divideras med ca 3 platser per månad vilket ger den statistiska väntetiden för att verkställa alla ej verkställda beslut per den 15:e varje månad.

Som framgår av diagram 2 ovan hade Socialförvaltningen förutsättningar att kunna verkställa beslut om vård- och omsorgsboenden på tre månader under större delen av 2016. Mot slutet av året såg det dock annorlunda ut och bitvis hade förvaltningen inte förutsättningarna för att verkställa alla beslut om vård- och omsorgsboende inom tre månader. För att Socialförvaltningen under förra året skulle haft förutsättningar att verkställa alla beslut inom tre månader skulle det krävs ytterligare nio platser. Samtidigt skulle ett bestånd på vård- och omsorgsboenden i kommunen om sammanlagt 136 platser istället för 127 platser inneburi att förvaltningen skulle haft en överkapacitet om tre- sex platser i januari, februari, mars samt juli. Detta beror på som tidigare beskrivits av variationen i brukarnas behov av vård- och omsorgsboende över ett års tid. Detta innebär samtidigt att det är omöjligt att få en perfekt balans mellan bestånd och behov av vård- och omsorgsboenden över ett helår, utan det kommer alltid under året uppstå viss under- eller överkapacitet i beståndet.

4.2.1 Behov av lägenheter med demensinriktning

Förutom beräkningen av hur antalet platser i förhållande till behov totalt sett ser ut finns det anledning till att se över hur kommunens sammanlagt 26 lägenheter med demensinriktning på Bågen och Syréngården svarar mot totalt behov av lägenheter med demensinriktning. Under juni 2017 fanns det sammanlagt 54 brukare med demensdiagnos på kommunens boenden

exklusive Väpnaren. För att få en tydligare behovsbild skulle flera mätningar behöva göras, men sett till stickprovskontrollen i juni 2017 i kombination med de intervjuer som genomförts med personal på boendena går det redan nu att dra slutsatsen att det är vanligt förekommande att brukare med demensdiagnos bor tillsammans med brukare utan demensdiagnos i så kallat ”blandat boende”.

4.3 Behov av vård- och omsorgsboenden i jämförelse med andra kommuner

Tabell 2: Jämförelse av procentandel 65- 79-åringar respektive 80-åringar och äldre som bodde på vård- och omsorgsboende under 2016 i riket, Skåne och Klippan.

	65-79	80+
Riket	1,1 %	13,1 %
Skåne	0,9 %	11,8 %
Klippan	0,9 %	9,6 %

Beskrivning: Beräkningen av procentsatserna kommer av att antal boende i respektive åldersintervall för riket, Skåne respektive Klippan på vård- och omsorgsboende per månad har summerats och därefter dividerats med 12, vilket ger genomsnittligt antal boende per åldersintervall för året 2016. Genomsnittligt antal boende per åldersintervall har sedan dividerats med total befolkning för samma åldersintervall, vilket ger ovan redovisade procentandelar per åldersintervall och geografiskt område. Beräkningen bygger på statistik som hämtats 2017-07-20 från <http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/aldreomsorg> samt SCB:s befolkningsstatistik över antal invånare i åldersintervallen 65-79 respektive 80 år och äldre för riket, Skåne och Klippan per 31 december 2016.

Sett till hur många platser på vård- och omsorgsboenden det finns i Klippans kommun i förhållande till antalet invånare i åldersintervallen 65-79 år respektive 80 år och äldre har Klippan få vård- och omsorgsboenden jämfört med riket i övrigt. Också i en regional jämförelse som omfattar alla Skånes kommuner har Klippan relativt sett få platser på vård- och omsorgsboende.

Tabell 3: Jämförelse av procentandel 65- 79-åringar respektive 80-åringar och äldre som bor på vård- och omsorgsboende i Skånekommuner med 15 000 -20 000 invånare.

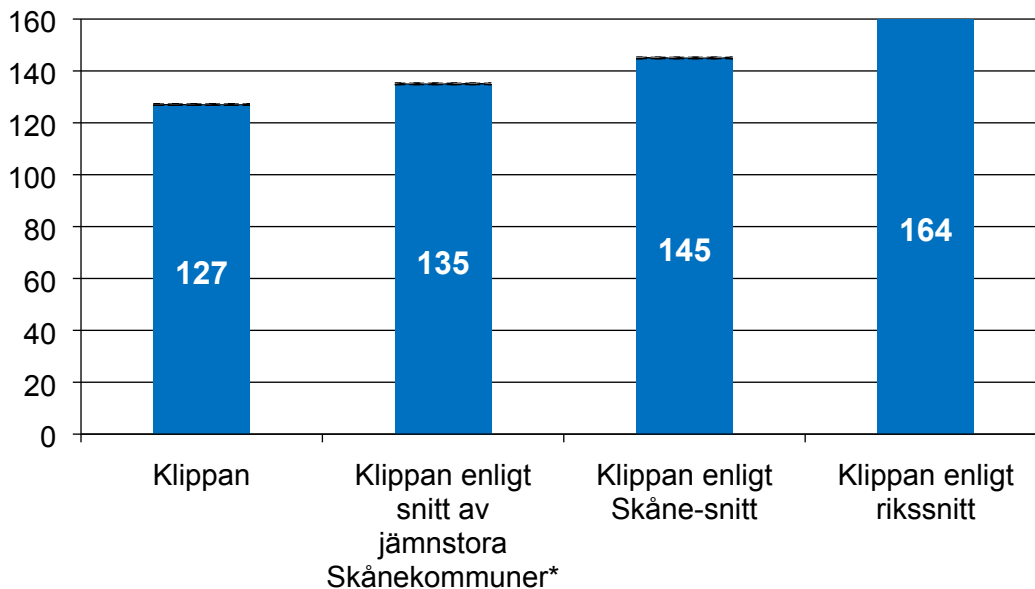
	65-79	80+
Bjuv	0,8 %	16,2 %
Simrishamn	0,9 %	14,2 %
Sjöbo	1,0 %	11,0 %
Åstorp	0,8 %	10,8 %
Skurup	0,9 %	10,1 %
Burlöv	1,0 %	9,7 %
Klippan	0,9 %	9,6 %
Höör	1,0 %	8,8 %
Hörby	0,4 %	7,9 %

Beskrivning: Beräkningen av procentsatserna för redovisade kommuner är gjord på motsvarande sätt som beskrivits under tabell 2 ovan.

Också i en jämförelse med jämnstora Skånekommuner av hur stor andel av den äldre befolkningen som bor på vård- och omsorgsboende placerar sig Klippan under ett

sammanvägt genomsnitt. Dock har Höör och Hörby en lägre andel av den äldre befolkningen som bor på vård- och omsorgsboende än Klippan och Burlöv samt Skurup har en marginellt större andel.

Diagram 3: En relativ jämförelse av antal äldre som bor på vård- och omsorgsboende utifrån Klippans demografi och nyckeltal för jämnstora Skånekommuner, Skåne respektive riket.

Beskrivning: Diagrammet beskriver hur många lägenheter på vård- och omsorgsboende som Klippan skulle behövt om vård- och omsorgsboende skulle verkställts i samma utsträckning som i genomsnitt för jämnstora Skånekommuner, Skåne respektive riket.
*Jämnstora Skånekommuner är definierade som kommuner i Skåne med 15 000- 20 000 invånare.

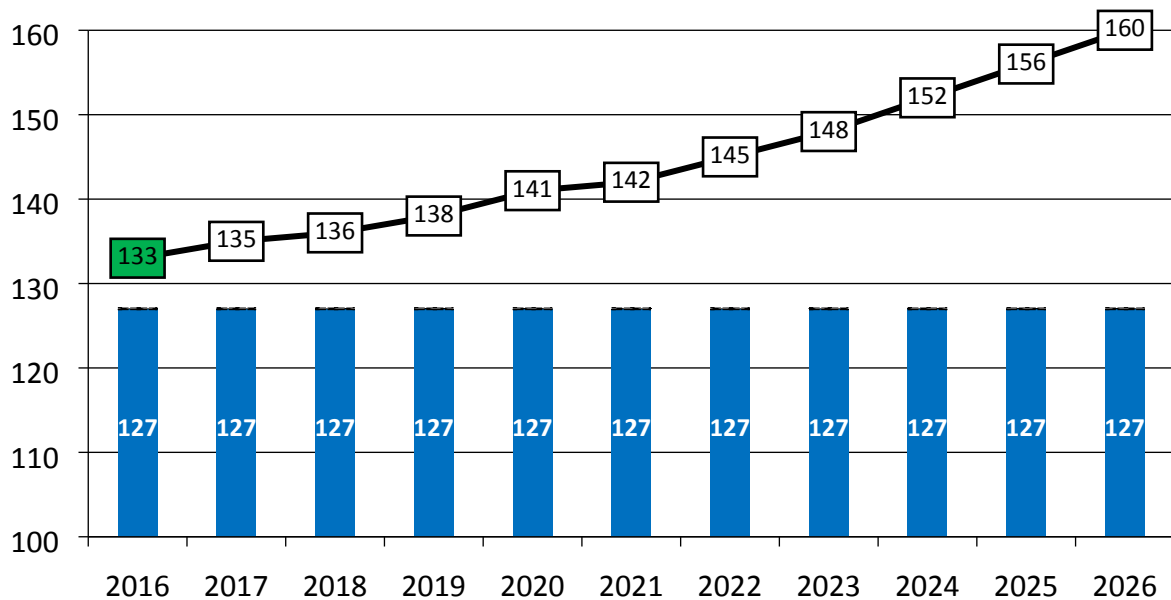
Att Klippan har en så pass mycket lägre andel äldre som bor på vård- och omsorgsboende än vad riket, Skåne respektive jämnstora Skånekommuner har i genomsnitt samtidigt som Klippan under större delen av förra året kunde verkställa sina beslut om vård- och omsorgsboende inom tre månader kan ha sin förklaring i den inarbetade ”kvarboendepincip” som tillämpats i kommunen under lång tid. ”Kvarboendepincipen” har inneburit en målsättning att äldre så länge som möjligt med hjälp av framför allt hemtjänstinsatser ska kunna bo kvar i sin ordinarie bostad.

4.4 Behovsframskrivning

Behovsframskrivningen i nedanstående diagram utgår från att brukare kommer att beviljas vård- och omsorgsboende i samma utsträckning under perioden 2017- 2026 som under 2016, men med förändringen att antalet äldre i befolkningen ökar. Det skulle i så fall innebära att det skulle krävas ett tillskott om sammanlagt 33 platser till 2026 för att antalet platser ska

motsvara förväntat genomsnittligt antal brukare med beslut om vård- och omsorgsboende år 2026.

Diagram 4: Rak prognosframskrivning av förväntat genomsnittligt antal beslut om vård- och omsorgsboende per år fram till 2026

Beskrivning: Diagrammet illustrerar förväntat genomsnittligt antal brukare med beslut om vård- och omsorgsboende i förhållande till nuvarande bestånd per år fram till 2026. Blå staplar illustrerar nuvarande antal platser på vård- och omsorgsboende. Grönmarkering är faktiskt genomsnittligt utfall under 2016. Heldragen linje med vita brytpunkter illustrerar förväntat genomsnittligt antal brukare med behov av vård- och omsorgsboende per år. Behovsframskrivningen baseras på prognosnyckeltal som tagits fram baserat på beviljade beslut under 2016. Prognosnycklarna har sedan applicerats på den målprognos som tagits fram av Statisticon för Klippans kommuns befolkningsutveckling fram till 2026. En utförligare beskrivning av prognosens uppbyggnad återfinns i bilaga 1.

Statisticon har under 2017 tagit fram två befolkningsframskrivningar för Klippans kommun fram till 2026. Den ena befolkningsframskrivningen baseras på det av fullmäktige antagna målet att Klippan ska växa med 2 500 invånare fram till 2026 och den andra är en så kallad trendbaserad prognos. Utfallen i de båda prognoserna för 2026 skiljer sig totalt sett åt med 826 invånare, men i befolkningen 80 år och äldre är skillnaden i utfall bara 13 invånare. Valet mellan de två prognoserna för befolkningsframskrivning har därför ingen större påverkan på prognosen för behovsframskrivning av vård- och omsorgsboenden, men i ovanstående diagram har den så kallade målprognosen använts.

Redovisad behovsframskrivning ska snarast betraktas som ett riktmärke att förhålla sig till i kommande planering. Det är viktigt att komma ihåg att det finns betydande osäkerhetsfaktorer både i de prognosnycklar som använts liksom i målprognosen för befolkningsframskrivningen. Exempelvis är nivån i biståndsbedömning samt invånarnas benägenhet att ansöka om vård- och omsorgsboende på tio år sikt en betydande

osäkerhetsfaktor som kan komma att ha stor påverkan på behovsutvecklingen framöver.

Det kan vara värt att notera att behovsframskrivningen på tio års sikt ovan i diagram 4 landar på 160 brukare med beslut om vård- och omsorgsboende år 2026. Samtidigt framgår av diagram 3 i föregående stycke att om de äldre i Klippan skulle beviljas vård- och omsorgsboende i samma utsträckning som rikssnittet så skulle 164 lägenheter på vård- och omsorgsboenden krävs i Klippan redan under 2016.

Vidare är det viktigt att känna till att den demografiskt drivna behovsutvecklingen av framtida vård- och omsorgsboenden kan förväntas fortgå också bortom 2026 och fram till 2030 för att sedan plana ut först under 2030-talet.

4.5 Trygghetsbostäder

Begreppet trygghetsbostäder lanserades och fylldes med ett innehåll i samband med Äldreboendedelegationens del- respektive slutbetänkande kring äldres boende (Bo för att leva – Senior- och trygghetsbostäder SOU 2007:103 respektive Bo bra hela livet SOU 2008:113). I Äldreboendedelegationens slutbetänkande beskrivs trygghetsbostäder som en boendeform utan krav på biståndsbedömning ”för äldre som känner sig oroliga, otrygga och/eller socialt isolerade”.¹

Det som i huvudsak skiljer trygghetsbostäder från övriga bostäder på den ordinarie bostadsmarknaden är att de som erbjuds trygghetsbostäder är 70 år eller äldre samt att det i anslutning till trygghetsbostaden finns gemensamhetslokaler och personal som stödjer de boende i att anordna aktiviteter och på andra sätt är behjälpliga i de äldres vardag.

Till Äldreboendedelegationens utredning presenterades en delstudie ur the Swedish national studie on aging and care (SNAC). Forskarna bakom SNAC beskriver studien enligt följande:

”Den grundläggande idén bakom SNAC är att under en längre tid (30 år eller mer) göra en områdesvis individbaserad insamling av uppgifter, som dels beskriver åldrandet, hälsan och uppkomsten av omsorgsbehoven ur social, medicinsk och psykologisk synvinkel, dels registrerar vilka insatser den enskilde erhåller från kommunernas äldreomsorg och

¹ SOU 2008:113 s 49

landstingens hälso- och sjukvård. Även uppgifter som belyser vilka insatser anhöriga och frivilligorganisationer gör samlas in. Uppgifterna läggs in i en longitudinell databas.

Syftet med denna är att göra det möjligt att följa individerna och vårdinsatserna i området över tiden för att därmed kunna studera hur vård- och omsorgsbehoven utvecklas, hur väl de täcks och vilket resultat insatserna ger ur ett helhetsperspektiv. Detta är som regel inte möjligt inom traditionell äldre forskning, där man vanligen studerar begränsade frågeställningar i mer avgränsade projekt.”

I SNAC- studien kan man således jämföra ett stort antal individer med varandra, sortera dem efter omsorgsbehov och jämföra de som haft tillgång till en mellanboendeform (så som trygghetsboende) och de som inte haft tillgång till en mellanboendeform. Detta är bland annat intressant utifrån hur en utbyggnad av trygghetsbostäder kan tänkas påverka kommande behov av vård- och omsorgsboenden. De uppgifter som presenterades för Äldreboendedelegationen av SNAC-studien gjorde gällande att en utbyggnad av 100 lägenheter i mellanboendeform kan innebära en uppskattad behovsminskning om ca åtta lägenheter i vård- och omsorgsboende per år.²

Det finns således belägg för att hävda att en utbyggnad av trygghetsbostäder kan minska en kommuns kommande behov av vård- och omsorgsboenden därför att de äldres behov till viss del kan tillgodoses i trygghetsbostäder. Följden blir dock att de brukare som hade beviljats vård- och omsorgsboende om de inte bott på trygghetsboende kräver mer hemtjänst trots att de bor i tillgängliga bostäder med tillgång till service. Därtill tillkommer kostnader för att bemanna och underhålla trygghetsbostäder för kommunen eller det bolag som tillhandahåller trygghetsbostäder.

Fram till 2015 gick det att söka statsbidrag för den som tillhandahöll trygghetsbostäder enligt *Förordning (2007:159) om investeringsstöd till äldrebostäder*. Från och med juni 2016 är det istället möjligt att ansöka om statsbidrag enligt *Förordning (2016:848) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer*. Villkoren i de båda förordningarna liknar varandra men skiljer sig i att begreppet *trygghetsbostad* inte återfinns i den senare förordningen. Vidare skiljer sig den senare förordningen sig från den tidigare genom att det

² "Hur skulle behovet av platser i och kostnader för vård- och omsorgsboenden påverkas av tillkomsten av trygghetsbostäder?"
Bearbetningar av SNAC- Kungsholmen för äldreboendedelegationen av Mårten Lagergren

stöd som betalas ut bara omfattar hyresrätter samt att åldersgränsen för bostädernas målgrupp är 65 år och äldre istället för 70 år och äldre. I övrigt återfinns krav på gemensamhetsutrymmen och personal/service i båda förordningarna för att statsbidrag ska betalas ut.

Ur kommunens synvinkel finns det mycket som talar för att tillhandahålla trygghetsbostäder. Dels har som beskrivits ovan trygghetsbostäder en potential att minska behovet av vård- och omsorgsboenden. Ett minskat behov av vård- och omsorgsboenden skulle minska kommunens totala kostnader för att tillhandahålla vård- och omsorg även om kostnaderna för hemtjänst kan förväntas öka till följd av en utbyggnad av trygghetsbostäder, i och med att de som skulle bott på vård- och omsorgsboende istället kommer att erhålla hemtjänst.³ Att samla flera äldre i behov av hemtjänst i samma hus eller område har i sig också en potentiell kostnadsbesparande effekt jämfört med om de äldre bor spridda över ett stort geografiskt område i och med att hemtjänstens transporter på så sätt kan minskas. En utbyggnad av trygghetsbostäder kan också antas minska en kommuns kostnader för bostadsanpassningar i och med att utbudet av tillgänglighetsanpassade lägenheter ökar i beståndet.

Tillhandahållandet av trygghetsbostäder har också potential att sätta igång flyttkedjor som bidrar till att villor som efterfrågas av barnfamiljer frigörs när äldre flyttar från dessa till trygghetsboenden.

Samtidigt finns det ett par aspekter som hindrar uppkomsten av trygghetsbostäder. En sådan aspekt som är av stor betydelse är att boendekostnaderna för den äldre riskerar att bli mycket högre vid en flytt från den ordinarie bostaden till en trygghetsbostad. Om den äldre bor i en villa med avbetalade lån kan den äldre ha mycket låga boendekostnader i förhållande till den hyra som han/hon skulle komma att behöva betala i en trygghetsbostad. Fördyringen av boendekostnaderna kan antas minska den äldres vilja att flytta till en trygghetsbostad.

För en fastighetsägare kan tillhandahållandet av trygghetsbostäder innebära en större risk än att tillhandahålla bostäder till alla åldersgrupper på bostadsmarknaden. En lägenhet som alla över 18 år kan hyra har ca 14 000 potentiella hyresgäster i Klippans kommun medan en lägenhet som bara kan hyras av de som fyllt 70 år har ca 2 800 potentiella hyresgäster i

³ Ibid

Klippans kommun. En fastighetsägare i Klippan har således begränsat antalet potentiella hyresgäster för sina hyreslägenheter till en femtedel genom att bara erbjuda dem till personer som fyllt 70 år.

En strategi för att hålla trygghetsbostadens hyreskostnader nere är att välja ut ett eller flera hus i det befintliga hyresbeståndet och att sedan göra om lägenheter efterhand som vakanser uppstår till trygghetsbostäder. Trygghetsbostäderna blir på så sätt ”insprängda lägenheter” i det ordinarie bostadsbeståndet.

En annan strategi är att tillhandahålla trygghetsbostäder i nyproduktion och då samtidigt utveckla ett koncept som är så pass attraktivt att det genererar en högre betalningsvilja hos dem äldre.

Till trygghetsbostäderna behöver gemensamhetslokaler iordningsställas och det behöver knytas personal eller service. Som beskrivits ovan kan en fastighetsägare söka statligt bidrag för att iordningsställa gemensamhetslokaler samt anpassa lägenheter. Samtidigt kan kommunen stå för en eller flera trivselvärdar så länge ett sådant stöd ges generellt till alla fastighetsägare som önskar tillhandahålla trygghetsbostäder och uppfyller uppställda krav. Genom att kombinera statligt och kommunalt bidrag för att tillhandahålla trygghetsbostäder kan på så sätt en fastighetsägares incitament att bygga trygghetsbostäder öka.

Ovanstående resonemang om huruvida trygghetsbostäder ska tillskapas genom nyproduktion eller omvandling i det ordinarie hyresbeståndet; Vem som ska stå för en trygghetsvårds kostnader; Om kommunen ska ge bidrag till den som vill bygga trygghetsbostäder etcetera bör sammanfattas i en kommunal strategi för trygghetsbostäder och denna strategi bör kopplas till kommunens utbyggnadsplan angående vård- och omsorgsboenden samt kommunens övergripande bostadsförsörjningsprogram.

4.6 Sammanvägd bedömning av behov och bestånd avseende boenden för äldre

Socialförvaltningen föreslår att kommunens utbyggnadsplan för vård- och omsorgsboenden baseras på framtagen statistik över beviljade beslut om vård- och omsorgsboende från 2016 med anpassning till befolkningsframskrivningen enligt framtagen målprognos fram till 2026 i enlighet med beräkningen som redovisas i bilaga 1. Detta innebär en utökning av antalet

platser i vård- och omsorgsboende från nuvarande 127 lägenheter till 160 lägenheter år 2026, det vill säga en utökning med 33 platser vilket motsvarar en utökning av beståndet med 26 %.

Vidare förordar Socialförvaltningen en successiv utökning för att på så sätt undvika att en stor över- respektive underkapacitet uppstår i beståndet av vård- och omsorgsboenden. Detta innebär att det inte går att vänta för länge med att tillföra nya lägenheter i beståndet om ett stor underskott ska kunna undvikas. Samtidigt så skulle det troligtvis uppstå en stor överkapacitet i beståndet om ett nytt större boende öppnades med full kapacitet innan 2026.

Mest fördelaktigt skulle det därför vara om ett nytillskott i beståndet kunde öppnas etappvis, helst med start 2019. Anledningen till att fler lägenheter skulle behöva tillföras till beståndet redan från och med 2019 är att utifrån nuvarande behovsframskrivning kommer underskottet på platser uppgå till elva platser i genomsnitt för helåret 2019. Baserat på nuvarande omsättning i beståndet innebär detta att brukarna under större delen av 2019 kan förväntas behöva vänta längre än tre månader på att få sina beslut om vård- och omsorgsboende verkställda om inte nya lägenheter tillkommer eller genom att behovet hos brukarna kan tillgodoses på annat sätt.

Sett till befintligt bestånd har Socialförvaltningen tidigare aviserat att både Bågen och Åbyhem är svåra att hantera på ett driftsekonomiskt rationellt sätt på grund av Bågens småskalighet respektive på grund av Åbyhems utformning. Det är därför önskvärt att ett utbyggnadsförslag för kommunens framtida vård- och omsorgsboenden hanterar Socialförvaltningens svårigheter att effektivt bemanna Bågen och Åbyhem.

Sett till den geografiska uppdelningen av var Klippans vård- och omsorgsboenden är placerade i förhållande till var Klippans 80 åringar och äldre bor har kommunen en underkapacitet i Klippans tätort. Bågen och Åbyhem är också som bekant placerade i Klippans tätort. Detta sammantaget talar för att en eventuell utbyggnad av vård- och omsorgsboenden bör ske i eller i närheten av Klippans tätort.

Det antal lägenheter med demensinriktning som idag finns att tillgå räcker inte för att täcka nuvarande behov av sådana boenden. Sett till behovsutvecklingen framöver finns det också mycket som talar för att behovet av lägenheter med demensinriktning kommer att öka i takt

med att Klippans befolkning blir allt äldre. Av den anledningen bör en framtida utbyggnad av vård- och omsorgsboenden ta hänsyn till ett ökat behov av lägenheter med demensinriktning.

En utbyggnad av trygghetsbostäder skulle med stor sannolikhet kunna minska behovet av vård- och omsorgsboenden på sikt. Dock bedöms en utbyggnad av trygghetsbostäder inte kunna ersätta en utbyggnad av vård- och omsorgsboenden. En utbyggnad om 100 trygghetsbostäder kan, baserat på studien som återgivits ovan, komma att minska kommande förväntad behovsökning med åtta vård- och omsorgsboenden.

5. Boenden för personer med funktionsnedsättning

Bostäder med särskild service enligt LSS erbjuds personer som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver mer omfattande stöd än det som kan ges i ordinärt boende eller särskilt boende enligt SoL. För att en person ska komma ifråga för en bostad med särskild service ska det vid ansökan om bostad med särskild service först klargöras att personen i fråga har en personkretstillhörighet enligt LSS.

Personkrets 1 enligt LSS omfattar personer med utvecklingsstörning, autism, Aspergers syndrom. Personkrets 2 omfattar personer med förvärvad hjärnskada i vuxen ålder och personkrets 3 omfattar personer med stora och varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder, som uppenbart inte beror på normalt åldrande och som ger betydande svårigheter i vardagen. När frågan om personkretstillhörighet är utredd görs en bedömning om det finns alternativa insatser som på ett tillfredsställande sätt kan tillgodose brukarens behov. Om det inte är möjligt att tillförsäkra brukaren goda levnadsvillkor genom alternativa insatser fattas beslut om bostad med särskild service.

Insatsen kan sedan verkställas i tre olika boendeformer beroende på omfattningen av brukarens behov. Är brukaren i stort behov av stöd med personal direkt tillgänglig dygnet alla timmar verkställs beslutet om bostad med särskild service i form av gruppboende. Socialstyrelsen definition av en gruppboende är att det är ett bostadsalternativ ”för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. I gruppboendet skall det finnas en erforderlig fast kollektiv bemanning som i huvudsak skall täcka de boendes hela stödbehov. Syftet med

gruppboendet är att vuxna personer med funktionshinder som inte klarar eget boende eller boende i servicebostad ändå skall ha möjlighet att lämna föräldrahemmet och skapa sig ett eget hem.”⁴

Det är också Socialstyrelsens mening att gruppboendestäder ska utformas småskaligt för tre till fem brukare, men skriver samtidigt att ”ytterligare någon boende bör kunna accepteras men endast under förutsättning att samtliga personer som bor i gruppboendestaden tillförsäkras goda levnadsvillkor.”⁵

Om brukaren klarar flera moment i sin livsföring och det räcker med att brukaren har tillgång till personal i närheten av sin bostad eller om målsättningen på sikt är att brukaren ska klara att bo i en lägenhet med förstahandskontrakt kan brukaren beviljas bostad med särskild service i form av servicebostad. Angående serviceboendestäder skriver Socialstyrelsen att ”En servicebostad består av ett antal lägenheter som har tillgång till gemensam service och fast anställd personal. Lägenheterna är ofta anpassade efter den enskildes behov och ligger ofta samlade i samma hus eller kringliggande hus. Serviceboende är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboendestad.”⁶

Vidare skriver Socialstyrelsen om serviceboendestäder att ”Antalet boende i en servicebostad bör vara så begränsat att serviceboendet integreras i bostadsområdet och en institutionell boendemiljö undviks.”⁷ Det vill säga att en servicebostad kan ha ett större antal lägenheter knutet till sig än en gruppboendestad. Utformningen av gruppboendestäder respektive serviceboendestäder skiljer sig också åt så till vida att gemensamhetsutrymmen med personal ska finnas i direkt anslutning till gruppboendestadens lägenheter. För serviceboendestäder gäller istället att gemensamhetsutrymmen med personal ska finnas i nära anslutning till serviceboendestaden.

Bostad med särskild service kan också beviljas i form av en annan särskilt anpassad bostad. I det här fallet finns det inga krav på att det ska finnas personal knuten till bostaden utan boendet har i stället utformats för att kompensera för brukarens funktionsnedsättning.

⁴ Socialstyrelsen (2007) ”Bostad med särskild service – stöd för rättstillämpning och handläggning” s 33

⁵ SOSFS 2002:9 ”Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd till vissa funktionshindrade, LSS” s 5

⁶ Socialstyrelsen (2007) ”Bostad med särskild service – stöd för rättstillämpning och handläggning” s 35

⁷ SOSFS 2002:9 ”Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd till vissa funktionshindrade, LSS” s 5

5.1 Nuvarande bestånd

Tabell 4: Bostäder med särskild service enligt LSS i Klippans kommun

Boende	platser	Typ av boende
Apollo	5	Gruppboende
Athena	10	Serviceboende
Badvägen 11	9	Serviceboende
Tingsgatan 20	5	Gruppboende
Tingsgatan 29	8	Serviceboende
Trädgårdsgatan 1 E	7	Gruppboende
Valhallagatan 3 C	6	Serviceboende
Totalt	50	

Beskrivning: Tabellen beskriver antalet lägenheter på respektive bostad med särskild service i kommunen. I direkt anslutning till Badvägen 11 finns också ett korttidsboende med fem lägenheter avsedda för barn och unga med funktionsnedsättning.

Under ett antal år har samtliga Klippans bostäder med särskild service enligt LSS varit registrerade som gruppboenden i det nationella vårdgivarregistret. Med anledning av att flera av kommunens bostäder med särskild service enligt LSS inte uppfyller de krav som ställs på en gruppboendes utformning⁸ har Socialförvaltningen delat upp tidigare gruppboendet Apollo i två delar där Apollo avser fem lägenheter i gruppboende och Athena avser tio lägenheter i serviceboende. Likaså registreras Valhallagatan 3 C, Tingsgatan 29 respektive Badvägen 11 om till serviceboenden. Trädgårdsgatan 1 E liksom Tingsgatan 20 förblir registrerade som gruppboenden.

Flera av Klippans bostäder med särskild service enligt LSS ligger mycket tätt inpå varandra. För att inte riskera att bostäder med särskild service enligt LSS får en institutionell prägel poängteras särskilt i Socialstyrelsens föreskrift och allmänna råd att bostäder med särskild service enligt LSS inte bör ligga tätt intill varandra.⁹

Medelåldern på brukarna i Klippans bostäder med särskild service enligt LSS är ca 54 år och ett tiotal av brukarna har passerat 65 år, vilket bland annat väcker frågan om något boende bör ha särskild inriktning mot äldre brukare.

I jämförelse med övriga kommuner i Skåne med invånarantal 15 000 -20 000 har Klippans kommun flest bostäder med särskild service enligt LSS. Att Klippans har fler bostäder med

⁸ Ibid

⁹ Ibid, s 4

särskild service enligt LSS än övriga jämnstora Skånekommuner kan ha flera förklaringar.

Tabell 5: Antal brukare i bostad med särskild service per 1 oktober 2016 i Skånekommuner med 15 000- 20 000 invånare

	Antal lägenheter i bostad med särskild service
Klippan	44
Simrishamn	43
Sjöbo	43
Åstorp	41
Hörby	37
Höör	23
Burlöv	22
Skurup	18
Bjuv	15

Beskrivning: Statistiken är hämtad från Socialstyrelsens sammanställning "Statistik om insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade 2016". Tabellen visar antalet brukare som bodde i bostad med särskild service per den 1 oktober 2016 i Skånekommuner med 15 000 -20 000 invånare. Sedan 2016 har antalet bostäder med särskild service enligt LSS i Klippans kommun utökats med 6 lägenheter till sammanlagt 50 stycken.

Exempelvis så har Klippan inget boende med inriktning Socialpsykiatri vilket ett par av de andra kommunerna har. Åstorp har elva lägenheter med inriktning socialpsykiatri som inte ingår i de 41 bostäder med särskild service enligt LSS som redovisas i tabell 5 ovan.¹⁰ Likaså har Burlöv arton lägenheter i boende för personer med psykiska funktionsnedsättningar som inte ingår i de 22 lägenheter som redovisas ovan.¹¹ Klippan har också en gymnasiesärskola, vilket skulle kunna bidra till att Klippan har flera brukare i bostad med särskild service än jämnstora kommuner i Skåne. Det är möjligt att elever som kommit från andra kommuner för att gå på gymnasiesärskolan väljer att stanna i Klippan efter avslutad skolgång. Dock har också Simrishamn, Sjöbo, Höör och Skurup gymnasiesärskolor.

Ytterligare en tänkbar förklaring är att Socialförvaltningen i Klippan i jämförelse med övriga jämnstora kommuner tidigare i högre utsträckning beviljat bostad med särskild service och i mindre utsträckning använt andra insatser som en möjlighet för att tillgodose brukarnas behov i det egna hemmet.

¹⁰ <http://www.astorp.se/toppmeny/leva/socialpsykiatri/fabriksgatansboende.4.54df3bc12fdac9909b80003009.html> hämtat 2017-07-19

¹¹

<http://burlov.se/stodomsorg/psykiskohalsaforvuxna/boendeforpersonermedpsykiskfunktionsnedsattning.4.596b6a31159e5b81ea997aaf.html> hämtat 2017-07-19

5.1.1 Eventuella förändringar i nuvarande bestånd till följd av otillräckligt brandskydd

Efter genomförd brandtillsyn vid Valhallagatan 3 C har räddningstjänsten funnit att boendets lägenheter inte har tillräckligt brandskydd. Räddningstjänstens invändning är att bostäder med särskild service enligt LSS ska ha två utrymningsvägar varav den ena utrymningsvägen ej får vara fönster eller balkong. Vidare gör räddningstjänsten ingen skillnad i kraven vad gäller gruppboende respektive serviceboende utan menar att kravet angående två utrymningsvägar gäller lägenheter i gruppboende så väl som i serviceboende.

Beroende på utfallet av räddningstjänstens planerade ansökan om föreläggande av åtgärder efter inspektion vid Valhallagatan finns det en risk att samtliga sex lägenheter på Valhallagatan 3 C samt samtliga åtta lägenheter på Tingsgatan 29 kan komma att behöva evakueras. Därutöver kan det komma att beröra en av sammanlagt sju lägenheter på Trädgårdsgatan 1 E. Totalt kan således femton lägenheter komma att behöva evakueras. För att kunna genomföra en sådan evakuering skulle Socialförvaltningen troligtvis behöva minst ytterligare en bostad med särskild service. Det vill säga att utfallet angående föreläggandet väsentligen kan förändra förutsättningarna för beräkningen av nuvarande och framtida behov.

5.2 Nuvarande och framtida behov

Förutom verkställda beslut på bostäder med särskild service enligt LSS för vuxna i kommunen finns det i dagsläget två ej verkställda beslut samt tre beslut som verkställts genom köp av plats i andra kommuner.

Därutöver känner Socialförvaltningen till ytterligare fem vuxna i kommunen som skulle kunna bli aktuella för bostad med särskild service enligt LSS om de skulle ansöka om det.

För närvarande är antalet barn och unga med beslut om korttidsvistelse och korttidstillsyn på kommunens korttidsenhet ca 20 stycken. Deras behov kan tillgodoses med de fem lägenheter för korttidsvistelse som finns på Badvägen.

Inför den framtida planeringen på fem till femton års sikt av bostäder med särskild service enligt LSS så har Socialförvaltningens LSS-handläggare i juli 2017 meddelat kännedom om sammanlagt sjutton barn och unga, som när de flyttar hemifrån skulle kunna komma i fråga för ett beslut om särskilt boende. En sammanställning över genomförd inventering av

nuvarande och kommande behov av bostäder med särskild service enligt LSS återfinns i bilaga 2.

5.2.1 Behov av lägenheter med inriktning socialpsykiatri

På Klippans bostäder med särskild service enligt LSS finns det ett antal brukare med psykiska funktionsnedsättningar, vars behov på ett bättre sätt skulle kunna tillgodoses på ett socialpsykiatriboende med särskild inriktning mot målgruppen.

Frågan om ett socialpsykiatriboende var aktuell inför uppstarten av boendet på Badvägen 11, men då gjordes bedömningen att underlaget för ett socialpsykiatriboende var för litet. Vid en inventering som gjordes under 2014 identifierades sex personer i kommunen som skulle kunna vara aktuella för ett boende med inriktning socialpsykiatri.¹² För närvarande bedömer förvaltningen att det finns ett behov av en mindre enhet med inriktning socialpsykiatri för tre-fyra brukare och att det i anslutning till boendet bör finnas ytterligare fyra platser som kan användas för avlösning- samt korttidsvistelse. Korttids- och avlösningsplatserna skulle bland annat behövas för personer med samsjuklighet där missbruk kan förekomma.

5.3 Sammanvägd bedömning av behov och bestånd avseende boende för personer med funktionsnedsättning

Socialförvaltningen har behov av en snabb lösning för att kunna verkställa de två beslut om bostad med särskild service i form av gruppboende som sedan lång tid ej kunnat verkställas. Likaså finns det anledning att se över möjligheten att planera hem de tre brukare som för närvarande får sina beslut om gruppboende verkställda på boenden utanför kommunen.

Därtill finns ett behov av en mindre enhet med inriktning socialpsykiatri på fyra lägenheter för att möta ett behov hos brukare som inte på ett tillfredsställande sätt kan tillgodoses på kommunens övriga bostäder med särskild service enligt LSS. Till denna enhet vore det fördelaktigt om det också gick att koppla fyra platser för korttids- och avlösningvistelse.

Sett till den inventering som gjorts för kommande behov baserat på de insatser som Socialförvaltningen idag ger till barn och unga i kommunen finns det potentiellt sju brukare som inom en 15-årsperiod kan komma att vara i behov av en bostad med särskild

¹² SN 2014.0253.791

service. Därtill finns det ett behov hos fem vuxna brukare i kommunen som skulle kunna komma att beviljas bostad med särskild service om de skulle vilja eller tvingas flytta hemifrån (exempelvis vid förälders sjukdom eller bortgång).

Utöver det identifierade potentiella behovet kan det också komma att tillkomma personer med personkretstillhörighet från andra kommuner som exempelvis väljer att bo kvar i Klippan efter avslutad skolgång på Klippans gymnasiesärskola. Samtidigt finns det en viss omsättning i beståndet som kommer att kunna tillgodose delar av förväntat framtida behov av bostäder med särskild service enligt LSS. Utifrån att socialförvaltningen nyligen utökat förutsättningarna för att tillgodose brukarnas behov genom insatsen stöd i vardagslivet kan det också tänkas att flera av dem som i dagsläget skulle kunna komma att ansöka om bostad med särskild service istället kan få sina behov tillgodosedda i det ordinarie bostadsbeståndet. Oavsett hur många av dem som idag identifierats som slutligen kommer att ansöka om särskilt boende så är gruppen så pass stor att den kräver en långsiktig strategisk planering och att det förs en kontinuerlig dialog med målgruppen om hur de ser på sitt framtida boende.

Utifrån ovanstående är den samlade bedömningen att Socialförvaltningens nuvarande behov kan tillgodoses med ytterligare fem lägenheter i bostad med särskild service. Dessa lägenheter behövs för att kunna verkställa ej verkställda beslut samt för att kunna planera hem externt placerade brukare. Därutöver finns ett behov av ett socialpsykiatriboende om fyra lägenheter för permanent boende och ca fyra platser för korttids- och avlösningvistelse.

Behovet av ytterligare bostäder med särskild service enligt LSS kan komma att förändras om boendena på Valhallagatan 3 C och Tingsgatan 29 samt en av sju lägenheter på Trädgårdsgatan 1 E skulle komma att behöva evakueras efter utslag i räddningstjänstens förestående ansökan om åtgärder efter inspektion av brandskydd. Totalt 15 lägenheter som inte har två av varandra oberoende utrymningsvägar är identifierade.

6. Nästa steg i processen

Baserat på det underlag som presenterats i denna nulägesrapport är nästa steg i processen att etablera en ambitionsnivå för kommunens framtida särskilda boenden för äldre och personer med funktionsnedsättning. Ambitionsnivån är avsedd att vara vägledande i arbetet med att ta

fram framtida potentiella utbyggnadsförslag för kommunens samtliga särskilda boenden.

Vad gäller ambitionsnivån för vård- och omsorgsboenden bör denna omfatta:

- utbyggnadsplan för antal lägenheter fram till 2026
- önskade standardkriterier för dessa lägenheters utformning
- önskemål kring geografisk placering av kommunens vård- och omsorgsboenden
- definition av demensboende (utformning och bemanning)
- hur stor andel platser som ska anpassas för demensinriktning
- önskemål om andra särskilda inriktningar förutom demens (parboende, utåtagerande beteende, palliativ omvårdnad etcetera.)

Vad gäller trygghetbostäder och utbyggnaden av dessa i förhållande till kommande behov av vård- och omsorgsboenden bör detta formuleras i en kommunal strategi för trygghetsbostäder. Strategin bör precisera ansvarsfördelning och åtaganden i hela kommunkoncernen.

Exempelvis vem betalar för en trygghetsvärd och hur ska hans/hennes uppdrag se ut? Hur många trygghetsbostäder bör finnas i kommunen och hur ska dem tillskapas? Strategin bör sedan både hanteras i kommunens övergripande bostadsförsörjningsprogram och kopplas samman med en framtida utbyggnadsplan för vård- och omsorgsboenden.

Vad gäller ambitionsnivån för boenden för personer med funktionsnedsättning bör denna omfatta:

- definition av gruppboende respektive serviceboende enligt LSS (utformning och bemanning)
- utbyggnadsplan för antal lägenheter i gruppboende respektive serviceboende fram till 2026
- önskade standardkriterier för dessa lägenheters utformning
- ställningstagande om det ska startas socialpsykiatriboende
- önskemål kring geografisk placering av boenden för personer med funktionsnedsättning

Efter att en ambitionsnivå etablerats kommer ett dokument som beskriver olika möjliga utbyggnadsförslag att arbetas fram. I dokumentet kommer det redovisas i vilken utsträckning respektive utbyggnadsförslag uppfyller den framtagna ambitionsnivån tillsammans med en uppskattad investerings- respektive driftskostnad för respektive förslag. Dokumentet som redovisar olika utbyggnadsförslag är planerat att överlämnas till Socialnämnden senast i januari 2018. Dokumentet är därefter avsett att tjäna som underlag inför beslut om vilket

utbyggnadsförslag som Socialnämnden förordar inför budgetberedning och beslut om drifts- och investeringsbudget för hela kommunen i juni 2018.

Bilaga 1 – Beräkning för behovsframskrivning av vård- och omsorgsboende

Steg 1: Sammanställ antal beslut per den 15:e varje månad under föregående år

Steg 2: Sortera brukarna med beslut per den 15:e varje månad under föregående år inom givna åldersintervall.

Steg 3: Räkna ut ett genomsnitt för antalet brukare per angivna åldersintervall för helåret

2016	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Snitt
-65	3	3	3	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2
66-70	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	5	5
71-75	4	5	5	4	4	4	4	6	6	4	6	6	5
76-80	15	14	14	16	16	18	18	19	20	23	23	22	18
81-85	21	23	24	22	24	22	21	20	20	23	21	20	22
86-90	38	40	38	41	41	41	39	38	40	40	39	38	39
91-95	34	35	34	33	31	30	33	35	35	38	33	36	34
96+	7	6	6	7	8	9	8	8	9	7	10	10	8
Totalt	127	131	129	130	132	132	131	134	138	143	140	139	133

Steg 4: Dividera framräknat genomsnitt på helårsbasis för antalet brukare med beslut per angivet åldersintervall i åldern 66 och uppåt med total befolkning i motsvarande åldersintervall. Detta ger prognosnycklar kopplade till respektive åldersintervall.

Åldersintervall	Snitt	Total befolkning /åldersintervall	Prognosnyckel
-65	2		
66-70	5	1 150	0,4%
71-75	5	982	0,5%
76-80	18	620	2,9%
81-85	22	448	4,9%
86-90	39	291	13,4%
91-95	34	132	25,8%
96+	8	25	32,0%
Totalt	133		

Steg 5: Sortera antalet invånare i befolkningsprognos i åldersintervall så att de överensstämmer med åldersintervallen för prognosnycklarna.

Steg 6: Multiplicera därefter förväntat antal medborgare per år i respektive åldersintervall med prognosnyckeln för respektive åldersintervall.

Steg 7: Addera summan av framräknade produkter och lägg till ett uppskattat antal för brukare i åldern 65 år och yngre som kommer att vara i behov av vård- och omsorgsboende. I den här rapporten är antagandet att antalet kommer att förbli 2 i genomsnitt.

Prognosens formel:

Befolkningsframskrivning enligt målprognos i åldersintervallet 96+ per år * 32 % +
Befolkningsframskrivning enligt målprognos i åldersintervallet 91-95 per år * 25,8 % +
Befolkningsframskrivning enligt målprognos i åldersintervallet 86-90 per år * 13,4 % +
Befolkningsframskrivning enligt målprognos i åldersintervallet 81-85 per år * 4,9 % +
Befolkningsframskrivning enligt målprognos i åldersintervallet 76-80 per år * 2,9 % +
Befolkningsframskrivning enligt målprognos i åldersintervallet 71-75 per år * 0,5 % +
Befolkningsframskrivning enligt målprognos i åldersintervallet 66-70 per år * 0,4 % +
2 (vilket motsvarar förväntat antal brukare i åldern 65 år och yngre med beslut om vård- och omsorgsboende per år)

= Totalt förväntat behov av vård- och omsorgsboende per år

Befolkningsframskrivningen som har använts är framtagen av Statisticon för Klippans kommun år 2017. Prognosen som använts är den så kallade målprognosen som bygger på fullmäktiges antagna målsättning att Klippans kommuns invånarantal ska öka med 2 500 invånare från 2016 till 2026.

Bilaga 2 – Inventering av nuvarande och kommande behov av bostäder med särskild service enligt LSS

Antal brukare med ej verkställda beslut:

2 (gruppbofastad)

Antal brukare där beslut verkställts genom köp av plats i annan kommun:

3 (gruppbofastad)

Antal vuxna brukare som skulle kunna vara aktuella för att beviljas bostad med särskild service enligt LSS om de skulle vilja eller skulle tvingas (exempelvis vid förälders sjukdom eller bortgång) ansöka om det:

5 (gruppbofastad och servicebofastad)

Antal barn och unga i åldern 16-20 år som idag har insatser från socialförvaltningen och som troligtvis skulle kunna komma ifråga för bostad med särskild service enligt LSS om/när de flyttar hemifrån:

8 (4 gruppbofastad och 2 servicebofastad)

Antal barn i åldern 11-15 år som idag har insatser från socialförvaltningen och som troligtvis skulle kunna komma ifråga för bostad med särskild service enligt LSS om/när de flyttar hemifrån:

5 (1 gruppbofastad och 4 servicebofastad)

Antal barn i åldern 1-10 år som idag har insatser från socialförvaltningen och som troligtvis skulle kunna komma ifråga för bostad med särskild service enligt LSS om/när de flyttar hemifrån:

4 (2 gruppbofastad och 2 servicebofastad)

Inventeringen är gjord 2017-07-14 av Socialförvaltningens LSS-handläggare

§ 138**Budgetuppföljning juni 2017**

SN 2017.0011

Ärendet

För helåret 2017 prognostiserar socialförvaltningen ett underskott motsvarande -6 300 tkr. Prognosen är inte en rak framskrivning som bygger på förvaltningens kostnadsutveckling under det första halvårets utfall utan är en målstyrd prognos. För att nämnden ska kunna nå den uppställda prognosen krävs både att den kostnadsutveckling, som varit fram till och med juni 2017, bromsas plus att nämnden genomför kostnadsbesparande åtgärder.

I förhållande till föregående budgetuppföljning justeras helårsprognosen från -5 450 tkr till -6 300 tkr. Det vill säga att prognostiserat underskott försämrats med 850 tkr. Justeringen beror av två oförutsedda kostnader till följd av två placeringar som gjorts inom förvaltningens individ och familjeomsorg (IFO). För helårsprognosen inom IFO innebär detta att prognostiserat underskott justeras med -850 tkr från -1 250 tkr till -2 100 tkr.

Av de åtgärder som vidtas inom IFO för att minska verksamhetens budgetunderskott är den fortsatta planeringen för att ta hem placerade brukare den åtgärd som har störst förutsättning att sänka verksamhetens kostnader.

Den största delen av förvaltningens totalt -7 935 tkr i ackumulerat underskott kan hänföras till hemtjänstens ackumulerade underskott om -6 886 tkr under första halvåret 2017. Det är därför av stor strategisk betydelse att kostnadsutvecklingen inom hemtjänsten bromsas och minskas under andra hälften av året för att verksamheten ska nå sin nuvarande målprognos om -5 600 tkr för helåret. Kostnadsutvecklingen inom hemtjänsten beror till stor del på att bemanningstalen inom hemtjänsten inte anpassats till den tid som brukarna beviljats. Under första halvåret 2017 har det uppstått en stor differens mellan den tid som beviljats brukarna och den bemanning som använts för att utföra den hemtjänst som beviljats brukarna.

Förvaltningens arbete med att anpassa bemanningen inom hemtjänsten är den åtgärd som har störst kostnadsbesparingspotential av samtliga åtgärder som förvaltningen vidtar för att minska sitt nuvarande budgetunderskott.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse "Budgetuppföljning juni 2017" Dnr SN.2017.011.-23.042

Budgetutfall jan-juni Dnr SN.2017.011.-24.042

Placeringsstatistik Dnr SN.2017.011.-22.042

Beslut

Socialnämnden godkänner informationen och lägga den till handlingarna samt beslutar att fortlöpande redovisa genomförda och planerade åtgärder för att minimera underskottet årets slut.

§ 139**Ansökan om extra resurser från kommungemensamma migrationsmedel för ombyggnation**

SN 2017.0583

Ärendet

Under sommaren 2016 ombedes Socialnämnden att lämna sina hemtjänstlokaler i Åbyskolans B-byggnad till förmån för Barn- och ungdomsförvaltningens verksamhet. Socialnämnden flyttade därför under senare del av 2016 sin verksamhet till Åbyskolans F-byggnad. Innan flytten kunde genomföras krävdes en viss anpassning av F-byggnadens lokaler, varför en ombyggnation till en kostnad av 300 tkr genomfördes. Fakturan för ombyggnationen är betald av Socialförvaltningen.

Flytten av Socialförvaltningens hemtjänstgrupp Centrum var en del i en större flyttkedja som initierades med anledning av att kommunen var i behov av lokaler för att kunna hantera sitt flyktingmottagande. I och med detta anser Socialnämnden att nämnden bör kompenseras för sina kostnader i samband med ombyggnationen av Åbyskolans F-byggnad genom att nämnden tillförs extra resurser från kommunens gemensamma migrationsmedel motsvarande kostnaden för genomförd ombyggnation.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse "Ansökan om extra resurser från kommungemensamma migrationsmedel för ombyggnation". Dnr SN.2017.0583-1

Beslut

Socialnämnden ansöker hos kommunstyrelsens arbetsutskott om extra resurser från kommungemensamma migrationsmedel motsvarande 300 tkr.

§ 140**Delårsredovisning av internkontroll 2017**

SN 2016.0872

Ärendet

Socialnämnden har den 23 november 2016 beslutat att anta bifogad Internkontrollplan för 2017. Av planen framgår att redovisning ska ske till nämnden i samband med tertial- och delårsuppföljning samt bokslut. Nedan följer delårsredovisningen.

Uppföljning av ekonomisk följsamhet

Samtliga chefer träffar ekonom en gång i månaden för ekonomisk uppföljning samt upprättande av prognos. Vid uppföljning av enheter deltar även avdelningschefer och vid uppföljning av avdelningar deltar även socialchef. Vid negativ avvikelse upprättas handlingsplaner.

Genomförandeplaner upprättade i delaktighet med brukaren

Avseende hälso- och sjukvårdsinsatser, se bilaga.

Avseende övriga insatser är det tyvärr inte möjligt att ta fram statistik från Viva. I dessa fall har ansvariga enhetschefer genom stickprovskontroller kontrollerat om genomförandeplaner finns och om den enskilde varit delaktig. Resultatet visar att vi har mycket hög andel (90-100%) genomförandeplaner. Av dessa har också en mycket hög andel varit delaktiga (90-100%). Det går att se en avvikelse avseende främst LSS, vilket beror på den enskildes förmåga att vara delaktig. En viss avvikelse kan även ses inom våra särskilda boenden. Arbetet pågår på aktuella enheter för att öka andelen genomförandeplaner samt delaktighet vid upprättandet av desamma.

Aktuella LSS och ÄO insatser med giltigt beslut

Se bilaga, Kontroll har gjorts i Viva per den 9 augusti 2017.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens internkontroll år 2017, Dnr SN.2016.0872-2

Statistik "Upprättade genomförandeplaner Viva HSL 2017", Dnr SN.2016.0872-5

Statistik "Avstämning aktiva/ej aktiva ärenden" Dnr SN.2016.0872-6

Beslut

Socialnämnden godkänner delårsredovisning av internkontroll 2017.

§ 141**Tilläggsavtal köp av socialjour**

SN 2010.0200

Ärendet

Socialnämnden köper sedan 2010 socialjour genom avtal med Helsingborgs stad. Det är också genom detta avtal som flertalet av familjen Helsingborgs kommuner tillhandahåller socialjour utanför kontorstid. Nuvarande avtal innebär att det är möjligt att ringa till socialjouren på söndag- torsdag kl 17-24 samt fredag – lördag kl 17-02. Kostanden för huvudavtalet är 230 452 kr/år

Socialjouren tillhandahåller: Jourberedskap, rådgivning, handläggning per telefon/ uttryckning i akuta situationer rörande ban/ungdoms ärende, umgängesvistelse och omhändertagande/logi för utsatta för våld i nära relationer, handläggning när det gäller människohandel för sexuella syften, handläggning av LVM-ärenden i de fall de aktualiseras under jourtid från polis eller läkare (regionen).

Tilläggsavtalet innebär en utökning av telefontiden till att också omfatta kl 10-17 på lördagar, söndagar och helgdagar. Kostnaden för tilläggsavtalet är 1,91 kr per invånare i kommunen och uppgår till ca 32 500 kr beräknat på en befolkning med 17 000 invånare. Huvudavtalet samt tilläggsavtalet innebär en kostnad om ca 263 000 kr/år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse "Tilläggsavtal köp av socialjour" Dnr SN.2010.0200-11.750

Tilläggsavtal, Köp av socialjour Dnr SN.2010.0200-10.750

Huvudavtal Socialjour SN.2010.0200-2.750

Beslut

Socialnämnden godkänner tecknande av tilläggsavtal gällande köp av socialjour.

§ 142**Svar på motion angående införande av LOV inom vård- och omsorgsområdet**

SN 2017.0503

Ärendet

Kommunfullmäktige remitterade vid sitt sammanträde den 20 juni till Socialförvaltningen respektive Kommunstyrelsen att besvara inkommen motion angående införande av Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom vård- och omsorgsområdet.

Socialförvaltningen anser att det i motionen föreslagna uppdraget att inventera och redovisa lämpliga delar för att tillämpa LOV bör utföras av externt anlita konsult.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse "Svar på motion angående införande av LOV inom vård- och omsorgsområdet" Dnr SN.2017.0503-3.770

Motion angående införande av LOV från Nya moderaterna Dnr SN.2017.0503-2.770

Protokoll från Kommunfullmäktige 170630 §63 gällande remissyttrande. Dnr SN.2017.0503-1.770

Beslut

Socialnämnden antar remissyttrandet som sitt eget.

§ 143**Arbetsmiljöverkets föreläggande, 2017/008153**

SN 2016.0728

Ärendet

Under våren 2015 genomfördes inspektioner avseende hemtjänsten i Klippan Centrum, Öst och Ljungbyhed. Arbetsmiljöverket uppmärksammade då vissa brister i arbetsmiljön varvid de beslutade om ett föreläggande vid vite om 60 000 kr avseende att åtgärda bristerna. Efter uppföljning i januari 2017 har Arbetsmiljöverket i nytt ärende beslutat att förelägga Klippans kommun vid vite om 50 000 kr att åtgärda de brister som återstår. De aktuella bristerna var

- att säkerställa att det finns en tydlig fördelning av uppgifterna i det systematiska arbetsmiljöarbetet

- att de som har fått uppgifter i det systematiska arbetsmiljöarbetet har kunskaper inom arbetsmiljöområdet och den kompetens som krävs för att bedriva ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete.

Socialförvaltningen har tillsett att alla tillsatta chefer har fått fördelning avseende arbetsmiljöuppgifter och att de även har den kunskap och kompetens som krävs för att bedriva ett väl fungerande arbetsmiljöarbete. Förelagda åtgärder är därvid åtgärdade, vilket ska meddelas Arbetsmiljöverket.

Beslutsunderlag

Arbetsmiljöverkets föreläggande Dnr SN.2016.0728-9

Förslag till "Meddelande till Arbetsmiljöverket i ärende 2017/008153" Dnr SN.2016.0728-13

Beslut

Socialnämnden antar "Meddelande till Arbetsmiljöverket i ärende 2017/008153" som sitt eget.

§ 144**Förvaltningsinformation**

SN 2017.0010

Ärendet

Socialchef Agneta Hugander informerar gällande hälsofrämjande aktiviteter för ett hälsosamt åldrande kan se ut i Klippans kommun och hur förvaltningen framöver ska göra sin planering för att alla äldre i kommunen ska få sina behov tillgodosedda för ett hälsobefrämjande liv.

All verksamhet inom förvaltningen har förflutit på bra under sommaren även om det uppstått en del situationer då det varit många sommarvikarier inne i verksamheten. Det har dock ej inträffat någon händelse där brukare blivit drabbad.

I nuläget är det 12 personer som nyligen ansökt och fått beviljad plats på särskilt boende. Det finns förhoppningar om att dessa personer inom snart framtid ska få plats på något av kommunens särskilda boende.

Socialchef informerar socialnämndens ledamöter gällande en inkommen synpunkt/klagomål. Förvaltningen arbetar med ärendet utifrån tidigare beslutade riktlinjer och rutiner gällande hantering av synpunkt/klagomål SN.2015.0626.750.

Beslutsunderlag

"Information om hälsofrämjande aktiviteter för ett hälsosamt åldrande i Klippans kommun" Dnr SN.2017.0590-1.790

Beslut

Socialnämnden noterar informationen och lägger den till handlingarna.

§ 145**Delegationsärende**

SN 2017.0013

Ärendet**Sociala utskottet**

SU 2017-06-29 §§ 219 – 259

SU 2017-07-05 § 260

SU 2017-08-10 §§ 261 – 304

Delegationsrapport

2017-05-01 – 2017-05-31

Enhet Barn, unga o familj

Enhet för Vuxna

Enhet för ÄO

Enhet för LSS

2017-06-01 – 2017-06-30

Enhet Barn, unga o familj

Enhet för Vuxna

Enhet för ÄO

Enhet för LSS

2017-07-01 – 2017-07-31

Enhet Barn, unga o familj

Enhet för Vuxna

Enhet för ÄO

Enhet för LSS

Inkomna domar och beslut**Tingsrätten i Helsingborg**

Saken: 2017-06-26 Mål nr T 2456-17 avseende fastställande av moderskap.

Dom: Tingsrätten **förklarar** att Hawa Omar Ahmad, 540515-8642, är mor till Mohamed Ali Aden, 980101-0597.

Saken: 2017-07-20 Mål nr T 3229-17 avseende förordnande av vårdnadshavare.

Dom: Tingsrätten **förordnar** Agnes Frimell som vårdnadshavare för Hafizualla Shinwari, 000420-4491.

Saken: 2017-07-21 Mål nr T 3224-17 avseende förordnande av vårdnadshavare.

Dom: Tingsrätten **förordnar** Jennie Bernhardsson som vårdnadshavare för Ali Jarmohammadi, 011009-0230.**Förvaltningsrätten i Malmö**

Saken: 2017-06-07 Mål nr 5557-17 avseende Riksfärdtjänst.

Beslut: Förvaltningsrätten **avvisar** överklagandet.

Saken: 2017-06-19 Mål nr 11056-16 avseende bistånd enligt socialtjänstlagen.

Dom: Förvaltningsrätten **avslår** överklagandet

Saken: 2017-06-21 Mål nr 763-17 avseende Personlig assistent LSS.

Beslut: Förvaltningsrätten **avslår** överklagandet.

Saken: 2017-07-04 Mål nr 4680-17 avseende överklagande av beslut gällande LVU.

Dom: Förvaltningsrätten **avslår** överklagandet.

Beslut: 2017-07-05 Mål nr 7057-17 avseende bistånd enligt socialtjänstlagen.

Dom: Förvaltningsrätten **avvisar** överklagandet.

Beslut: 2017-07-28 Mål nr 7963-17 Omedelbart omhändertagande jml 6 § LVU.

Dom: Förvaltningsrätten **fastställer** det underställda beslutet.

Saken: 2017-07-30 Mål nr 2165-17 avseende bistånd enligt socialtjänstlagen.

Dom: Förvaltningsrätten **avslår** överklagandet.

Beslut

Socialnämnden noterar informationen och lägger den till handlingarna.

§ 146**Informationsärende**

SN 2017.0014

Ärendet**Protokoll 170522, Kommunstyrelsens arbetsutskott****§76 Angående polisanmälan ekonomisk förvaltning HVB-boende-information****Arbetsutskottets beslut:**

1. Informationen noteras.
2. Avvaktar polisens utredning avseende upprättad polisanmälan.
3. Inhämtar yttrande från Socialnämnden om hur man tillförsäkrat att det finns rutiner och riktlinjer som tryggar en god ekonomisk förvaltning vid kommunens HVB-boenden.

Protokoll 170607, Kommunstyrelsen**§102 Genomlysning av LSS-verksamheten Socialförvaltningen****Kommunstyrelsens beslut:**

1. Godkänner äskande om 300 000 kronor för genomlysning av LSS verksamheten inom Socialförvaltningen.
2. Finansieringen sker genom kommungemensamma migrationsmedel för år 2017.

Protokoll 170609, Pensionärsrådet**§13 Förkortningar i kommunala protokoll och handlingar**

Pensionärsorganisationerna anser att Klippans kommun borde föregå med gott exempel och i högre grad ströva efter att undvika förkortningar och även i övrigt skriva lättfattligt i protokoll, utredningar m.m.

Pensionärsrådets beslut:

Att översända skrivelsen till kommunens alla nämnder och styrelser med önskan om tydligare handlingar gällande förkortningar.

Protokoll 170620, Kommunfullmäktige**§66 Motion gällande framtidens äldreboende i Klippans kommun – Svar****Kommunfullmäktiges beslut:**

Motionen anses besvarad.

Protokoll 170620, Kommunfullmäktige**§70 Ändring av basår vid indexuppräknning för avgifter/ersättningar avseende socialförvaltningens ansvarsområde****Kommunfullmäktiges beslut:**

Fastställer att samtliga indexomräkningar ska ske med basår 2014.

Protokoll 170620, Kommunfullmäktige**§71 Tillsynsansvar för servering av folköl****Kommunfullmäktiges beslut:**

Fastställer att Klippans kommun har tillsynsansvar avseende servering av folköl.

IVO Inspektionen för vård och omsorg**Beslut 170629 Dnr 8.4.2-5678/2017-7**

Vårt Dnr SN 2017.0482.753

Ärendet: Tillsyn av HVB för barn och unga vid Elfdalens HVB i Klippan.

Beslut: Inspektionen för vård och omsorg (IVO) avslutar ärendet. **Skäl för beslutet:**

Tillsynen har vid detta tillfälle varit inriktad på att granska om verksamheten har förutsättningar för att ge en trygg och säker vård.

Följande område har granskats; föreståndarens och personalens kompetens, bemanning, lämplighetsbedömning vid inskrivning, rutiner för trygg och säker vård, avvikelshantering, ungdomarnas delaktighet i vården samt verksamhetens lokaler.

Tillsynen har i huvudsak visat följande:

- Personalgruppens sammantagna kompetens bör höjas
- Verksamheten bör kunna erbjuda ungdomarna egna rum
- Verksamheten har brustit i att dokumentera inskrivningsbeslut och lämplighetsbedömning
- Verksamheten har brustit i att kontrollera registerutdrag inför anställning av personal
- Personalgruppen bör åter informeras om lex Sarah
Beträffande bemanning, rutiner för trygg och säker vård och ungdomarnas delaktighet i vården har IVO inte funnit några brister.

IVO Inspektionen för vård och omsorg

Beslut 170810 Dnr 8.1.2-26830/2017-3

Vårt Dnr SN 2017.0516-1.772

Ärendet: Anmälan enligt lex Sarah från Socialnämnden i Klippans kommun avseende det särskilda boendet Åbyhem.

Beslut: Inspektionen för vård och omsorg (IVO) avslutar ärendet och kommer inte vidta några ytterligare åtgärder.

Skäl för beslutet: IVO bedömer att nämnden har fullgjort sin utrednings- och anmälningsskyldighet i enlighet med 14 kap- 6-7 §§ Socialtjänstlagen (2000:453) SoL. Enligt IVO:s bedömning innehåller nämndens utredning de uppgifter som ska dokumenteras enligt 5 kap. 1-5 §§ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:5) om lex Sarah. Nämnden har identifierat orsaker till det inträffade samt vidtagit och planerat att vidta åtgärder för att förhindra att något liknande inträffar igen.

JO Riksdagens ombudsmän

Beslut 170426 Dnr 190-2017

Vårt Dnr SN 2017.0554-1.114

Ärendet: Anmälan till JO

Beslut: Ärendet avslutas.

Skäl för beslutet: Christer Olsson har i en anmälan klagat på socialförvaltningen i

Klippans kommun. Vissa handlingar har hämtats in från förvaltningen.
Det som kommit fram ger inte anledning för JO att fortsätta utredningen.

Cirkulär 17:39 från SKL

Studiestöd. Ett nytt medel i kommunens rekryterande arbete till grundläggande och gymnasial vuxenutbildning.

Beslut

Socialnämnden noterar informationen och lägger den till handlingarna.

§147

Borttagen på grund av Sekr.

§148

Borttagen på grund av Sekr.

§149

Borttagen på grund av Sekr.

§150

Borttagen på grund av Sekr.

§151

Borttagen på grund av Sekr.

§152

Borttagen på grund av Sekr.

§153**Borttagen på grund av Sekr.**

§154**Borttagen på grund av Sekr.**